

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร
จังหวัดยโสธร
กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอฉบับนี้ จัดทำขึ้นตามกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรของอำเภอ เป็นการรวบรวมแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลทุกตำบล โดยการจัดเวทีชุมชนในระดับหมู่บ้านและตำบล ภายใต้หลักการที่ว่าชุมชนมีส่วนร่วมคิดวิเคราะห์ และตัดสินใจในการกำหนดพัฒนาพื้นที่ด้วยตนเอง ภายใต้ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ เป็นการบูรณาการแผนของแต่ละตำบล ในอำเภอเมืองยโสธรรวมไว้ด้วยกัน เพื่อบอกทิศทางแนวทางในการพัฒนาการเกษตรในภาพรวมระดับอำเภอ ให้มีการขับเคลื่อนแผนงานไปได้อย่างถูกต้อง และสามารถเชื่อมโยงกับแหล่งงบประมาณในพื้นที่ได้อย่างชัดเจน

ดังนั้นเพื่อให้การขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดทำโครงการและกิจกรรมต่างๆ ตามแผนพัฒนาการเกษตรของตำบล ซึ่งปรากฏอยู่ในเอกสารฉบับนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอได้เป็นอย่างดีต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

๑.๑.๒ อาณาเขต

๑.๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๑.๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

๑.๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน

๑.๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

๑.๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

๑.๓.๒ ฤดูกาล

๑.๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน

๑.๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

๑.๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง

๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๑.๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

๑.๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ

๑.๕.๓ โครงการชลประทาน

๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๑.๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

๑.๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดยโสธร

๑.๖.๓ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว

๑.๖.๔ จำนวนครัวเรือน

๑.๖.๕ การศึกษา

๑.๖.๖ สาธารณสุข

๑.๖.๗ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑.๖.๘ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

๑.๗.๑ ลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดิน

๑

๑

๑

๒

๒

๓

๓

๔

๔

๖

๖

๗

๗

๗

๗

๗

๗

๘

๘

๘

๙

๙

๙

๑๐

๑๒

๑๒

๑๓

๑๔

๑๔

๑๖

๑๗

๑๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	๑๘
๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์	๑๘
๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๑๘
๒.๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๔๗
๒.๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๕๐
๒.๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๕๑
ชนิดสินค้า ข้าว	๕๑
- พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๕๑
- ปริมาณการผลิต	๕๕
- สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๕๖
- ปฏิทินการเพาะปลูก	๕๗
- ต้นทุนการผลิต	๕๗
- สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๕๘
- เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๕๙
ชนิดสินค้า มันสำปะหลัง	๕๙
- พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๕๙
- ปริมาณการผลิต	๖๓
- สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๖๔
- ปฏิทินการเพาะปลูก	๖๕
- ต้นทุนการผลิต	๖๖
- สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๖๖
- เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๖๗
ชนิดสินค้า ยางพารา	๖๘
- พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๖๘
- ปริมาณการผลิต	๗๒
- สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๗๓
- ปฏิทินการเพาะปลูก	๗๔
- ต้นทุนการผลิต	๗๔
- สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๗๖
- เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๗๗
ชนิดสินค้า อ้อยโรงงาน	๗๗
- พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๗๗
- ปริมาณการผลิต	๘๑
- สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๘๓
- ปฏิทินการเพาะปลูก	๘๔

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- ต้นทุนการผลิต	๘๔
- สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๘๖
- เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๘๗
๒.๒ ประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางการแก้ปัญหา	๘๘
๒.๓ การจัดทำ TOWS Matrix	๘๙
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ	๙๔
๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า	๙๔
๓.๑.๑ ข้าว	๙๔
๓.๑.๒ มันสำปะหลัง	๙๔
๓.๑.๓ ยางพารา	๙๔
๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๙๔
๓.๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกร	๙๔
๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๙๕
๓.๓.๑ ที่ดิน	๙๕
๓.๓.๒ แหล่งน้ำ	๙๕
ภาคผนวก	๙๖

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงผลิตภัณฑ์ของจังหวัดยโสธร จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๖๒	๑๐
ตารางที่ ๒ รายได้ของประชากรตามเกณฑ์ จปฐ.	๑๒
ตารางที่ ๓ แสดงจำนวนประชากร ครั้วเรือน และครั้วเรือนเกษตรกร อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๑๒
ตารางที่ ๔ แสดงสถาบันเกษตรกรอำเภอเมืองยโสธร	๑๖
ตารางที่ ๕ แสดงหัวหน้าครั้วเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๑๘
ตารางที่ ๖ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๑๙
ตารางที่ ๗ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๒๐
ตารางที่ ๘ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๒๑
ตารางที่ ๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๒๑
ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๒๒
ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรกรอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๒๓
ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลราษฎรชาวบ้านอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๒๔
ตารางที่ ๑๓ ศูนย์เครือข่ายของ ศพก. อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๒๖
ตารางที่ ๑๔ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าว อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๓๒
ตารางที่ ๑๕ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ถั่วลิสง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๓๔
ตารางที่ ๑๖ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ยางพารา อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๓๙
ตารางที่ ๑๗ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่พริก อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๔๒
ตารางที่ ๑๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๔๖
ตารางที่ ๑๙ แสดงทรัพยากรดินอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๔๗
ตารางที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๕๒
ตารางที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับขั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๕๓
ตารางที่ ๒๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๕๕
ตารางที่ ๒๓ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๕ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๕๗
ตารางที่ ๒๔ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๕๙
ตารางที่ ๒๕ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๖๐
ตารางที่ ๒๖ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับขั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๖๑
ตารางที่ ๒๗ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๖๓
ตารางที่ ๒๘ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังต่อไร่ ปี ๒๕๖๕ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๖๖
ตารางที่ ๒๙ แสดงแหล่งรับซื้อมันสำปะหลังอำเภอเมืองยโสธร	๖๗
ตารางที่ ๓๐ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๖๗
ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๖๙
ตารางที่ ๓๒ แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับขั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๗๐
ตารางที่ ๓๓ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๗๒
ตารางที่ ๓๔ แสดงต้นทุนการผลิตยางพาราต่อไร่ ปี ๒๕๖๕ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๗๔
ตารางที่ ๓๕ แสดงเกษตรกรต้นแบบด้านการผลิตยางพารา อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๗๗
ตารางที่ ๓๖ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๗๙

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ ๓๗ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๘๐
ตารางที่ ๓๘ แสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๘๒
ตารางที่ ๓๙ แสดงต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงานต่อไร่ ปี ๒๕๖๕ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๘๕
ตารางที่ ๔๐ แสดงรายชื่อเกษตรกร ต้นแบบด้านการปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๘๗
ตารางที่ ๔๑ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๘๘
ตารางที่ ๔๒ แสดงการวิเคราะห์ TOWS Matrix ข้าว อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๘๙
ตารางที่ ๔๓ แสดงการวิเคราะห์ TOWS Matrix ยางพารา อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๙๐
ตารางที่ ๔๔ การวิเคราะห์ TOWS Matrix มันสำปะหลัง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๙๑
ตารางที่ ๔๕ การวิเคราะห์ TOWS Matrix อ้อยโรงงาน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๙๒

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ แสดงขอบเขตและที่ตั้งอำเภอ	๑
ภาพที่ ๒ แสดงขอบเขตการปกครองอำเภอเมืองยโสธร	๒
ภาพที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้	๓
ภาพที่ ๔ แสดงความลาดชันของดิน	๔
ภาพที่ ๕ แสดงข้อมูลแผนที่กลุ่มชุดดินในอำเภอเมืองยโสธร	๖
ภาพที่ ๖ แสดงเส้นทางการคมนาคมอำเภอเมืองยโสธร	๗
ภาพที่ ๗ แสดงแหล่งน้ำอำเภอเมืองยโสธร	๘
ภาพที่ ๘ แสดงข้อมูลฝ่ายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๑	๙
ภาพที่ ๙ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอเมืองยโสธร	๑๗
ภาพที่ ๑๐ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๑๘
ภาพที่ ๑๑ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๑๙
ภาพที่ ๑๒ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๒๐
ภาพที่ ๑๓ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๒๑
ภาพที่ ๑๔ แสดงที่ตั้ง ศพก. อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๒๗
ภาพที่ ๑๕ แสดงที่ตั้ง ศพก. และเครือข่าย อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๒๘
ภาพที่ ๑๖ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๔๗
ภาพที่ ๑๗ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินพื้นที่ดินมีปัญหาอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๔๘
ภาพที่ ๑๘ แสดงพื้นที่ทรัพยากรการใช้ที่ดินอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๔๘
ภาพที่ ๑๙ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๔๙
ภาพที่ ๒๐ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๕๐
ภาพที่ ๒๑ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอเมืองยโสธร	๕๑
ภาพที่ ๒๒ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอเมืองยโสธร	๕๑
ภาพที่ ๒๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเมืองยโสธร	๕๓
ภาพที่ ๒๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร	๕๔
ภาพที่ ๒๕ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร	๕๕
ภาพที่ ๒๖ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๕๖
ภาพที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๕๗
ภาพที่ ๒๘ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๕๘
ภาพที่ ๒๙ แสดงแหล่งรับซื้อและสหกรณ์การเกษตร อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๕๘
ภาพที่ ๓๐ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อ.เมืองยโสธร	๕๙
ภาพที่ ๓๑ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองยโสธร	๖๐
ภาพที่ ๓๒ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเมืองยโสธร	๖๑
ภาพที่ ๓๒ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร	๖๒
ภาพที่ ๓๓ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร	๖๓
ภาพที่ ๓๔ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๖๔

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ ๓๕ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลัง ในอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๖๕
ภาพที่ ๓๗ แสดงวิธีการตลาดมันสำปะหลัง ของอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๖๖
ภาพที่ ๓๘ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอเมืองยโสธร	๖๘
ภาพที่ ๓๙ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับยางพาราอำเภอเมืองยโสธร	๗๐
ภาพที่ ๔๐ แสดงพื้นที่ยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเมืองยโสธร	๗๐
ภาพที่ ๔๑ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร	๗๑
ภาพที่ ๔๒ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร	๗๑
ภาพที่ ๔๓ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๗๓
ภาพที่ ๔๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกยางพารา ในอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๗๔
ภาพที่ ๔๕ แสดงราคายางพาราแต่ละประเภท	๗๖
ภาพที่ ๔๖ แสดงวิธีการตลาดยางพาราของอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๗๖
ภาพที่ ๔๗ แสดงแหล่งรับซื้อยางแผ่น อำเภอเมืองยโสธร	๗๗
ภาพที่ ๔๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอเมืองยโสธร	๗๘
ภาพที่ ๔๙ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับอ้อยโรงงาน อำเภอเมืองยโสธร	๗๘
ภาพที่ ๕๐ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเมืองยโสธร	๗๙
ภาพที่ ๕๑ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร	๘๑
ภาพที่ ๕๒ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร	๘๑
ภาพที่ ๕๓ แสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๘๒
ภาพที่ ๕๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงานในอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๘๕
ภาพที่ ๕๕ แสดงราคาอ้อยโรงงานที่เกษตรกรขายได้ที่ไร่นา	๘๖
ภาพที่ ๕๖ แสดงวิธีการตลาดอ้อยโรงงานของอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	๘๖
ภาพที่ ๕๗ แสดงแหล่งรับซื้ออ้อยโรงงาน อำเภอเมืองยโสธร	๘๗

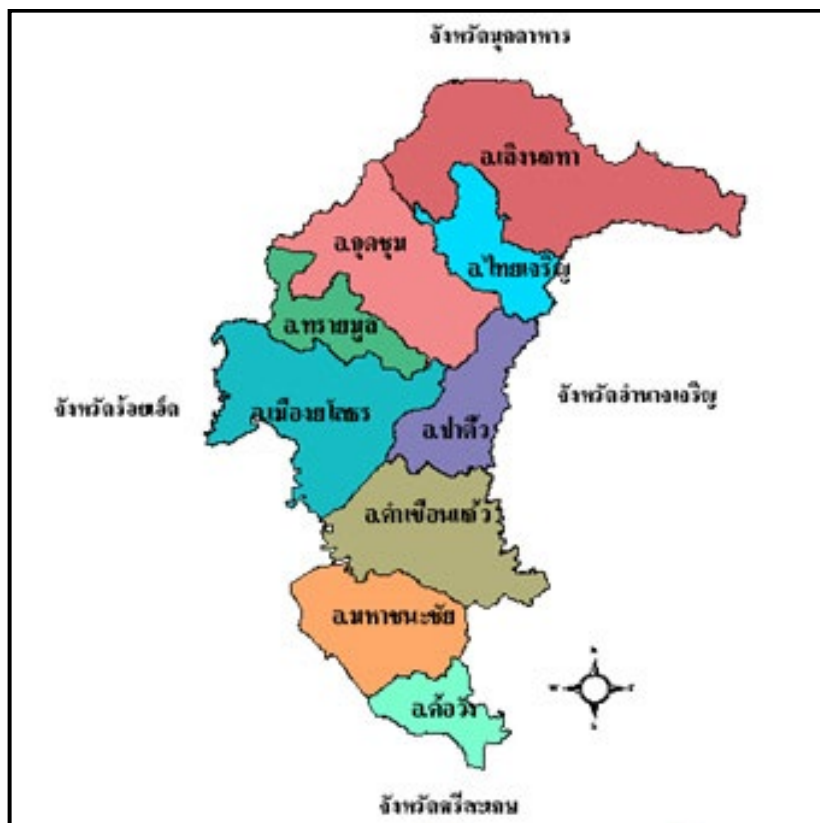
บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอเมืองยโสธร เดิมเป็นอำเภอยโสธรขึ้นกับจังหวัดอุบลราชธานี ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.๒๔๕๔ ต่อมาได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นจังหวัดยโสธร ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๗๐ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ จึงได้เปลี่ยนเป็นอำเภอเมืองยโสธร ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นต้นมา ที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ของกรุงเทพมหานคร ระยะทางประมาณ ๕๓๑ กิโลเมตร มีเนื้อที่ ประมาณ ๕๗๘.๒๐ ตารางกิโลเมตร หรือ ๓๖๑,๓๗๘.๕๐ ไร่ เป็นเนื้อที่เกษตรกรรม ร้อยละ ๗๕.๘๑ ประมาณ ๒๓๓,๙๘๕ ไร่

ภาพที่ ๑ แสดงขอบเขตและที่ตั้งอำเภอเมืองยโสธร

๑.๑.๒ อาณาเขต

อำเภอเมืองยโสธร มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอต่างๆ ดังนี้

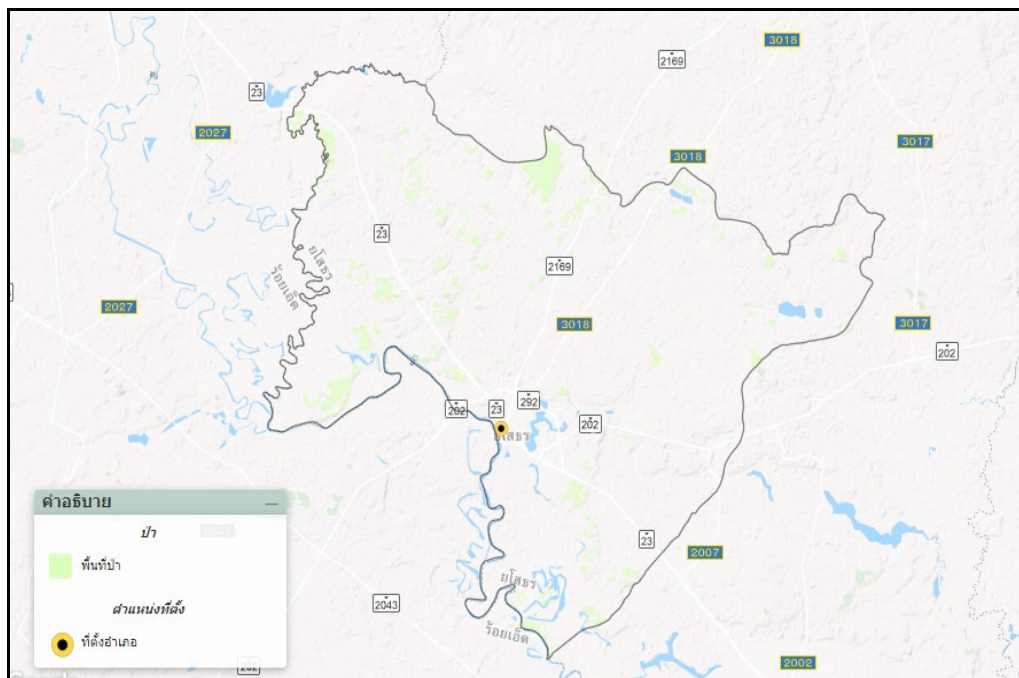
ทิศเหนือ	มีอาณาเขตติดต่อกับ	อำเภอทรายมูล และอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดยโสธร
ทิศใต้	มีอาณาเขตติดต่อกับ	อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด
ทิศตะวันออก	มีอาณาเขตติดต่อกับ	อำเภอปาดังโก๋น และอำเภอคำชะโนด จังหวัดยโสธร
ทิศตะวันตก	มีอาณาเขตติดต่อกับ	อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๑.๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

สภาพพื้นที่ป่าส่วนใหญ่เป็นป่าเต็งรัง และป่าดงดิบแล้ง เป็นที่ราบสูง และมีพื้นที่ราบเรียบหรือราบเรียบสลับกับลักษณะพื้นที่แบบลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน สภาพที่เป็นลุ่มน้ำขังหรือหนองบึงอยู่ทั่วไป อำเภอเมืองยโสธร มีพื้นที่ป่าไม้ ประมาณ ๒๖,๐๔๗ ไร่ ดังนี้

๑. ป่าดงมะไฟ
๒. ป่าบ้านชั้นไต้ใหญ่และป่าบ้านเชียงหวาง
๓. ป่าตำบลเดิด
๔. ป่าทรายมูลและป่าทุ่งแต้
๕. ป่าห้วยแสนลึกและหนองหิน
๖. ป่าบ้านนาดี
๗. ป่าห้วยปอ

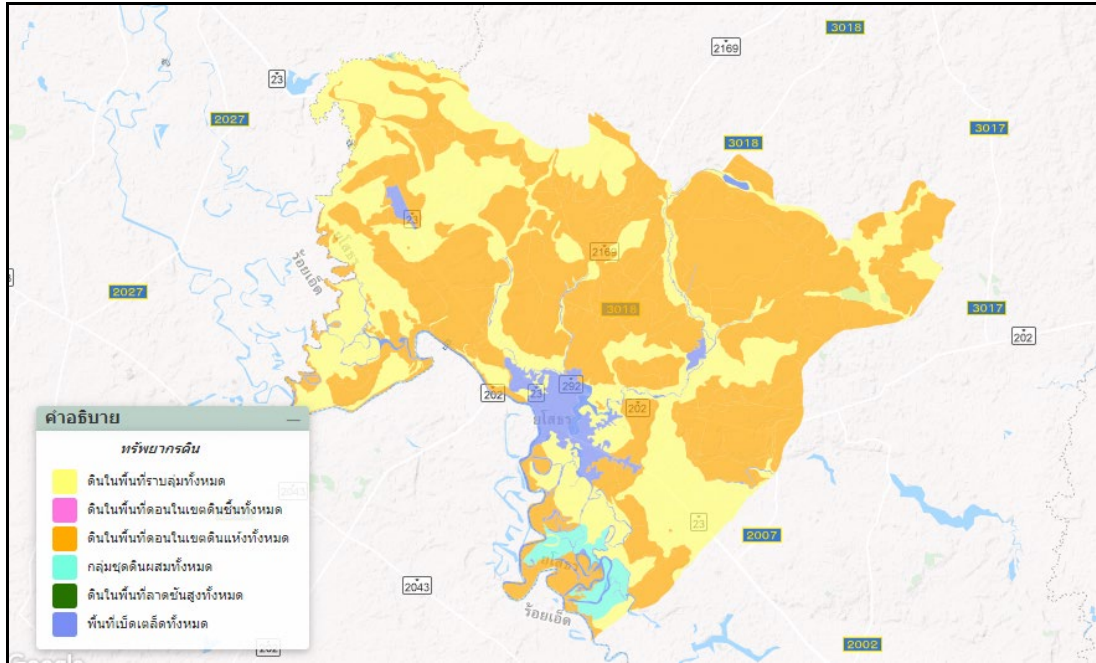

ภาพที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้

(ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์)

๑.๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง และมีพื้นที่ราบเรียบหรือราบเรียบสลับกับลักษณะพื้นที่แบบลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน สภาพที่เป็นลุ่มน้ำขังหรือหนองบึงอยู่ทั่วไป มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๑๒๕-๑๕๐ เมตร มีความลาดชันน้อยกว่า ๑-๕ % และมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม สลับซับซ้อนของสันดินริมน้ำเป็นแนวแคบๆ ไปตามแม่น้ำชี ซึ่งจะพบสภาพที่เป็นลุ่มน้ำขังหรือหนองบึงอยู่ทั่วไป

ภาพที่ ๔ แสดงความลาดชันของดิน
(ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์)

๑.๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

ข้อมูลกลุ่มชุดดินในอำเภอเมืองยโสธร มีทั้งสิ้น ๑๖ กลุ่มชุดดิน ดังนี้ กลุ่มชุดดินที่ ๒, ๓, ๔, ๖, ๑๗, ๑๘, ๒๑, ๒๒, ๒๔, ๓๓, ๓๕, ๓๖, ๓๘, ๔๐, ๔๑ และกลุ่มชุดดินที่ ๔๔ และยังพบว่ามียุทธศาสตร์ดินที่เป็นปัญหาหลักต่อการทำการเกษตร ดังนี้

กลุ่มชุดดินที่ ๒ ดินเป็นกรดจัดมาก และมีศักยภาพก่อให้เกิดความเป็นกรดของดินเพิ่มขึ้นในดินล่าง ทำให้เกิดการตรึงธาตุอาหารและปลดปล่อยสารที่เป็นพิษต่อพืช โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

กลุ่มชุดดินที่ ๓ โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก บริเวณที่มีอิทธิพลของน้ำทะเลขึ้นลงอยู่ในรอบปี อาจพบชั้นดินเลนที่มีเกลือสะสมอยู่ในดินล่าง แต่ถ้าเป็นที่ลุ่มมากๆ จะมีปัญหาเรื่องน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

กลุ่มชุดดินที่ ๔ โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝนทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

กลุ่มชุดดินที่ ๖ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

กลุ่มชุดดินที่ ๑๗ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายที่มีชั้นดานภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำนาน และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

กลุ่มชุดดินที่ ๑๘ ดินเค็ม มักพบชั้นดานแข็งที่มีการสะสมเกลือ มีปริมาณธาตุโซเดียมสูงจนเป็นพิษต่อพืช เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย โครงสร้างของดินไม่ดี ค่อนข้างแน่นทึบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในพื้นที่ดินเค็มจัด มีคราบเกลือมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

กลุ่มชุดดินที่ ๒๑ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เนื้อดินเป็นทรายหนา มีความสามารถอุ้มน้ำต่ำ ขาดแคลนน้ำ บางพื้นที่ดินอาจมีน้ำท่วมขังนานในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

กลุ่มชุดดินที่ ๒๒ เนื้อดินเป็นทรายจัด มีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ พืชมักแสดงอาการขาดน้ำในช่วงฝนทิ้งช่วง มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

กลุ่มชุดดินที่ ๒๔ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในบริเวณพื้นที่ที่มีความลาดชันและเนื้อดินบนมีทรายปน จะมีอัตราเสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดินสูง หากมีการจัดการดินไม่เหมาะสม

กลุ่มชุดดินที่ ๓๓ ดินปนทราย เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายและดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในบริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับชะล้างพังทลายของหน้าดิน

กลุ่มชุดดินที่ ๓๕ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ในช่วงฤดูฝน ดินเปียกและเกินไปสำหรับพืชไร่ บางชนิด และหน้าดินค่อนข้างเป็นทรายหนา

กลุ่มชุดดินที่ ๓๖ กลุ่มดินร่วนหยาบสึกมากที่เกิดจากตะกอนริมแม่น้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลางการระบายน้ำดีถึงปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

กลุ่มชุดดินที่ ๓๘ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย พืชที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำได้ง่าย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน โดยเฉพาะบริเวณที่มีความลาดชันสูง

กลุ่มชุดดินที่ ๔๐ ดินมีความสมบูรณ์ต่ำมาก และเนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายจัด ไม่มีธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชหลงเหลืออยู่ และพืชมักแสดงอาการขาดธาตุอาหารเห็น ในช่วงฤดูแล้งชั้นดานจะแห้งและแข็งมาก รากพืชไม่สามารถไชซอนผ่านไปได้ ส่วนในช่วงฤดูฝนจะเปียกแฉะและมีน้ำแช่ขัง

กลุ่มชุดดินที่ ๔๑ เนื้อดินเป็นทรายจัด ทำให้มีความสามารถในการอุ้มน้ำได้น้อย พืชจะแสดงอาการขาดน้ำอยู่เสมอ นอกจากนี้ดินยังมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำมาก

กลุ่มชุดดินที่ ๔๔ เป็นดินต้นถึงขั้นก่อนกรวดหรือเศษหินปนลูกรังหนามาก มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินได้ง่าย

๑.๓.๒ ฤดูกาล

อำเภอเมืองยโสธร แบ่งได้ ๓ ฤดู คือ ฤดูร้อนจะเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน จะมีอากาศร้อนและอบอ้าว ฤดูฝนจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านทำให้มีอากาศชุ่มชื้นและฝนตก และฤดูหนาวจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือทำให้มีอากาศหนาวเย็นและแห้ง

๑.๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน

อำเภอเมืองยโสธร มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ ๕ ปี (๒๕๕๖-๒๕๖๐) เฉลี่ย ๑,๓๕๒ มิลลิเมตรต่อปี

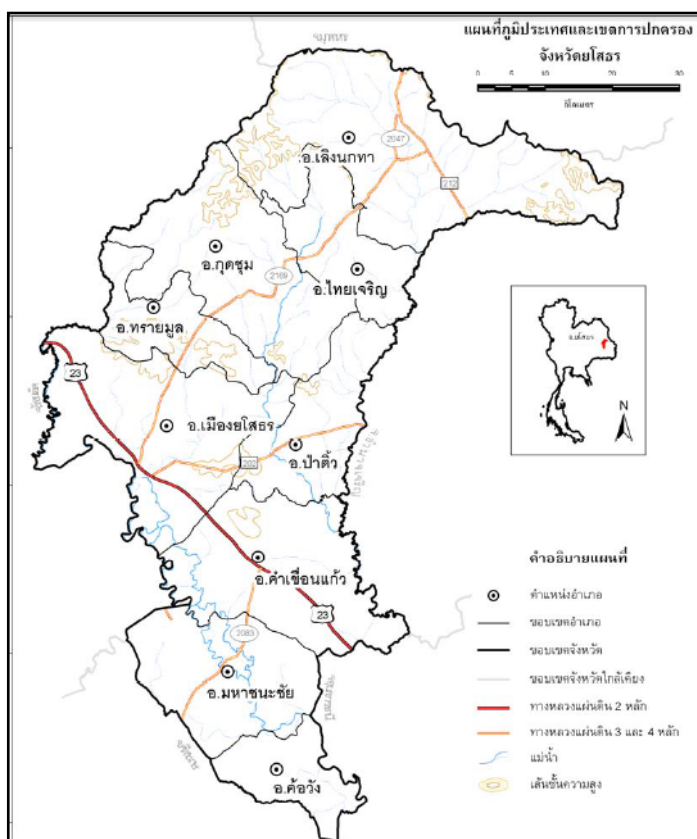
๑.๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อุณหภูมิ มีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี ๒๖.๘ องศาเซลเซียส โดยมีอุณหภูมิสูงสุดในเดือนเมษายน ประมาณ ๔๑.๑ องศาเซลเซียส และต่ำสุดในเดือนธันวาคมประมาณ ๑๑ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปี ๗๑.๑ เปอร์เซ็นต์ โดยมีความชื้นสัมพัทธ์ สูงสุดในเดือนสิงหาคมประมาณ ๘๔ เปอร์เซ็นต์ และต่ำสุดในเดือนมีนาคมประมาณ ๖๒ เปอร์เซ็นต์

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

๑.๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง

ถนนสายสำคัญ ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๓, ๒๐๒ และทางหลวงจังหวัด หมายเลข ๒๐๘๓, ๒๑๖๙, ๒๐๔๓ รถโดยสารประจำทาง ๒ เส้นทาง สายเก่า ยโสธร ร้อยเอ็ด มหาสารคาม บ้านไผ่ นครราชสีมา สระบุรี กรุงเทพมหานคร และสายใหม่ ยโสธร สุวรรณภูมิ เกษตรวิสัย พยัคฆ์ภูมิ ประทาย นครราชสีมา สระบุรี กรุงเทพมหานคร

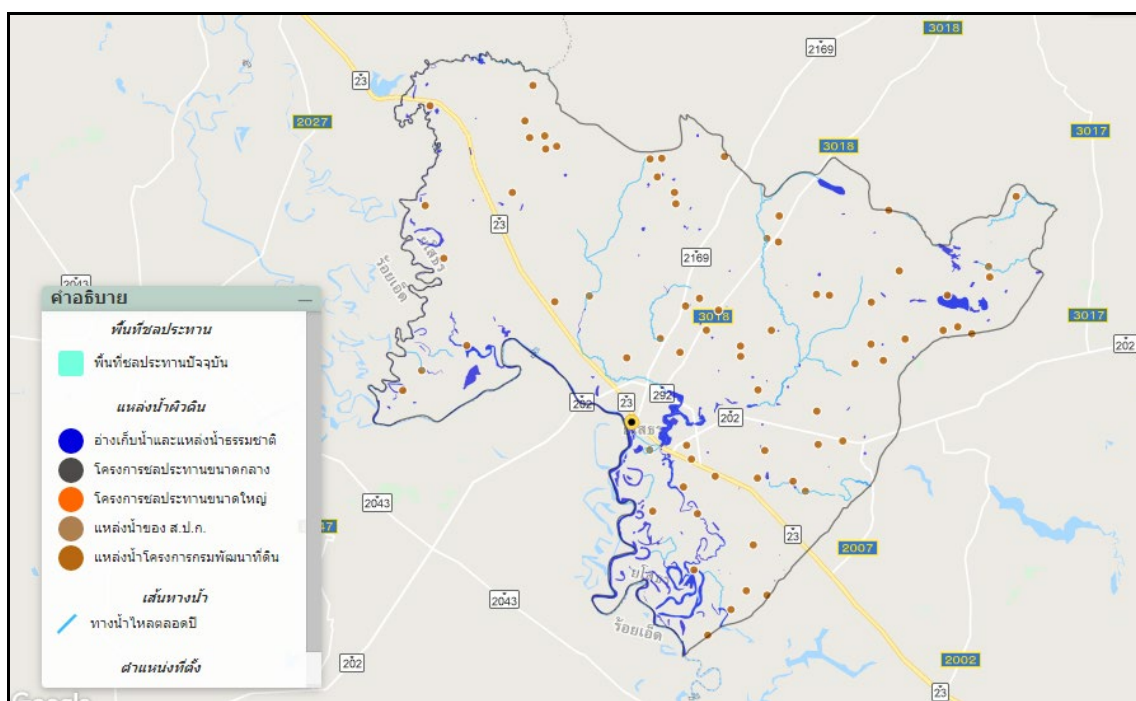

ภาพที่ ๖ แสดงเส้นทางการคมนาคมอำเภอเมืองยโสธร

๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๑.๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

ทรัพยากรน้ำ อำเภอเมืองยโสธร นอกจากอาศัยน้ำฝนในการอุปโภคบริโภคและใช้ในการทำเกษตรกรรมแล้วยังมีแหล่งน้ำที่สำคัญ คือ ลำน้ำชีเป็นแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่านตลอดทั้งปี นอกจากนี้ยังมีลำน้ำสายอื่นๆ อีก อาทิ ลำน้ำยัง ลำน้ำทวน ลำน้ำโพง

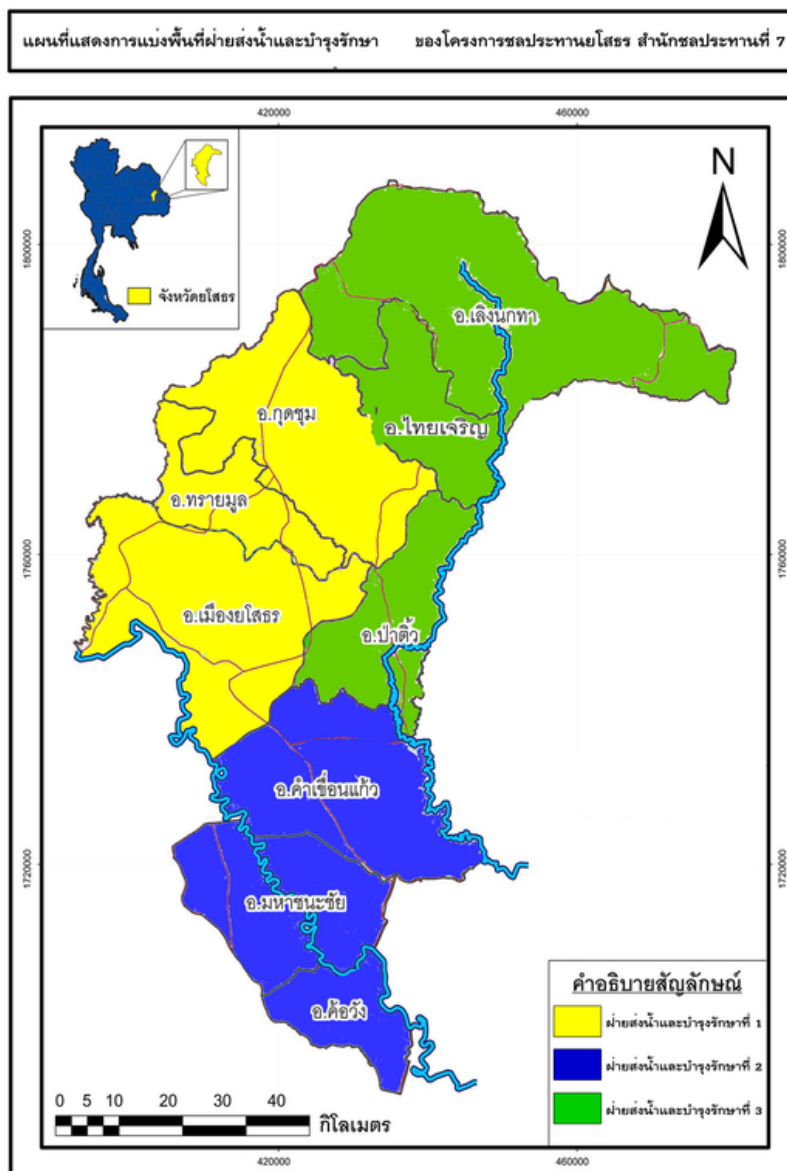

ภาพที่ ๗ แสดงแหล่งน้ำอำเภอเมืองยโสธร
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>)

๑.๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ

อำเภอเมืองยโสธรมีอ่างเก็บน้ำหลายอ่าง ดังนี้ อ่างเก็บน้ำหนองอึ่ง อ่างเก็บน้ำห้วยแกว อ่างเก็บน้ำกุดสีแก้ว อ่างเก็บน้ำร่องหิน อ่างเก็บน้ำห้วยชันนาค อ่างเก็บน้ำกุดน้ำจั้น อ่างเก็บน้ำกุดจับ อ่างเก็บน้ำบึงสามเพี้ย อ่างเก็บน้ำหนองร่องเปลือย อ่างเก็บน้ำหนองสร้างเที่ยง อ่างเก็บน้ำบ้านเดิด อ่างเก็บน้ำบ้านโนนจำปา อ่างเก็บน้ำห้วยชันนาค อ่างเก็บน้ำฝายลำห้วยทวน อ่างเก็บน้ำห้วยแหวดแดง อ่างเก็บน้ำกุดสีแก้ว อ่างเก็บน้ำกุดน้ำจั้น อ่างเก็บน้ำฝายใหญ่ อ่างเก็บน้ำร่องหิน อ่างเก็บน้ำบึงผือฮี และอ่างเก็บน้ำห้วยฝาย

๑.๕.๓ โครงการชลประทาน

ภาพที่ ๘ แสดงข้อมูลฝายส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ ๑
(ที่มา : <http://ridceo.rid.go.th/>)

๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๑.๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจอำเภอเมืองยโสธรพบว่าประชากรประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ ๙๑ ของครัวเรือนทั้งหมด พื้นที่ทำการเกษตรบางส่วนอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งปัจจุบันประชากรมีสิทธิในการครอบครองที่ดินมากขึ้น เนื่องจากภาครัฐได้เริ่มดำเนินการมอบสิทธิครอบครองที่ดินมากขึ้น โดยมีพื้นที่ถือครอง เพื่อการเกษตรเฉลี่ย ๗-๑๕ ไร่ต่อครัวเรือน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำไร่ ทำสวน เป็นต้น บางส่วนประกอบอาชีพจักสานจากไม้ไผ่ ค้าขาย รับจ้าง พืชที่เกษตรกรปลูกเป็นอาชีพหลัก ได้แก่ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง มันสำปะหลัง ไม้ผล ไม้เศรษฐกิจ ได้แก่

ยางพารา ทางด้านการเลี้ยงสัตว์ จะมีการเลี้ยงกันทุกหมู่บ้านแต่ไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะเลี้ยงโค กระบือ สุกร เป็ด และไก่

แรงงานในครัวเรือน แรงงานที่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง ๑๕-๓๕ ปี จะประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ช่วงอายุระหว่าง ๓๖-๕๕ ปี จะประกอบอาชีพภาคเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไป สำหรับช่วงหลังฤดูการผลิต งานภาคการเกษตร เกษตรกรจะไปรับจ้างตามโรงงาน ห้างสรรพสินค้า งานก่อสร้าง งานจักสานจากไม้ไผ่ (มวนข้าว กระจับข้าว) และกรีดยาง

๑.๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดยโสธร

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประกาศข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๖๐ พบว่าจังหวัดยโสธร ในปี ๒๕๖๒ โครงสร้างการผลิตตามมูลค่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) จังหวัดยโสธร จำนวน ๑๙ สาขา มีมูลค่า ๒๘,๗๔๗ ล้านบาท (เพิ่มขึ้น ๗๔๒ ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๑ ที่มีมูลค่าอยู่ที่ ๒๘,๐๐๕ ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้น ๗๔๒ ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๒ มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจปี ๒๕๖๑ ร้อยละ ๒.๕๘ และอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยตั้งแต่ ปี๒๕๕๗-๒๕๖๒ ร้อยละ ๒.๘๙ โดยสาขาการผลิตภาคเกษตรมีมูลค่า ๖,๓๓๑ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๔.๓๑ ของผลิตภัณฑ์มวลจังหวัด และสาขาการผลิตนอกภาคเกษตร เท่ากับ ๑๙,๗๐๘ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๗๕.๖๙ โดยสาขาการผลิตที่มีมูลค่าสูงสุดพ.ศ. ๒๕๖๒ ๕ ลำดับแรก คือ

- (๑) สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง จำนวน ๗,๑๔๖ ล้านบาท
- (๒) สาขาการศึกษา จำนวน ๔,๓๕๑ ล้านบาท
- (๓) สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และจักรยานยนต์จำนวน ๓,๖๑๕ ล้านบาท
- (๔) สาขาการเงินและการประกันภัย จำนวน ๒,๘๗๒ ล้านบาท
- (๕) การผลิตอุตสาหกรรมจำนวน ๒๕๒๓๓ ล้านบาท

ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ ๒๔.๘๖, ๑๕.๑๔, ๑๒.๕๘, ๙.๙๙ และ ๘.๘๑ ตามลำดับ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดขณะที่มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัว (Per Capita : GPP) มีจำนวน ๖๒,๖๒๓ ล้านบาท

ตารางที่ ๑ แสดงผลิตภัณฑ์ของจังหวัดยโสธร จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๒

สาขาการผลิต	มูลค่า (ล้านบาท)					
	พ.ศ. ๒๕๕๗	พ.ศ. ๒๕๕๘	พ.ศ. ๒๕๕๙	พ.ศ. ๒๕๖๐	พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒
ภาคเกษตร	๗,๕๒๗	๖,๙๗๘	๖,๙๒๘	๖,๘๗๓	๗,๖๑๒	๗,๑๔๖
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๗,๕๒๗	๖,๙๗๘	๖,๙๒๘	๖,๘๗๓	๗,๖๑๒	๗,๑๔๖
ภาคนอกการเกษตร	๑๗,๔๑๕	๑๗,๙๒๐	๑๙,๕๐๔	๑๙,๙๐๙	๒๐,๓๓๓	๒๑,๖๐๐
ภาคอุตสาหกรรม		๒,๒๙๙	๒,๖๖๙	๒,๘๐๐	๒,๙๗๖	๓,๑๖๖
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๗๗	๙๔	๑๓๙	๑๔๖	๑๔๘	๑๖๓

การผลิตอุตสาหกรรม	๑,๕๔๒	๑,๘๐๑	๒,๑๐๖	๒,๒๐๗	๒,๔๐๗	๒,๕๓๓
ไฟฟ้า ก๊าซ และระบบปรับ อากาศ	๓๔๗	๓๓๕	๓๕๒	๓๖๗	๓๓๑	๓๖๖
การประปาและการจัดการของ เสีย	๖๒	๖๙	๗๒	๘๑	๙๑	๑๐๔
ภาคบริการ		๑๕,๖๒๐	๑๖,๘๓๕	๑๗,๑๐๓	๑๗,๔๑๗	๑๘,๔๓๔
การก่อสร้าง	๑,๓๙๑	๑,๑๔๗	๑,๒๘๔	๑,๑๗๔	๘๕๔	๑,๒๐๙
การขายส่ง การขายปลีก การ ซ่อมยานยนต์ และจักรยายนต์	๒,๕๒๗	๒,๗๖๘	๓,๑๕๗	๓,๒๕๓	๓,๕๓๗	๓,๖๑๕
การขนส่ง และสถานที่เก็บ สินค้า	๕๑๕	๕๑๓	๖๓๙	๖๖๖	๖๙๘	๘๐๒
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	๖๗	๗๓	๗๙	๙๖	๑๐๙	๑๑๙
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๒๑๔	๒๙๐	๒๕๔	๒๙๒	๓๐๘	๓๘๖
การเงินและการประกันภัย	๒,๐๐๓	๒,๑๗๗	๒,๕๐๙	๒,๕๗๙	๒,๗๒๐	๒,๘๗๒
กิจกรรมเกี่ยวกับ อสังหาริมทรัพย์	๑,๑๐๐	๑,๐๑๔	๑,๑๘๐	๑,๑๑๐	๑,๒๕๕	๑,๔๐๓
กิจกรรมวิชาชีพวิทยาศาสตร์ และกิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมการบริหารและบริการ สนับสนุน	๑	๒	๒	๒	๒	๒
กิจกรรมการบริหารและบริการ สนับสนุนอื่นๆ	๖๒	๑๙	๒๐	๒๑	๒๕	๒๖
การบริหารราชการ การป้องกัน ประเทศฯ	๙๕๔	๑,๒๙๓	๑,๓๑๖	๑,๓๕๖	๑,๔๖๑	๑,๕๑๑
การศึกษา	๔,๙๐๙	๔,๕๙๘	๔,๕๖๗	๔,๖๒๖	๔,๔๒๗	๔,๓๕๑
กิจกรรมด้านสุขภาพและงาน สังคมสงเคราะห์	๑,๑๘๖	๑,๒๔๘	๑,๓๒๑	๑,๓๙๙	๑,๕๑๑	๑,๖๐๐
ศิลปะ ความบันเทิงและ นันทนาการ	๔๕	๔๕	๕๖	๖๗	๘๐	๙๓

กิจกรรมการบริการด้านอื่น ๆ	๔๑๓	๔๓๒	๔๕๐	๔๖๑	๔๒๙	๔๔๔
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Products)	๒๔,๙๔๒	๒๔,๘๙๘	๒๖,๔๓๒	๒๖,๗๗๗	๒๘,๐๐๕	๒๘,๗๔๗
ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อคน (GPP Per Capita) (บาท)	๕๒,๓๐๙	๕๒,๕๑๗	๕๖,๒๔๓	๕๗,๓๙๗	๖๐,๕๑๓	๖๒,๖๒๓
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๔๗๗	๔๗๔	๔๗๐	๔๖๗	๔๖๓	๔๕๙

ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดยโสธร, สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑.๖.๓ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว

ตามข้อมูลตามข้อมูลของประชากร ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ – พ.ศ. ๒๕๖๓ รายได้เฉลี่ยของประชากร พ.ศ. ๒๕๖๓ เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. ๒๕๖๓ ๒๓๓.๖๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๐

ตารางที่ ๒ รายได้เฉลี่ยของประชากรของจังหวัดยโสธร

พ.ศ.	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี (บาท)
๒๕๕๔	๖๖,๖๓๐.๗๕
๒๕๕๕	๖๖,๘๕๗.๐๕
๒๕๕๖	๖๗,๗๒๙.๔๐
๒๕๕๗	๕๓,๓๐๔.๖๐
๒๕๕๘	๕๓,๒๐๒.๔๐
๒๕๕๙	๕๖,๐๙๓.๒๐
๒๕๖๐	๕๕,๓๐๑.๑๕
๒๕๖๑	๕๕,๕๗๔.๙๐
๒๕๖๒	๕๗,๙๘๗.๕๕
๒๕๖๓	๕๘,๒๒๑.๑๕

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๖๕

๑.๖.๔ จำนวนครัวเรือน

อำเภอเมืองยโสธร มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๑๒๗,๖๒๑ คน จำแนกเป็นชาย ๖๓,๕๑๕ คน หญิง ๖๔,๑๐๖ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอจะนับถือศาสนาพุทธ

ตารางที่ ๓ แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ที่	ตำบล	ครัวเรือน ทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	ตำบลน้ำคำใหญ่	๓,๒๙๖	๑,๒๙๕	๔,๖๔๓	๔,๓๙๒	๙,๐๓๕

๒	ตำบลตาตทอง	๔,๔๘๘	๑,๓๖๘	๔,๕๘๓	๔,๙๘๘	๙,๕๗๑
๓	ตำบลสำราญ	๓,๘๔๔	๑,๑๑๖	๓,๕๘๘	๓,๘๖๔	๗,๔๕๒
๔	ตำบลค้อเหนือ	๒,๒๖๘	๑,๔๔๙	๓,๘๓๐	๓,๗๗๖	๗,๖๐๖
๕	ตำบลคู้ง	๑,๘๒๕	๑,๑๕๔	๒,๗๓๓	๒,๗๕๗	๕,๔๙๐
๖	ตำบลเค็ด	๓,๔๔๒	๑,๖๗๒	๕,๗๓๕	๔,๘๖๔	๑๐,๕๙๙
๗	ตำบลขันไต่ใหญ่	๑,๔๙๓	๑,๐๕๓	๒,๓๐๗	๒,๓๘๑	๔,๖๘๘
๘	ตำบลทุ่งแต้	๑,๘๗๓	๑,๐๕๔	๒,๕๓๑	๒,๖๔๓	๕,๑๗๔
๙	ตำบลสิงห์	๑,๙๔๕	๑,๒๐๙	๒,๙๕๗	๓,๐๐๖	๕,๙๖๓
๑๐	ตำบลนาสะไมย์	๑,๘๓๘	๑,๒๗๙	๒,๗๔๔	๒,๖๓๑	๕,๓๗๕
๑๑	ตำบลเชียงคำ	๓,๕๐๒	๑,๑๓๙	๔,๑๗๓	๔,๒๗๓	๘,๔๔๖
๑๒	ตำบลหนองหิน	๑,๖๗๐	๑,๐๕๕	๒,๒๒๘	๒,๒๕๖	๔,๔๘๔
๑๓	ตำบลหนองคู	๑,๘๐๙	๑,๐๒๑	๒,๖๖๗	๒,๘๔๑	๕,๕๐๘
๑๔	ตำบลชุมเงิน	๑,๔๙๓	๙๒๒	๒,๕๗๑	๒,๖๒๔	๕,๑๙๕
๑๕	ตำบลทุ่งนางโอก	๑,๔๙๘	๙๗๐	๒,๔๑๐	๒,๔๐๘	๔,๘๑๘
๑๖	ตำบลหนองเรือ	๑,๑๐๖	๗๘๐	๑,๗๘๔	๑,๗๖๕	๓,๕๔๙
๑๗	ตำบลหนองเป็ด	๑,๓๗๗	๙๕๗	๒,๑๘๑	๒,๑๖๐	๔,๓๔๑
๑๘	ตำบลในเมือง	๙,๐๑๕	๗๔๗	๙,๘๕๐	๑๐,๔๗๗	๒๐,๓๒๗
รวม		๔๗,๗๘๒	๒๙,๗๒๒	๖๓,๕๑๕	๖๔,๑๐๖	๑๒๗,๖๒๑

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, พ.ศ. ๒๕๖๔ และฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ.๒๕๖๓

๑.๖.๕ การศึกษา

ข้อมูลด้านการศึกษากำเภอเมืองยโสธร

- สถานศึกษา ๘๑ แห่ง
 - สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๗๕ แห่ง
 - สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ๖ แห่ง
 - อนุบาล ๒ แห่ง
 - อนุบาล-ประถมศึกษา ๖๒ แห่ง
 - อนุบาล-มัธยมตอนต้น ๑๗ แห่ง
 - อนุบาล-มัธยมตอนปลาย ๑ แห่ง
- จำนวนห้องเรียน ๗๘๘ ห้อง (สนง.คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๖๘๕ ห้อง เอกชน ๑๐๓ ห้อง)
- จำนวนครู (ชาย ๓๓๔ คน หญิง ๔๗๐ คน รวม ๘๐๔ คน)
 - สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๖๗๗ คน
(แยกเป็น ชาย ๒๘๒ คน หญิง ๓๙๕ คน)
 - สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ๑๓๗ คน
(แยกเป็น ชาย ๕๒ คน หญิง ๘๕ คน)
- จำนวนนักเรียน
(ชาย ๕,๕๘๑ คน หญิง ๕,๓๔๙ คน รวม ๑๐,๙๓๐ คน)

สังกัด สนง.คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๘,๒๘๗ คน

(แยกเป็น ชาย ๔,๒๓๐ คน หญิง ๔,๐๕๗ คน)

สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ๒,๖๘๘ คน

(แยกเป็น ชาย ๑,๓๕๑ คน หญิง ๑,๓๓๗ คน)

- อัตราส่วนนักเรียนต่อห้องเรียน และอัตราส่วนนักเรียนต่อครู จำแนกตามระดับการศึกษา

อัตราส่วนนักเรียนต่อห้องเรียน รวม ๒๓ คน แยกเป็น

ก่อนประถมศึกษา ๕ คน

ประถมศึกษา ๑๓ คน

มัธยมศึกษา ๑๕ คน

อัตราส่วนนักเรียนต่อครู รวม ๑๖ คน แยกเป็น

ก่อนประถมศึกษา ๑๕ คน

ประถมศึกษา ๑๒ คน

มัธยมศึกษา ๘ คน

- จำนวนนักเรียนที่ออกกลางคัน ๑ คน สาเหตุ สมรส

- ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ๑ แห่ง

- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ๙๘ แห่ง

- ห้องสมุดประชาชน ๑ แห่ง

- โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม ๑ แห่ง

- ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ ๔๐ แห่ง

- ศูนย์บริการการศึกษาในตำบล ๑๗ แห่ง

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๒๑ แห่ง

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต ๑ มิถุนายน ๒๕๖๑

๑.๖.๖ สาธารณสุข

อำเภอเมืองยโสธร มีสถานี่รักษาพยาบาลคือ โรงพยาบาลของรัฐ : โรงพยาบาลประจำจังหวัดยโสธร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๒๑ แห่ง โรงพยาบาลเอกชน จำนวน ๒ แห่ง นอกจากนี้ยังมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ทุกหมู่บ้าน โดยมี อสม. รวมทั้งสิ้น ๒,๘๔๕ คน

๑.๖.๗ ประเพณีและวัฒนธรรม

ประชากรส่วนใหญ่มีการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี และพิธีกรรมสืบเนื่องติดต่อกัน นานจนถึงปัจจุบัน ตามความเชื่อทางพุทธศาสนาและวัฒนธรรมที่ดั่งาม มีการทำบุญตามเทศกาลต่างๆ ดังนี้ ก่อนลงถึงฤดูทำนา จะทำบุญเลี้ยงปูตา

ประเพณีสงกรานต์ เดือนห้า คือตอนเช้าจะมีการทำบุญตักบาตรที่วัด และวัดจะอันเชิญพระพุทธรูปมาประดิษฐานไว้บนศาลาวัด เพื่อให้ชาวบ้านได้สรงน้ำช่วงบ่ายจะมีการแห่นางสงกรานต์ เสร็จแล้วจะรดน้ำดำหัวพระสงฆ์และผู้สูงอายุ เพื่อขอพรให้เป็นสิริมงคลแก่ชีวิต แล้วเล่นสาดน้ำกันสนุกสนาน

ประเพณีบุญบั้งไฟ เดือนหก เป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ มีความเชื่อว่าขอฝนและบูชาพญาแถน ให้ตกลงมาตามฤดูกาล โดยให้แต่ละหมู่บ้านนำบั้งไฟมาประกวด และแข่งขันบั้งไฟสูง มีการฟ้อนรำตามขบวนแห่ แล้วนำบั้งไฟจุดแข่งขัน ถ้าบั้งไฟใครไม่ขึ้นหรือแตก ชาวบ้านจะช่วยกันห้ามเจ้าของลงคลุกโคลนตม เป็นที่สนุกสนาน

ประเพณีบุญผะเหวดแห่พระ ประเพณีที่ชาวบ้านได้ทำสืบทอดกันมาแต่สมัยโบราณ มีการตกแต่งรูปช้างรูปม้าจำลองแล้วตกแต่งผ้าผะเหวด เพื่อจะอัญเชิญผะเหวดเข้าเมืองช่วงเช้าจะมีการถวายต้นเงิน พอถึงเวลาบ่ายจะมีการเทศแห่ของพระสงฆ์เพื่ออัญเชิญผะเหวด แล้วนำคณะกลองยาวแห่เข้าสู่บริเวณวัด มีการละเล่นต่างๆ ตามขบวนแห่กลางคืนมีมหรสพครบคืน วันรุ่งขึ้นจะมีการแห่ข้าวพันก้อนทำบุญตักบาตรและเทศก์เรื่องราวของพะเวศ ทั้ง ๑๓ กัณฑ์ ชาวบ้านก็จะจัดทำกัณฑ์กลอนมาถวายแก่พระสงฆ์ที่มาเทศก์ขณะนั้น วันรุ่งขึ้นเช้ามีจะมีการพิธีส่งญาติที่เข้ามาร่วมในงาน

ประเพณีเข้าพรรษา ตรงกับแรม ๑ ค่ำ เดือนแปด นิยมให้ลูกหลานชายบวช เพื่อศึกษาพระธรรมวินัย สืบทอดพระพุทธศาสนาเป็นเวลา ๓ เดือน ในงานมีการทำบุญตักบาตร ช่วงบ่ายถวายเทียนพรรษา ดอกไม้ธูปเทียนและผ้าอาบน้ำฝน เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา ตอนเย็นจะมีการทำวัตรและเวียนเทียน โดยพระสงฆ์สามเณรและญาติโยม

ประเพณีบุญเดือนเก้า บุญข้าวประดับดิน

ประเพณีบุญเดือนสิบ ประเพณีบุญข้าวสาก เป็นการอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ล่วงลับไปแล้ว ส่วนข้าวประดับดินจะมีการนำอาหารที่จัดไว้ไปแขวนตามต้นไม้ เพื่อให้วิญญาณมารับของกินในวันเดือนดับ การทำบุญข้าวสากจะเขียนชื่อพระภิกษุลงในบาตร ถ้าผู้ใดจับฉลากของพระภิกษุองค์ใดได้ก็ให้นำมาถวายพระภิกษุองค์นั้น เมื่อนั้นที่ข้าวเสร็จแล้วจะมีการฟังเทศก์ และกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้กับญาติผู้ล่วงลับไปแล้ว

ประเพณีออกพรรษา ตอนเช้าชาวบ้านจะร่วมกันทำบุญตักบาตรที่วัด ตอนกลางคืนจะมีการถวายต้นปราสาทผึ้ง ซึ่งประกอบด้วยข้าวสาร เสือ ผึ้ง ดอกไม้ ธูปเทียน

เข้าวันแรม ๑ ค่ำ จะมีการทำบุญตักบาตรเทโว โดยพระสงฆ์จะเวียน ๓ รอบ รอบที่ ๑ จะตักบาตรปัจจัย รอบที่ ๒ จะเป็นข้าวสารอาหารแห้ง รอบที่ ๓ จะเป็นข้าวสุก เมื่อครบสามรอบเป็นอันเสร็จพิธี

บุญกฐิน เริ่มจากออกพรรษา แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ คือเพ็ญเดือนสิบสอง ผู้จะทำบุญกฐินจะต้องเขียนฉลากจองวัดที่จะทอดถวายโดยในปีใหม่แต่ละวัดจะมีการรับกฐินได้เพียงหนึ่งครั้ง และเมื่อถึงวันทอดกฐินเข้าภาพต้องเตรียมองค์กฐินได้พร้อมและนำถวายตามที่กำหนดไว้

การทำบุญตักบาตร ทุกวันพระ ๘ ค่ำ ๑๕ ค่ำ

พิธีกรรมต่างๆ การขึ้นบ้านใหม่ การเผาศพ การอยู่กรรม การสู่ขวัญเรียกขวัญ การเรียกขวัญคนที่ประสบอุบัติเหตุ

อิทธิพลทางความคิด (ค่านิยม) ผู้นำชุมชน พระสงฆ์ ครูอาจารย์ในชุมชน จะมีอิทธิพลทางความคิดในชุมชนสูงมาก คือมีความคิดเป็นคล้อยตามผู้นำ

ศาสนาสิ่งยึดเหนี่ยว และข้อห้ามต่างๆ

ศาสนา ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธโดยมีการทำบุญปฏิบัติธรรมและพิธีกรรมทางศาสนาด้วยความเลื่อมใสอย่างสม่าเสมอต่อเนื่องมานานนับเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม ที่ยึดถือปฏิบัติมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ปัจจุบัน อำเภอเมืองยโสธร มีวัดและสถานที่ประกอบกิจกรรมทางศาสนา จำนวน ๑๕๑ แห่ง ที่พักสงฆ์ ๑๐ แห่ง มัสยิด ๑ แห่ง และศาลเจ้า ๒ แห่ง โดยทุกวัดมีการดำเนินกิจการของสงฆ์และกิจการทางพุทธศาสนาของพุทธศาสนิกชนเป็นประจำ โดยเฉพาะวันสำคัญของศาสนา และเทศกาลงานบุญต่างๆ

สิ่งยึดเหนี่ยว

ศาสนา เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวของประชาชน เป็นศูนย์รวมแห่งจิตใจและความสามัคคีเป็นอย่างยิ่ง สร้างความรักต่อถิ่นฐานบ้านเกิด โดยแต่ละปีประชาชนที่ไปทำงานต่างจังหวัด จะรวมกันกลับมาทำบุญ

ประเพณีร่วมกับงานผ้าป่า สร้างเสริมวัดให้เจริญก้าวหน้า ปู่ตา จะเป็นส่วนหนึ่งในการยึดเหนี่ยวจิตใจมีพิธีกรรม เลี้ยงผีปู่ตา

ข้อห้ามต่างๆ

สำหรับข้อห้ามต่างๆ ในชุมชนด้านศาสนาประชากรของชุมชนมีการละเว้นปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ตามคำสอนของพระพุทธองค์ ส่วนด้านสังคมมีข้อห้ามตามธรรมเนียมประเพณี การปฏิบัติต่อสาธารณประโยชน์และสาธารณูปโภค โดยมีกฎระเบียบของแต่ละหมู่บ้านที่กำหนด มีการว่ากล่าวตักเตือนภาคทัณฑ์ และปรับตามสมควร หากเกินอำนาจของชุมชนจึงมอบให้เจ้าหน้าที่ทางราชการดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

๑.๖.๘ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ

สถาบันเกษตรกรมีบทบาทในการประกอบอาชีพการเกษตรและการดำรงชีวิตของเกษตรกรอำเภอเมืองยโสธรได้เป็นอย่างดี ซึ่งการดำเนินการด้านสถาบันเกษตรกรอำเภอเมืองยโสธรมีอยู่หลายกลุ่ม ดังนี้

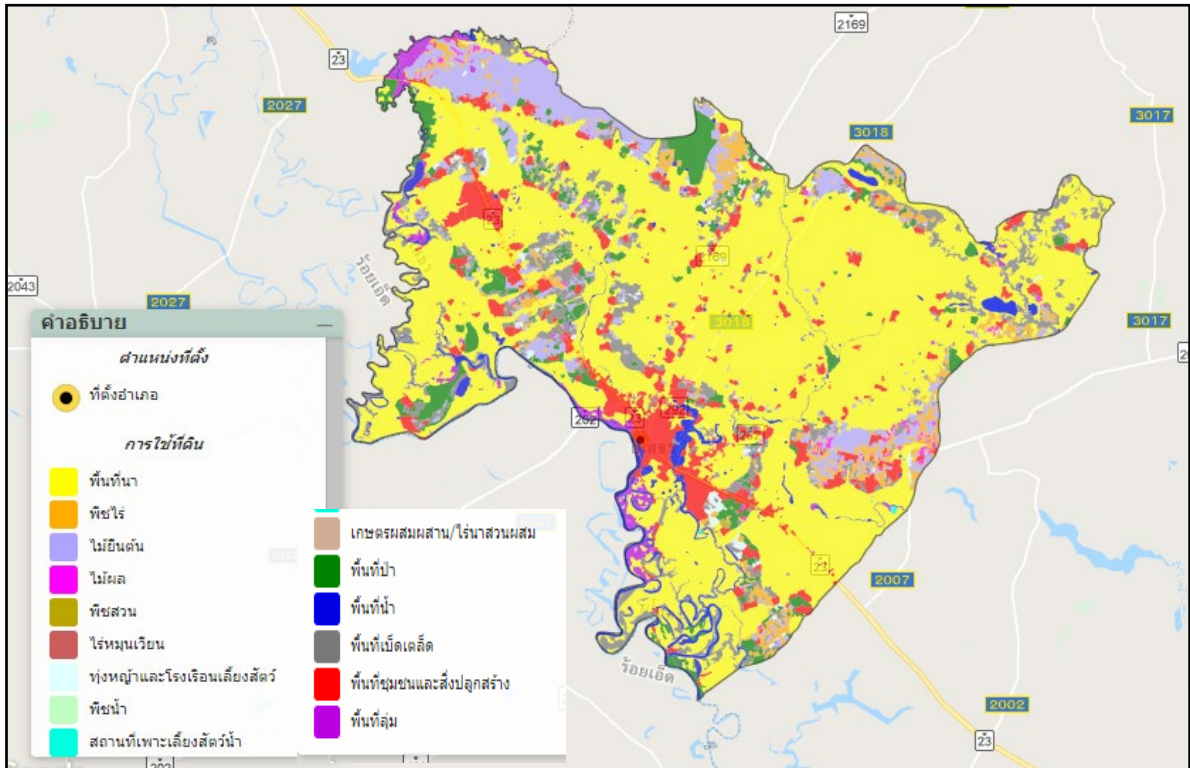
ตารางที่ ๔ แสดงสถาบันเกษตรกรอำเภอเมืองยโสธร

ลำดับที่	ตำบล	วิสาหกิจชุมชน	กลุ่มยุวเกษตรกร
		จำนวน (กลุ่ม)	จำนวน (กลุ่ม)
๑	นาสะไมย์	๙	๑
๒	ค้อเหนือ	๑๑	๐
๓	ชุมเงิน	๖	๑
๔	เขื่องคำ	๙	๑
๕	สำราญ	๔	๑
๖	หนองเรือ	๘	๐
๗	หนองเป็ด	๘	๐
๘	ขี้ไต้ใหญ่	๘	๐
๙	ตาดทอง	๗	๑
๑๐	น้ำคำใหญ่	๒	๐
๑๑	หนองหิน	๑๒	๑
๑๒	สิงห์	๕	๐
๑๓	หนองคู	๕	๑
๑๔	คูทุ่ง	๔	๐
๑๕	ทุ่งนางโอก	๑	๐
๑๖	เดิด	๓	๑
๑๗	ทุ่งแต้	๑๒	๑
	รวมทั้งหมด	๑๑๗	๙

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

๑.๗.๑ ลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหลัก ๆ เช่น ภาคเกษตร อุตสาหกรรม ชุมชนเมือง ที่อยู่อาศัยแยกตามเขตการปกครองย่อย

จากการสำรวจและวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน พบว่าในอำเภอเมืองยโสธร สามารถจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินได้ ดังนี้ พื้นที่นาข้าว พืชไร่ ไม้ยืนต้น ไม้ผล พืชสวน ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ พืชน้ำ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ พื้นที่ป่า พื้นที่น้ำ พื้นที่เบ็ดเตล็ด พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง และพื้นที่ลุ่ม ซึ่งรายละเอียดแสดงในภาพ

ภาพที่ ๙ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอเมืองยโสธร (ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๔)

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์การเกษตรกร

๑) เกษตรกร

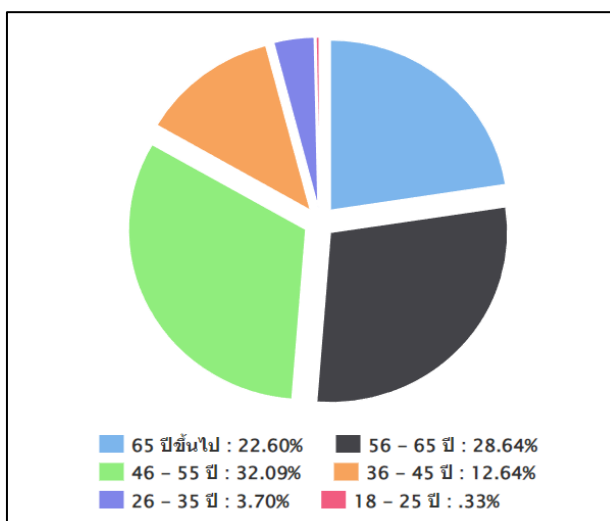
(๑) ครักเรือเกษตรกร

อำเภอเมืองยโสธรมีครักเรือเกษตรกร จำนวน ๒๐,๒๒๒ ครักเรือ โดยมีหัวหน้าครักเรือเกษตรกร อายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี จำนวน ๖,๔๘๙ ครักเรือ คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๐๙ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี จำนวน ๕,๗๙๒ ครักเรือ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๖๔ และอายุตั้งแต่ ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๔,๕๗๐ ครักเรือ คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๖๐

ตารางที่ ๕ แสดงหัวหน้าครักเรือจำแนกตามอายุ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ช่วงอายุ (ปี)	ครักเรือ	ร้อยละ
65 ปีขึ้นไป	4,570.00	22.60
56 - 65 ปี	5,792.00	28.64
46 - 55 ปี	6,489.00	32.09
36 - 45 ปี	2,557.00	12.64
26 - 35 ปี	748.00	3.70
18 - 25 ปี	66.00	0.33
รวม	20,222.00	100.00

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๓

ภาพที่ ๑๐ แสดงหัวหน้าครักเรือเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

(ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๓)

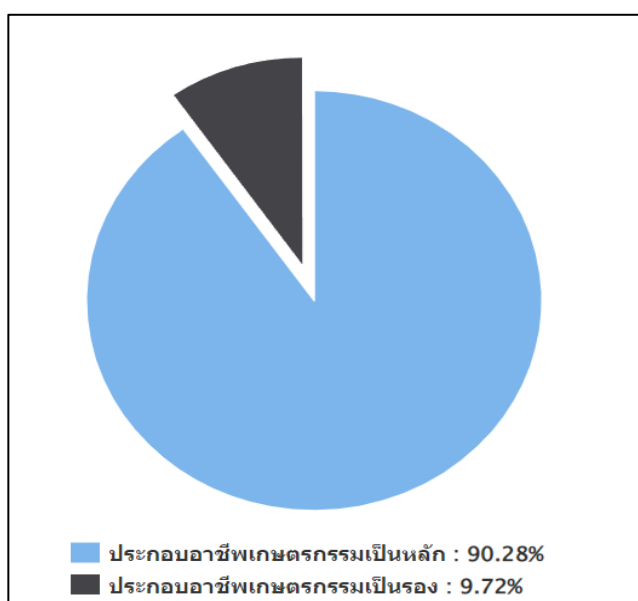
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอเมืองยโสธรมีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จำนวน ๑๘,๒๕๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๒๘ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๑,๙๖๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙.๗๒

ตารางที่ ๖ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	18,257.00	90.28
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	1,965.00	9.72

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๓

ภาพที่ ๑๑ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

(ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๓)

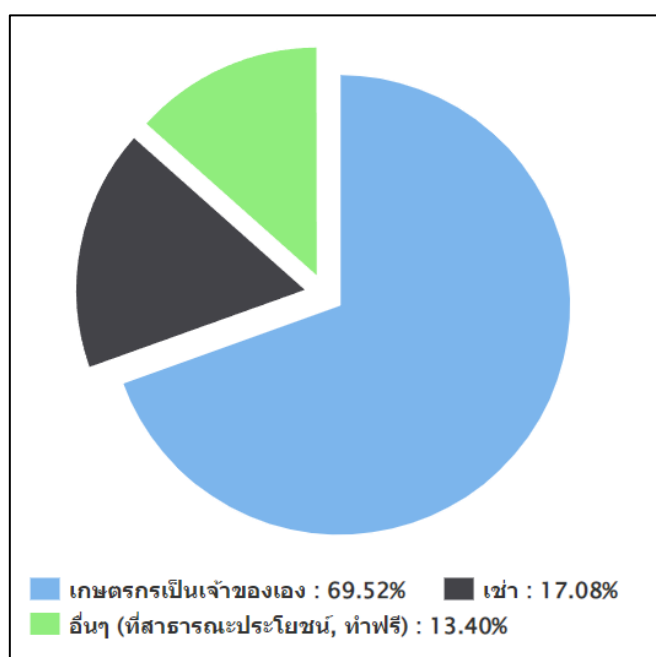
(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอเมืองยโสธร ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของ จำนวน ๑๖,๗๒๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๕๒ รองลงมาคือเช่า จำนวน ๔,๑๐๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๐๘ และอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๓,๒๒๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๔๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๗ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	เนื้อที่ (ไร่)
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	16,728.00	198,742.00
เช่า	4,109.00	35,702.00
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	3,224.00	25,269.00
รวม **	19,624.00	259,713.00

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๓

ภาพที่ ๑๒ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
(ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๓)

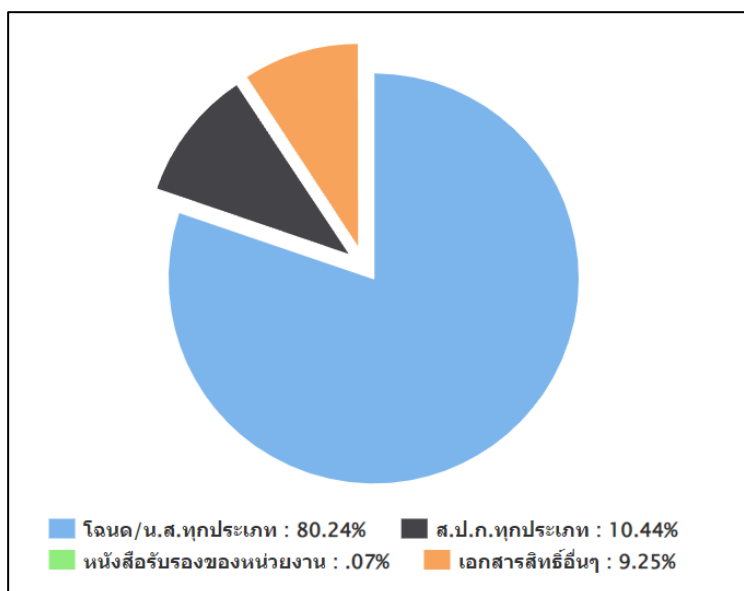
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรอำเภอเมืองยโสธร มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๑๕,๐๑๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๒๔ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์อื่นๆ จำนวน ๑,๗๓๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙.๒๕ เอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๑,๙๕๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๔๔ และหนังสือรับรองของหน่วยงาน จำนวน ๑๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๘ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

รวม	ประเภทเอกสารสิทธิ์			
	โฉนด/น.ส. ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์ อื่นๆ
16,728.00	15,016.00	1,954.00	13.00	1,731.00

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๓

ภาพที่ ๑๓ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

(ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอเมืองยโสธร มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑๙ กลุ่ม มีสมาชิก ๔๕๕ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๗ กลุ่ม สมาชิก ๔๑๐ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๙ กลุ่ม สมาชิก ๑๓๕ ราย วิสาหกิจชุมชน ๑๐๘ แห่ง สมาชิก ๓,๐๒๘ ราย สหกรณ์จำนวน ๐ แห่ง สมาชิก ๐ ราย และกลุ่มเกษตรกร ๖ กลุ่ม สมาชิก ๓๖๒ ราย

ตารางที่ ๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ตำบล	กลุ่มส่งเสริม		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ในเมือง	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
น้ำคำใหญ่	๑	๒๕	๑	๓๐	๐	๐	๒	๓๑	๐	๐	๐	๐

ตาดทอง	๑	๑๕	๑	๒๐	๑	๑๕	๗	๙๒	๐	๐	๐	๐
สำราญ	๑	๓๐	๑	๓๐	๑	๑๕	๔	๓๔	๐	๐	๐	๐
ค้อเหนือ	๒	๓๐	๒	๔๐	๐	๐	๑๑	๑๒๑	๐	๐	๐	๐
คู่มู่	๑	๓๐	๑	๓๐	๐	๐	๔	๒๒๐	๐	๐	๑	๒๐
เดิด	๑	๑๕	๑	๓๐	๑	๑๕	๓	๓๑๔	๐	๐	๒	๑๙๓
ขึ้นไคใหญ่	๑	๓๕	๑	๒๑	๐	๐	๘	๒๔๐	๐	๐	๒	๑๑๙
ทุ่งแต้	๒	๓๐	๑	๒๔	๑	๑๕	๑๒	๑๙๖	๐	๐	๐	๐
สิงห์	๑	๓๐	๑	๒๐	๐	๐	๕	๒๗๐	๐	๐	๐	๐
นาสะมัย	๑	๒๕	๑	๒๐	๑	๑๕	๗	๑๖๖	๐	๐	๐	๐
เขื่องคำ	๑	๒๕	๑	๒๐	๑	๑๕	๙	๙๙	๐	๐	๐	๐
หนองหิน	๑	๓๐	๑	๒๐	๑	๑๕	๑๒	๖๐๙	๐	๐	๐	๐
หนองคู	๑	๒๕	๑	๓๐	๑	๑๕	๕	๕๑	๐	๐	๐	๐
ขุมเงิน	๑	๓๐	๑	๒๕	๑	๑๕	๖	๑๕๖	๐	๐	๐	๐
ทุ่งนางโอก	๑	๓๐	๑	๒๐	๐	๐	๑	๓๕	๐	๐	๐	๐
หนองเรือ	๑	๒๕	๑	๓๐	๐	๐	๘	๒๗๗	๐	๐	๐	๐
หนองเป็ด	๑	๒๕	๐	๐	๐	๐	๘	๑๑๗	๐	๐	๑	๓๐
รวม	๑๙	๔๕๕	๑๗	๔๑๐	๙	๑๓๕	๑๑๗	๓๐๒๘	๐	๐	๖	๓๖๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๔

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอเมืองยโสธร มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑๖ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑๗ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๑๗ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑๗ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๒ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๐ ศูนย์

ตารางที่ ๑๐ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยี ด้านการ
						กษ.	ปศุ	ปฏิรูป	
ในเมือง	-	-	-	-	-	-	-	-	-
น้ำคำใหญ่	-	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-
ตาดทอง	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	-
สำราญ	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	-
ค้อเหนือ	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	-
คู่มู่	๑	-	๑	๑	๑	-	-	-	-

เดิด	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	-
ขึ้นโตใหญ่	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	-
ทุ่งแต่	-	๓	๑	๑	๑	-	-	-	-
สิงห์	-	-	๑	๑	๑	-	-	-	-
นาสะไมย์	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	-
เขื่องคำ	-	-	๑	๑	๑	-	-	-	-
หนองหิน	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	-
หนองคู	-	-	๑	๑	๑	-	-	-	-
ชุมเงิน	-	๒	๑	๑	๑	-	-	-	-
ทุ่งนางโอก	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	-
หนองเรือ	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	-
หนองเป็ด	-	๒	๑	๑	๑	๑	-	-	-
รวม	๑	๑๖	๑๗	๑๗	๑๗	๒	๐	๐	๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอเมืองยโสธร มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๗๕๑ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๒๗๑ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๒๐๙ ราย อาสาปศุสัตว์ ๑๗๘ ราย ครูบัญชีอาสา ๓๗ ราย ประมงอาสา ๒๔ ราย อาสาสมัครสหกรณ์ ๑๕ ราย อาสาสมัครปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ๑๑ ราย อาสาสมัครฝนหลวง ๕ ราย และเศรษฐกิจการเกษตร ๑ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
ในเมือง	๑	๑	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐
น้ำคำใหญ่	๐	๐	๑	๑๑	๑๖	๒๓	๑	๐	๑
ตาดทอง	๑	๐	๐	๑๓	๑๔	๒๐	๑	๑	๐
สำราญ	๐	๐	๐	๙	๑๒	๒๑	๑	๐	๑
ค้อเหนือ	๐	๐	๓	๑๔	๑๖	๒๕	๑	๐	๑
คูทุ่ง	๒	๕	๔	๑๑	๑๒	๑๖	๐	๐	๑
เดิด	๐	๔	๐	๑๕	๑๘	๒๔	๑	๐	๑

ชั้นใดใหญ่	๑	๔	๐	๙	๑๐	๑๒	๒	๐	๑
ทุ่งแต่	๐	๐	๑	๘	๑๑	๑๔	๐	๑	๑
สิงห์	๐	๐	๒	๑๑	๑๓	๑๓	๐	๐	๐
นาสะไมย์	๐	๐	๒	๑๔	๑๔	๑๗	๐	๐	๑
เขื่องคำ	๐	๐	๑	๑๐	๑๕	๑๘	๓	๐	๐
หนองหิน	๐	๐	๒	๗	๑๐	๑๑	๒	๐	๐
หนองคู	๐	๐	๒	๗	๙	๘	๐	๐	๐
ขุมเงิน	๐	๒	๑	๘	๙	๑๒	๑	๐	๐
ทุ่งนางโอก	๐	๐	๐	๑๐	๑๐	๑๓	๑	๐	๑
หนองเรือ	๐	๐	๒	๙	๑๐	๑๑	๐	๐	๐
หนองเป็ด	๐	๐	๒	๑๒	๑๐	๑๓	๓	๐	๓
รวม	๕	๑๖	๒๔	๑๗๘	๒๐๙	๒๗๑	๑๘	๒	๑๒

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลอาสาสมัครเกษตร (อกษ.) และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.), พ.ศ. ๒๕๖๕

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอเมืองยโสธรมีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอเมืองยโสธรมีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๒๓ คน

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
ในเมือง	-	-	-	-
น้ำคำใหญ่	๑	นายลุน เสน่หา	๓ ม. ๙ ต.น้ำคำใหญ่ อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	พืชสมุนไพร,เกษตรอินทรีย์,ศาสนา
ตาดทอง	๑	นายรวม สิงห์สถิต	๕๘ ม.๒ ต.ตาดทอง อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	ปศุสัตว์
สำราญ	๒	นายคำมี จำปารัตน์	๔๘ ม.๗ ต.สำราญ อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	การเพาะเห็ด,การเลี้ยงปูนา,ยางพารา
		นางสมบุรณ์ ยาวะโนภาส	๑๐๙ ม.๒ ต.สำราญ อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	การทอเสื่อกก
ค้อเหนือ	๓	นายจรัญ กาญจนสาธิต	๗๐ ม.๑๔ ต.ค้อเหนือ อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	เศรษฐกิจพอเพียง
		นางหนูพิน ชะนะพันธ์	๕๙ ม.๖ ต.ค้อเหนือ อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	การทอผ้า
		นางหนูมอน เทพวาที	๑๔ ม.๖ ต.ค้อเหนือ อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	ผักปลอดสาร,น้ำหมักไส้เดือน

คู่ทุ่ง	๑	นายลา โสมาบุตร	๑๙๕ ม.๑๐ ต.คู่ทุ่ง อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	ข้าวอินทรีย์,ปุ๋ยหมัก
เด็ด	๑	นายสวาท บุญคำ	๒๓ ม.๘ ต.เด็ด อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	ยางพารา
ขึ้นไคใหญ่	๑	นายสวัสดิ์ อาษาสิงห์	๙๓ ม.๑ ต.ขึ้นไคใหญ่ อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	ข้าว,ปุ๋ยหมัก
ทุ่งแต่	๓	นายกำจร โพธิ์ศิริ	๕๔ ม.๘ ต.ทุ่งแต่ อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	ข้าวอินทรีย์
		นายประเทือง จันทรเรือง	๑๖๖ ม.๘ ต.ทุ่งแต่ อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	ข้าว, น้ำหมักชีวภาพ
		นางศิรินทรา ธนาคุณ	๕๒ ม.๘ ต.ทุ่งแต่ อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	การจักสานมวย
สิงห์	๑	นายชมพู่ ทุ่งาม	๑๗๔ ม.๑ ต.สิงห์ อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	ข้าวอินทรีย์
นาสะไมย์	๑	นายคำมูล เวฬุวนาร	๒๖ ม.๘ ต.นาสะไมย์ อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	ข้าว
เขื่องคำ	๑	นายอดิศักดิ์ เขียวตระกูล	๑๒๕ ม.๑๑ ต.เขื่องคำ อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	ไม้ดอกไม้ประดับ
หนองหิน	๑	นายนิรัตน์ เด่นดวง	๔๒ ม.๒ ต.หนองหิน อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	ข้าว
หนองคู	๑	นายอรุณสวัสดิ์ ไชยมี	๒๓๒ ม.๒ ต.หนองคู อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	ข้าวอินทรีย์,น้ำหมักชีวภาพ
ขุมเงิน	๑	นายสมชาย จันทรเนตรศรี	๔ ม.๓ ต.ขุมเงิน อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	ปศุสัตว์
ทุ่งนางโอก	๑	นายดอกไม้ หัสตะคุ	๑๒๘ ม.๗ ต.ทุ่งนางโอก อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	ข้าว
หนองเรือ	๑	นายสมาน เสนาพรหม	๓๓ ม.๒ ต.หนองเรือ อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	ข้าวอินทรีย์
หนองเป็ด	๒	นายประสิทธิ์ สมจันทร์	๑๑๓ ม.๔ ต.หนองเป็ด อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	เศรษฐกิจพอเพียง
		นางสาวแสงระวี บุญทศ	๗๕ ม.๒ ต.หนองเป็ด อ.เมืองยโสธร จ.ยโสธร	การปลูกพริก
รวม	๒๓			

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลคู่ทุ่ง

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายลา โสมาบุตร

บ้านเลขที่ : ๑๙๕ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลคู่ทุ่ง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

สถานการณ์ของพื้นที่ : เป็นพื้นที่ที่ปลูกข้าวได้ปีละครั้ง แล้งซ้ำซาก ผลผลิตข้าวต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง เกษตรกรมีรายได้น้อย

แนวทางการพัฒนา : มีการรวมกลุ่มเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ข้าวอินทรีย์ พืชหลังนา เพื่อแปรรูปและสร้างรายได้

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : เป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์ข้าว ผลิตและแปรรูปข้าวอินทรีย์ ถั่วลิสง พืชหลังนาแบบครบวงจร

- หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การลดต้นทุนการผลิตข้าว
๒. การผลิตและตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว
๓. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิต
๔. การปรับปรุงบำรุงดิน
๕. การให้บริการเครื่องจักรกลการเกษตร

หลักสูตรบังคับ

๑. การผลิตและตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าว
๒. การลดต้นทุนการผลิตข้าว
๓. การปรับปรุงบำรุงดิน

หลักสูตรเสริม

๑. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าการผลิต
๒. การให้บริการเครื่องจักรกลการเกษตร

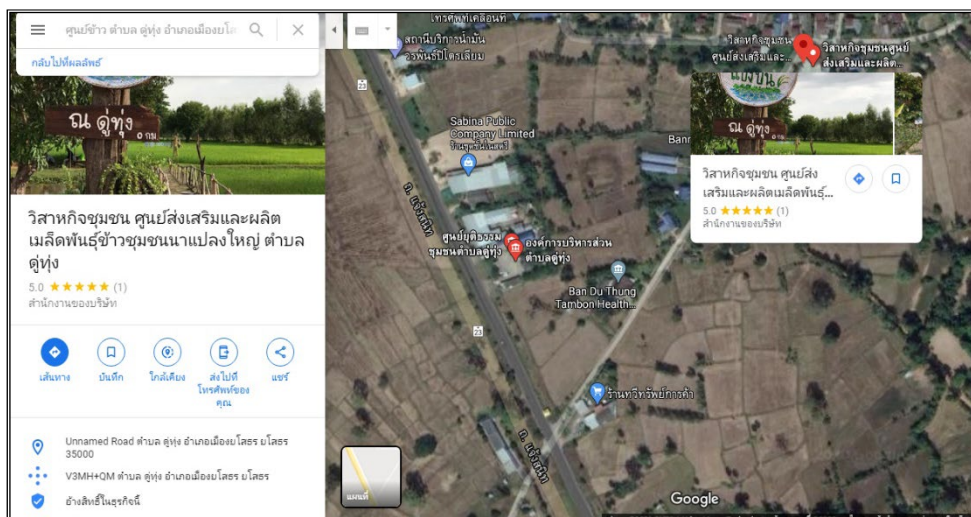
ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๔ ศูนย์

ตารางที่ ๑๓ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศพก.ค้อเหนือ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	๑๔	ค้อเหนือ	นายจรัญ กาญจนสาธิต	๐๘๓๒๓๑๓๓๔๕
๒	ศพก.ทุ่งแต้	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	๘	ทุ่งแต้	นายกำจร โพธิ์ศิริ	๐๙๙๐๐๔๒๘๕๙
๓	ศจช.ทุ่งแต้	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	๘	ทุ่งแต้	นายประเทือง จันทร์เรือง	๐๙๓๐๘๖๙๖๖๘
๔	ศคปช.ขุมเงิน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน	๓	ขุมเงิน	นายสมชาย จันทร์เนตรศรี	๐๘๐๐๐๔๖๖๑๐
๕	ด้านประมงตำบลทุ่งแต้	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๗	ทุ่งแต้	นายคำเส็ง องอาจ	๐๙๐๒๔๗๖๓๓๐
๖	ด้านประมงตำบลทุ่งนางโอก	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๑	ทุ่งนางโอก	นายยุทธศิลป์ จอมสวรรค์	๐๘๑๘๗๕๕๒๐๐
๗	ด้านประมงตำบลหนองหิน	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๕	หนองหิน	นายธรรทกฤษ ปันคำ	๐๘๗๘๗๕๕๑๐๐๙

๘	ด้านปศุสัตว์ตำบล ตาตทอง	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๒	ตาตทอง	นายรวม สิงห์สถิต	๐๘๕๖๑๒๐๗๗๒
๙	ด้านเกษตร ผสมผสานนาสะ ไมย์	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง	๔	นาสะไมย์	นายประดิษฐ์ วงศ์สุขะ	๐๖๒๑๒๙๖๓๙๑
๑๐	ด้านเกษตร ผสมผสานตำบล ชั้นไต่ใหญ่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง	๓	ชั้นไต่ใหญ่	นายจาตุรนต์ มะปร่างค์	๐๘๙๕๓๙๕๘๐๒
๑๑	ด้านเกษตร ผสมผสานตำบล สำราญ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง	๗	สำราญ	นายคัมภ์ จำปา รัตน์	๐๙๑๘๓๕๗๗๐๙
๑๒	ด้านเกษตร ผสมผสานตำบล หนองเป็ด	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง	๔	หนองเป็ด	นายเจริญ คำโพธิ์	๐๘๓๓๘๑๐๐๘๙
๑๓	นาแปลงใหญ่ปี ๒๕๖๐	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว	๒	หนองเรือ	นายสมาน เสนา พรหม	๐๙๓๓๒๙๓๓๔๕
๑๔	เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง	๒	หนองเป็ด	นางสาวแสงระวี บุญทศ	๐๖๓๐๓๙๗๓๗๖
๑๕	เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง	๔	ขุมเงิน	นายเด่น	๐๒๘๒๙๒๕๙๘๕
๑๖	ด้านพืชผัก	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง	๓	เดิด	น.ส. จิตาภรณ์ คำมัน	๐๘๑๓๒๐๘๙๕๒

ที่มา : ระบบรายงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๔ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว, ถั่วลิสง, ยางพารา, พริก,มันสำปะหลัง

อำเภอเมืองยโสธร มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว จำนวน ๖ กลุ่ม ได้แก่

แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่ข้าว ตำบลคูทุ่ง

ที่อยู่ หมู่ที่ ๑๙๕ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลคูทุ่ง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

กิจกรรม ผลิตและแปรรูปข้าวอินทรีย์ แบบครบวงจร

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๙๖๕ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๑๕๐ บาท (๒๐.๕๕ %)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๔๕๓ กก./ไร่ เป็น ๔๗๐ กก./ไร่ (๔ %)
- เป้าหมายรายได้ ๑๑,๗๕๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๘,๔๖๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การสนับสนุนระบบน้ำเพื่อการพัฒนาการปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อสร้างรายได้
๒. การขยายพื้นที่ปลูกเมล็ดพันธุ์ข้าวอินทรีย์ และแหล่งรวบรวมพันธุ์
๓. พัฒนาอาชีพที่เชื่อมโยงและเกี่ยวข้อง

แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่ข้าว ตำบลหนองเรือ

ที่อยู่ หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองเรือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

กิจกรรม ผลิตและแปรรูปข้าวอินทรีย์ แบบครบวงจร

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๙๖๕ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๑๕๐ บาท (๒๐.๕๕ %)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๔๕๓ กก./ไร่ เป็น ๔๗๐ กก./ไร่ (๔ %)
- เป้าหมายรายได้ ๑๑,๗๕๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๘,๔๖๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การสนับสนุนระบบน้ำเพื่อการพัฒนาการปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อสร้างรายได้
๒. การขยายพื้นที่ปลูกเมล็ดพันธุ์ข้าวอินทรีย์ และแหล่งรวบรวมพันธุ์

๓. พัฒนาอาชีพที่เชื่อมโยงและเกี่ยวข้อง

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าว ตำบลน้ำคำใหญ่

ที่อยู่ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลน้ำคำใหญ่ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

กิจกรรม.....การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว.....

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๒๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๒,๘๐๐ บาท (๑๒.๕ %)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๓๐๐ กก./ไร่ เป็น ๔๕๐ กก./ไร่ (๑๕. %)
- เป้าหมายรายได้.....๕,๔๐๐..... บาท/ไร่.....
- ประมาณการรายจ่าย.....๒,๘๐๐..... บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การปรับปรุงบำรุงดินด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม
๒. การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม
๓. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าว ตำบลขึ้นไคใหญ่

ที่อยู่ หมู่ที่ ๑๕ ตำบลขึ้นไคใหญ่ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

กิจกรรม.....การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิปลอดภัย.....

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๑๑๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๒,๘๐๐ บาท (๑๐. %)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๔๐๐ กก./ไร่ เป็น ๔๕๐ กก./ไร่ (๑๒.๕ %)
- เป้าหมายรายได้.....๕,๔๐๐..... บาท/ไร่.....
- ประมาณการรายจ่าย.....๒,๘๐๐..... บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การปรับปรุงบำรุงดินด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม
๒. การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม
๓. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าว ตำบลค้อเหนือ
 ที่อยู่ หมู่ที่ ๖ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
 กิจกรรม.....การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิปลอดภัย.....

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๒,๗๐๐ บาท (๑๐.๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๔๐๐ กก./ไร่ เป็น ๔๕๐ กก./ไร่ (๑๒.๕%)
- เป้าหมายรายได้.....๕,๔๐๐..... บาท/ไร่.....
- ประมาณการรายจ่าย.....๒,๘๐๐..... บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การปรับปรุงบำรุงดินด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม
๒. การรวมกลุ่มและการบริหารจัดการกลุ่ม
๓. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ข้าว ตำบลชุมเงิน
 ที่อยู่ หมู่ที่ ตำบลชุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
 กิจกรรม ผลิตและแปรรูปข้าวอินทรีย์ แบบครบวงจร

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๙๖๕ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๑๕๐ บาท (๒๐.๕๕%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๔๕๓ กก./ไร่ เป็น ๔๗๐ กก./ไร่ (๔%)
- เป้าหมายรายได้.....๑๑,๗๕๐ บาท/ไร่.....
- ประมาณการรายจ่าย.....๘,๕๖๐ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การสนับสนุนระบบน้ำเพื่อการพัฒนาการปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อสร้างรายได้
๒. การขยายพื้นที่ปลูกเมล็ดพันธุ์ข้าวอินทรีย์ และแหล่งรวบรวมพันธุ์
๓. พัฒนาอาชีพที่เชื่อมโยงและเกี่ยวข้อ

ตารางที่ ๑๔ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าว อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการ รายจ่าย	ประมาณการ รายได้	
	ม.ค. .	ก.พ. .	มี.ค.	เม.ย. .	พ.ค. .	มิ.ย. .	ก.ค. .	ส.ค. .	ก.ย. .	ต.ค. .	พ.ย. .	ธ.ค. .			
๑.การเตรียมการ/แผนปฏิบัติงาน															
๑.๑ ทบทวนผลการดำเนินงาน/จำนวนสมาชิก/พื้นที่ดำเนินการ	←→														
๑.๒ ประชุมภาคีเครือข่าย	←→														
๑.๓ ทบทวน/ปรับปรุงแผนรายแปลง/แผนการผลิตรายบุคคล IFPP และแผนธุรกิจ	←→														
๑.๔ ทำแผนการผลิตและการจัดการของกลุ่ม		←→													
๑.๕ อบรมการจัดทำบัญชีต้นทุน		←→													
๑.๖ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว		←→													
๒. การลดต้นทุนการผลิต															
๒.๑ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน/ส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์				←→											
๒.๒ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโดยสมาชิกเพื่อใช้เองและจำหน่าย					←→										
๒.๓ การปรับพื้นที่ให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่แปลงปลูกข้าว					←→										
๒.๔ การจัดหาเครื่องจักรการเกษตรที่เหมาะสม					←→										
๓. การเพิ่มผลผลิต															
๓.๑ การใช้ปุ๋ยสั่งตัด							←→								
๔. การพัฒนาคุณภาพผลผลิต															
๔.๑ การผลิตให้ได้มาตรฐาน GAP					←							→			
๔.๒ การคัดคุณภาพเมล็ดพันธุ์ การตัดพันธุ์ปน					←							→			

๕. การตลาด															
๕.๑ การจัดทำ MOU กับผู้ค้าข้าว เครือข่ายแปลงใหญ่			←→												
๕.๒ การจัดการปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาดในฤดูเก็บเกี่ยว										←→					
๖. การบริการจัดการ															
๖.๑ ส่งเสริมอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้หลังฤดูเก็บเกี่ยว										←→					
๖.๒ ส่งเสริมการปลูกพืชหลังนา เพื่อเสริมรายได้และผลิตปุ๋ยอินทรีย์										←→					

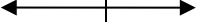
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๔

อำเภอเมืองยโสธร มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ถั่วลิสง จำนวน ๑ กลุ่ม ได้แก่
 แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่ถั่วลิสง ตำบลค้อเหนือ
 ที่อยู่ หมู่ที่ ๑๔ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
 กิจกรรม ผลิตและแปรรูปถั่วลิสงเป็นถั่วต้ม ถั่วคั่วทราย

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๖,๔๗๐ บาท/ไร่ เป็น ๕,๕๕๐ บาท
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๒๐๐ กก./ไร่ เป็น ๒๕๐ กก./ไร่
- เป้าหมายรายได้ ๗,๒๐๐ บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย ๖,๐๖๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การสนับสนุนระบบน้ำเพื่อการพัฒนาการปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อสร้างรายได้
๒. การขยายพื้นที่ปลูกเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสง และแหล่งรวบรวมพันธุ์
๓. พัฒนาอาชีพที่เชื่อมโยงและเกี่ยวข้อ

๕.๒ การจัดการ ปริมาณผลผลิตที่ออก สู่ตลาดในฤดูเก็บเกี่ยว															
๖. การบริการจัดการ															
๖.๑ ส่งเสริมอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้หลังฤดู เก็บเกี่ยว															
๖.๒ ส่งเสริมการปลูก พืชหลังนา เพื่อเสริม รายได้และผลิตปุ๋ย อินทรีย์															

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕

อำเภอเมืองยโสธร มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ยางพารา จำนวน ๔ กลุ่ม ได้แก่
 แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ยางพารา หมู่ ๘ ตำบลชั้นไต้ใหญ่
 ที่อยู่ หมู่ที่ ๘ ตำบลชั้นไต้ใหญ่ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
 กิจกรรม รวบรวมและจำหน่ายยางก้อนถ้วย

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๙๐๐ บาท/ไร่ เป็น ๓,๑๐๐ บาท
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๒๒๐ กก./ไร่ เป็น ๒๕๐ กก./ไร่
- เป้าหมายรายได้ ๔,๕๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๓,๕๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การผลิตยางพาราคุณภาพมาตรฐานGAP
๒. การรวมกลุ่ม ระดมทุน การบริหารจัดการกลุ่มให้เป็นระบบ
๓. การรวบรวมสินค้า รวมกลุ่มขายสินค้า ประมูลราคาขายสินค้า

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่ยางพารา หมู่ ๙ ตำบลชั้นไต้ใหญ่
 ที่อยู่ หมู่ที่ ๙ ตำบลชั้นไต้ใหญ่ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
 กิจกรรม รวบรวมและจำหน่ายยางก้อนถ้วย

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๘๕๐ บาท/ไร่ เป็น ๓,๐๐๐ บาท
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๒๑๕ กก./ไร่ เป็น ๒๕๐ กก./ไร่
- เป้าหมายรายได้ ๔,๕๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๓,๕๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การผลิตยางพาราคุณภาพมาตรฐานGAP
๒. การรวมกลุ่ม ระดมทุน การบริหารจัดการกลุ่มให้เป็นระบบ
๓. การรวบรวมสินค้า รวมกลุ่มขายสินค้า ประมูลราคาขายสินค้า

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่บางพารา หมู่ ๘ ตำบลเค็ด

ที่อยู่ หมู่ที่ ๘ ตำบลเค็ด อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

กิจกรรม รวบรวมและจำหน่ายยก้อนด้วย

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๘๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๐๐๐ บาท
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๒๑๕ กก./ไร่ เป็น ๒๕๐ กก./ไร่
- เป้าหมายรายได้ ๔,๕๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๓,๕๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การผลิตยางพาราคุณภาพมาตรฐานGAP
๒. การรวมกลุ่ม ระดมทุน การบริหารจัดการกลุ่มให้เป็นระบบ
๓. การรวบรวมสินค้า รวมกลุ่มขายสินค้า ประมูลราคาขายสินค้า

แผนการผลิตรายกลุ่มของ แปลงใหญ่บางพารา หมู่ ๑๗ ตำบลเค็ด

ที่อยู่ หมู่ที่ ๑๗ ตำบลเค็ด อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

กิจกรรม รวบรวมและจำหน่ายยก้อนด้วย

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๘๕๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๐๐๐ บาท
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๒๒๐ กก./ไร่ เป็น ๒๕๐ กก./ไร่
- เป้าหมายรายได้ ๔,๕๐๐ บาท/ไร่
- ประเมินการรายจ่าย ๓,๕๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การผลิตยางพาราคุณภาพมาตรฐานGAP
๒. การรวมกลุ่ม ระดมทุน การบริหารจัดการกลุ่มให้เป็นระบบ
๓. การรวบรวมสินค้า รวมกลุ่มขายสินค้า ประมูลราคาขายสินค้า

๖.๒ การถ่ายทอดความรู้ให้ เกษตรกร เน้นการพัฒนา คุณภาพ การตลาด การบริหารจัดการกลุ่ม															
๗.การบริหารจัดการ															
๗.๑ ประชุมสมาชิกในการ ดำเนินงานบริหารจัดการกลุ่ม															
๗.๒ พัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Famer															

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕

๖.๑ ส่งเสริมอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ ในช่วงหลังเก็บ เกี่ยว														←→	←→
๖.๒ ส่งเสริมการ ปลูกพืชผสมผสาน													←→	←→	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๑๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

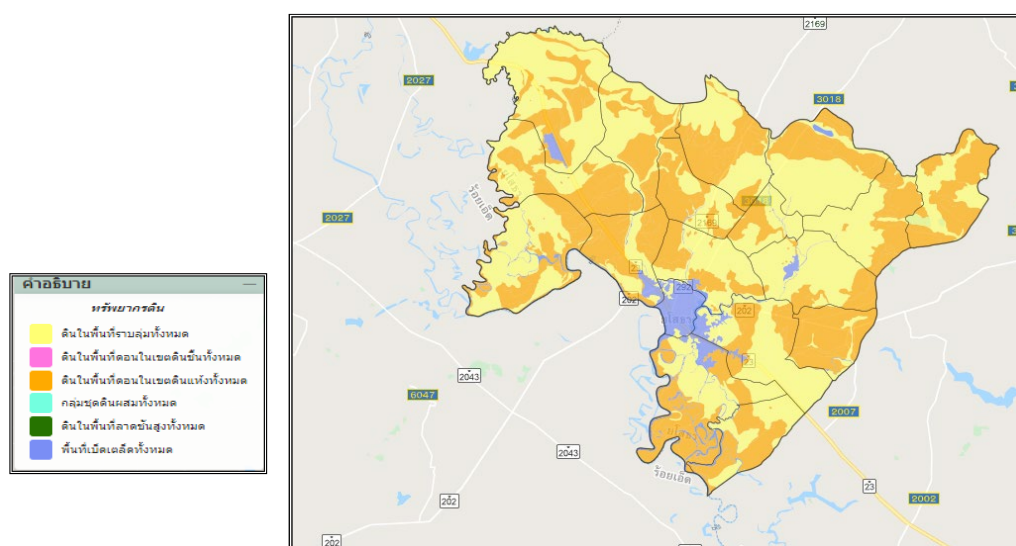
ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	ดู่ทุ่ง	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑๐ ตำบลดู่ทุ่ง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	ข้าว	๒๔๐	๓,๐๒๖	นายลา โสมาบุตร	๐๘๙-๖๑๗๕๒๒๔
๒	ค้อเหนือ	แปลงใหญ่ถั่วลิสง หมู่ ๑๔ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	ถั่วลิสง	๑๒๐	๓๒๐	นายสุวรรณ ชะนะพันธ์	๐๘๖-๒๕๓๐๖๗๑
๓	หนองเรือ	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒ ตำบลหนองเรือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	ข้าว	๒๐๑	๒,๔๖๘	นายสมาน เสนาพรหม	๐๘๒-๐๑๓๓๔๒๔
๔	ขั้นไต้ใหญ่	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑,๕ ตำบลขั้นไต้ใหญ่ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	ข้าว	๓๕	๓๓๙	นายสวัสดิ์ อาษาสิงห์	๐๘๑-๐๗๐๓๒๖๗
๕	น้ำคำใหญ่	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓,๑๔ ตำบลน้ำคำใหญ่ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	ข้าว	๓๓	๓๕๐	นายมงคล โสมณวัฒน์	๐๙๓-๐๘๙๓๐๔๐
๖	ค้อเหนือ	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๖ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	ข้าว	๓๓	๘๔๖	นายสุทิน ชะนะพันธ์	๐๙๑-๘๒๗๕๕๔๐
๗	ขุมเงิน	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑ ตำบลขุมเงิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	ข้าว	๗๘	๘๖๕.๕๐	นายเด่น กาฬสุวรรณ	
๘	เดิด	แปลงใหญ่ยางพารา หมู่ ๘ ตำบลเดิด อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร (กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางบ้านนาคำ)	ยางพารา	๗๒	๘๘๐	นายสวาท บุญคำ	๐๘๖-๐๗๘๕๘๑๑
๙	เดิด	แปลงใหญ่ยางพารา หมู่ ๑๗ ตำบลเดิด อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร (กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางคำแดง)	ยางพารา	๑๒๑	๑,๘๐๓	นายเพชรระศักดิ์ ธิมาชัย	๐๖๔-๔๔๘๘๗๗๐
๑๐	ขั้นไต้ใหญ่	แปลงใหญ่ยางพารา หมู่ ๘ ตำบลขั้นไต้ใหญ่ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร (กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางบ้านเชือกน้อย)	ยางพารา	๗๔	๖๑๒	นายวิจิต แก่นพุดม	๐๘๑-๐๔๘๙๘๓๙
๑๑	ขั้นไต้ใหญ่	แปลงใหญ่ยางพารา หมู่ ๙ ตำบลขั้นไต้ใหญ่ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร (กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางบ้านโคกมะนัส)	ยางพารา	๔๕	๔๒๙	นางประสาธ สุธธิบุตร	๐๘๖-๒๖๑๐๐๘๑
๑๒	หนองเป็ด	แปลงใหญ่พริก หมู่ ๒ ตำบลหนองเป็ด อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	พริก	๓๙	๑๘๕	นางสาวปรชรส บุญทศ	๐๘๖-๓๙๕๙๔๕๓
๑๓	หนองหิน	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง หมู่ที่ ๒,๖,๙ ตำบลหนองหิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	มันสำปะหลัง	๔๐	๓๒๙	นายอมร ชื่นเงิน	๐๘๐-๑๖๘๘๑๔๓

ที่มา : ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่, พ.ศ. ๒๕๖๕

๒.๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง และมีพื้นที่ราบเรียบหรือราบเรียบสลับกับลักษณะพื้นที่แบบลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน สภาพที่เป็นลุ่มน้ำขังหรือหนองบึงอยู่ทั่วไป มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๑๒๕ - ๑๕๐ เมตร มีความลาดชันน้อยกว่า ๑ - ๕ % และมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม สลับซับซ้อนของสันดินริมน้ำเป็นแนวแคบๆ ไปตามแม่น้ำชี ซึ่งจะพบสภาพที่เป็นลุ่มน้ำขังหรือหนองบึงอยู่ทั่วไป

ภาพที่ ๑๖ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
(ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ตารางที่ ๑๙ แสดงทรัพยากรดินอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	-	-
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๑๘๔,๗๖๖.๑๗	๔๕.๓๑
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒๑,๔๗๓.๓๒	๕.๒๗
กลุ่มชุดดินผสม	-	-
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๒๐๑,๕๑๘.๓๘	๔๙.๔๒

(ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

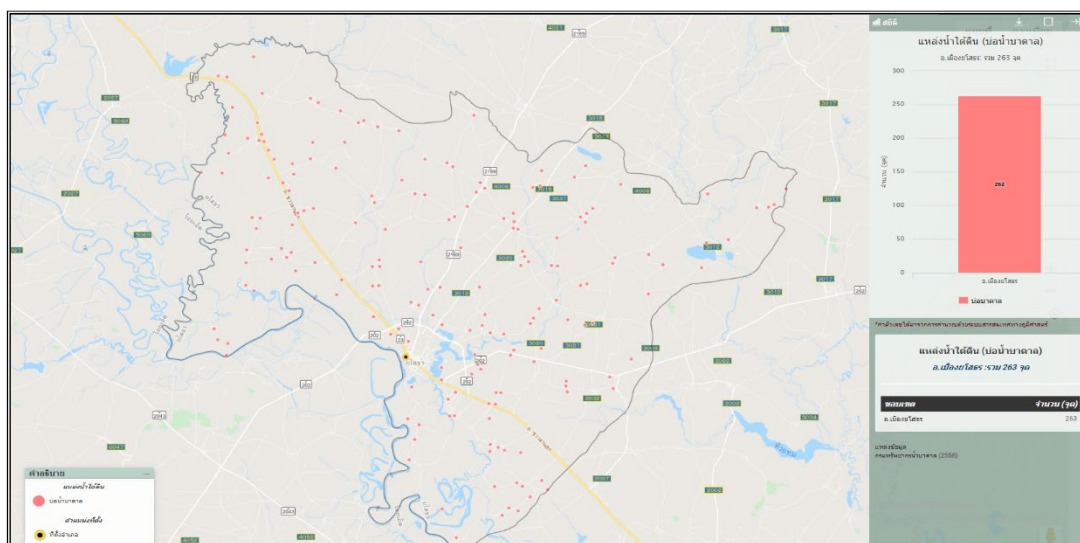
๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอเมืองยโสธรเป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๔๔.๖๔ % ของพื้นที่ทั้งหมด นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาล อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร รวมทั้งสิ้น ๕๑ บ่อ แยกรายตำบลได้

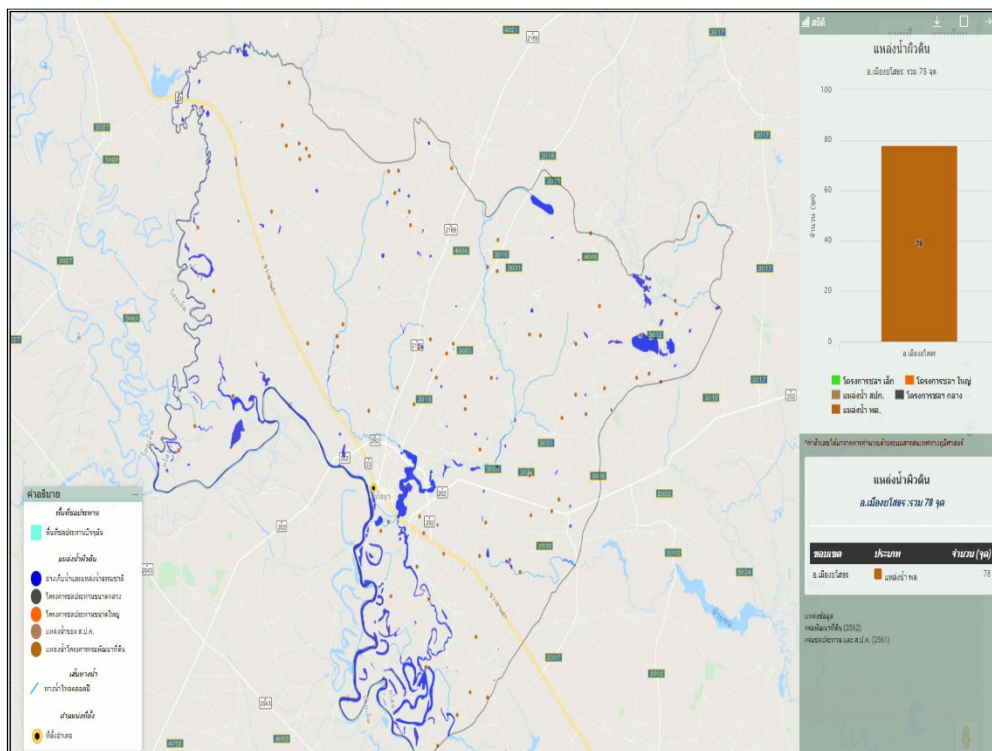
ดังนี้

ตำบลในเมือง	จำนวน ๐ บ่อ
ตำบลน้ำคำใหญ่	จำนวน ๑ บ่อ
ตำบลตาดทอง	จำนวน ๑๐ บ่อ
ตำบลสำราญ	จำนวน ๑ บ่อ
ตำบลค้อเหนือ	จำนวน ๔ บ่อ
ตำบลทุ่ง	จำนวน ๑ บ่อ
ตำบลเด็ด	จำนวน ๐ บ่อ
ตำบลขันไผ่ใหญ่	จำนวน ๑ บ่อ
ตำบลทุ่งแต่	จำนวน ๐ บ่อ
ตำบลสิงห์	จำนวน ๐ บ่อ
ตำบลนาสะเม้ง	จำนวน ๐ บ่อ
ตำบลเชียงคำ	จำนวน ๒ บ่อ
ตำบลหนองหิน	จำนวน ๑ บ่อ
ตำบลหนองคู	จำนวน ๑ บ่อ
ตำบลชุมเงิน	จำนวน ๕ บ่อ
ตำบลทุ่งนางไก่อ	จำนวน ๐ บ่อ
ตำบลหนองเรือ	จำนวน ๒ บ่อ
ตำบลหนองเป็ด	จำนวน ๒๒ บ่อ

ภาพที่ ๑๙ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
(ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอเมืองยโสธร มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๗๘ แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน - แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๑ แห่ง (ฝายยโสธร) โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน - แห่ง และแหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน - แห่ง

ภาพที่ ๒๐ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร (ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒.๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

ไม่มี

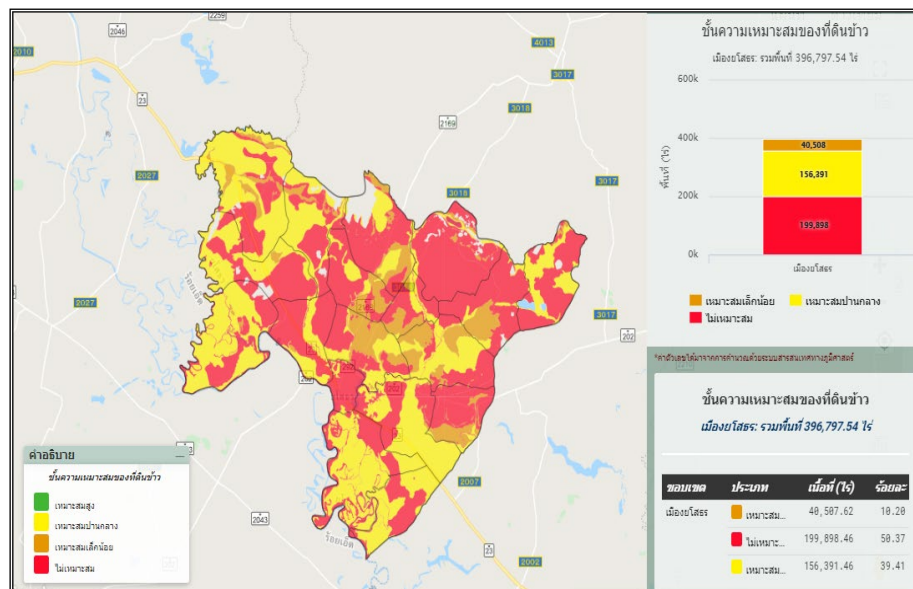
๒.๑.๔ สีนค้าเกษตรที่สำคัญ

ชนิดสินค้า ข้าว

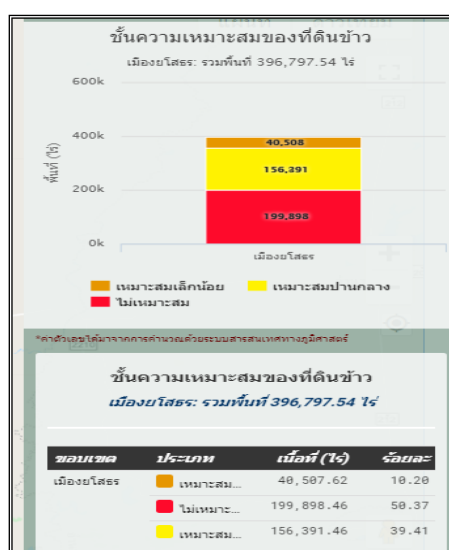
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเมืองยโสธรมีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๓๙๖,๓๙๗.๕๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๕๖,๓๙๑.๔๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๔๑ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๔๐,๕๐๗.๖๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๒๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๙๙,๘๙๘.๔๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๓๗

ภาพที่ ๒๑ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอเมืองยโสธร (ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๒ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว อำเภอเมืองยโสธร (ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

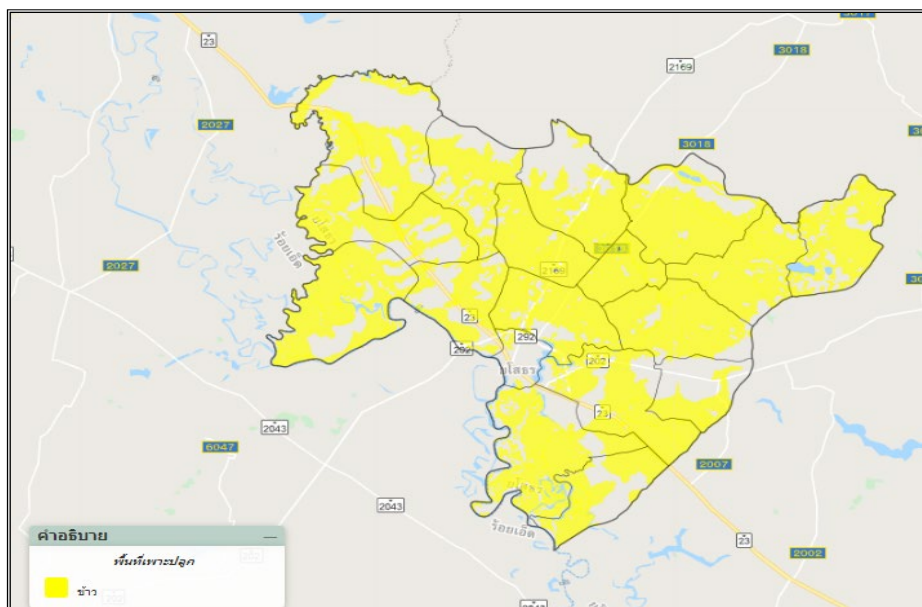
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๒๑๔,๕๔๓.๔๙ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลหนองหิน จำนวน ๑๙,๑๘๖.๐๘ ไร่ รองลงมาคือตำบลค้อเหนือ จำนวน ๑๘,๐๓๕.๒๐ ไร่ และตำบลสิงห์ จำนวน ๑๗,๒๘๐.๘๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)
๑	ในเมือง	๒๓๑.๕
๒	น้ำคำใหญ่	๑๐,๖๒๘.๔๗
๓	ตาดทอง	๑๒,๙๒๑.๕๕
๔	สำราญ	๗,๕๓๒.๔๑
๕	ค้อเหนือ	๑๘,๐๓๕.๒๐
๖	คูทุ่ง	๑๓,๘๒๗.๓๔
๗	เด็ด	๑๒,๗๗๕.๙๙
๘	ชั้นไผ่ใหญ่	๑๐,๗๔๑.๕๐
๙	ทุ่งแต้	๑๒,๐๖๕.๗๕
๑๐	สิงห์	๑๗,๒๘๐.๘๐
๑๑	นาสะเมย์	๑๔,๒๕๔.๕๔
๑๒	เขื่องคำ	๑๖,๗๐๒.๐๐
๑๓	หนองหิน	๑๙,๑๘๖.๐๘
๑๔	หนองคู	๖,๔๓๑.๔๗
๑๕	ขุมเงิน	๘,๑๑๐.๔๖
๑๖	ทุ่งนางโอก	๑๑,๓๖๙.๖๙
๑๗	หนองเรือ	๙,๙๔๔.๕๐
๑๘	หนองเป็ด	๑๒,๕๐๔.๒๔
รวม		๒๑๔,๕๔๓.๔๙

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร,พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๓ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเมืองโยธินธร
(ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

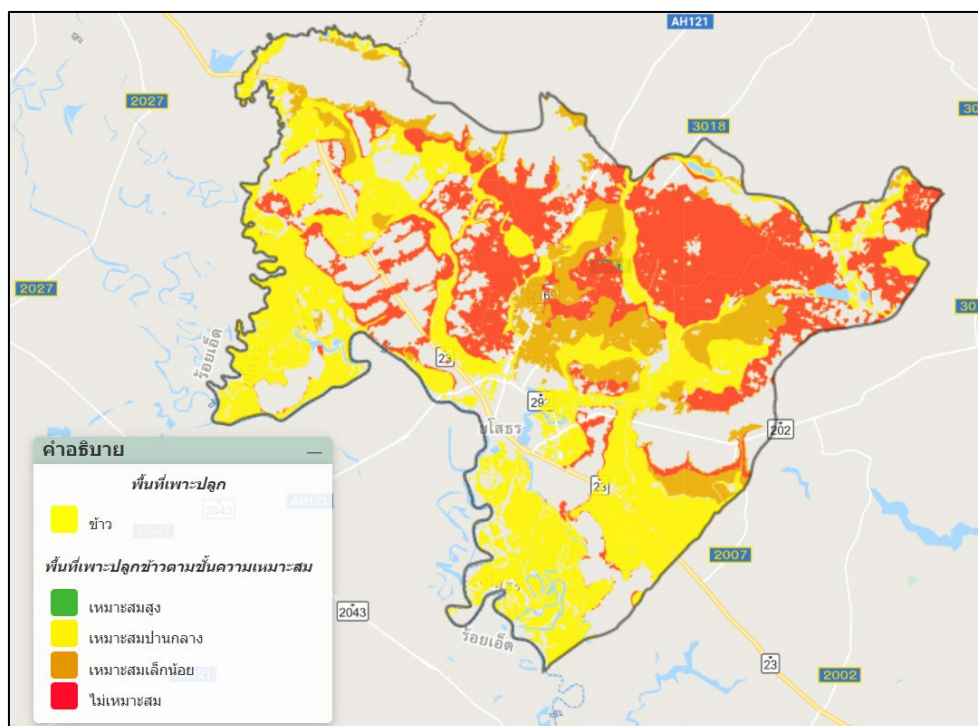
อำเภอเมืองโยธินธร มีพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๒๕๑,๓๙๐.๒๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน - ไร่ คิดเป็นร้อยละ - พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๐๕,๗๐๖.๓๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๐๔ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๕๕,๙๘๔.๔๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๒๖ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๘๙,๖๙๙.๔๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๖๘

ตารางที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองโยธินธร จังหวัดโยธินธร

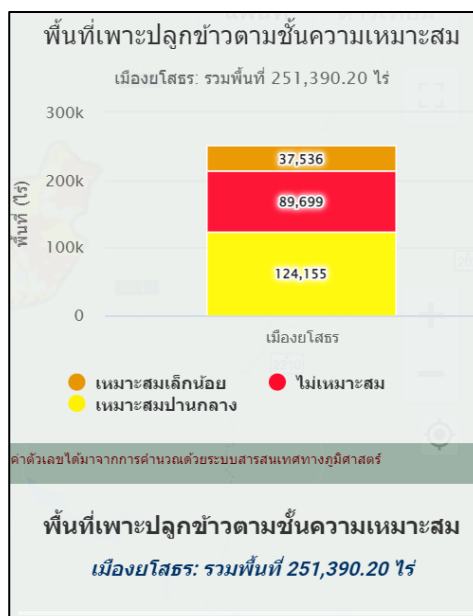
ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ในเมือง	-	๔๕๐.๕๑	-	-	๔๕๐.๕๑
น้ำคำใหญ่	-	๔,๙๘๔.๖๗	๕,๖๘๐.๔๗	๓,๘๐๗.๗๕	๑๔,๔๗๒.๘๙
ตาดทอง	-	๑๕,๖๖๙.๒๐	๔๑๒.๕๔	๑,๔๑๓.๙๒	๑๗,๔๙๕.๖๖
สำราญ	-	๔,๓๒๑.๙๔	๑๐๔.๗๗	๔,๖๓๐.๘๓	๙,๐๕๗.๕๔
ค้อเหนือ	-	๓๐๗.๗๔	๑๘,๗๕๖.๗๐	๑,๖๘๙.๐๐	๒๐,๗๕๓.๔๔
คูทุ่ง	-	๑๑,๐๖๘.๕๐	๔๗๓.๒๔	๔,๖๔๖.๕๓	๑๖,๑๘๘.๒๗
เดิด	-	๑๐,๗๐๐.๕๐	๓,๓๙๐.๔๗	๑,๙๓๒.๘๓	๑๖,๐๒๓.๘๐
ขันไธใหญ่	-	๕,๗๖๕.๗๔	๑,๕๓๒.๙๖	๔,๗๔๗.๖๗	๑๒,๐๔๖.๓๗
ทุ่งแต่	-	๒,๒๖๖.๘๔	๓,๙๓๒.๔๖	๗,๘๘๑.๙๒	๑๔,๐๘๑.๒๒
สิงห์	-	๙,๐๖๑.๒๓	๖,๕๕๓.๕๖	๔,๑๘๘.๑๐	๑๙,๘๐๒.๘๙
นาสะไมย์	-	๑,๖๓๙.๑๐	๘๙๑.๗๓	๑๘,๒๑๒.๑๐	๒๐,๗๔๒.๙๓
เขื่องคำ	-	๑๘,๗๐๔.๗๐	-	๓๑๐.๓๗	๑๙,๐๑๕.๐๗
หนองหิน	-	๑,๓๕๗.๐๙	๔,๐๓๓.๗๔	๑๓,๒๙๑.๐๐	๑๘,๖๘๑.๘๓

หนองคู	-	๖๗๔.๙๘	๓,๙๒๓.๙๐	๑,๑๘๒.๑๔	๕,๗๘๑.๐๒
ชุมเงิน	-	๙,๒๑๔.๗๔	๖.๘๑	๓๙๙.๑๔	๙,๖๒๐.๖๙
ทุ่งนางโอก	-	๒,๔๒๘.๑๑	๓,๒๖๔.๘๐	๘,๓๘๙.๗๓	๑๔,๐๘๒.๖๔
หนองเรือ	-	๑,๙๓๑.๒๓	๒,๖๙๕.๙๘	๔,๖๕๐.๘๓	๙,๒๗๘.๐๔
หนองเป็ด	-	๕,๑๕๙.๔๘	๓๓๐.๓๐	๘,๓๒๕.๖๑	๑๓,๘๑๕.๓๙
รวม	-	๑๐๕,๗๐๖.๓๐	๕๕,๙๘๔.๔๓	๘๙,๖๙๙.๔๗	๒๕๑,๓๙๐.๒๐

(ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๔ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร
(ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๕ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร
(ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒) ปริมาณการผลิต

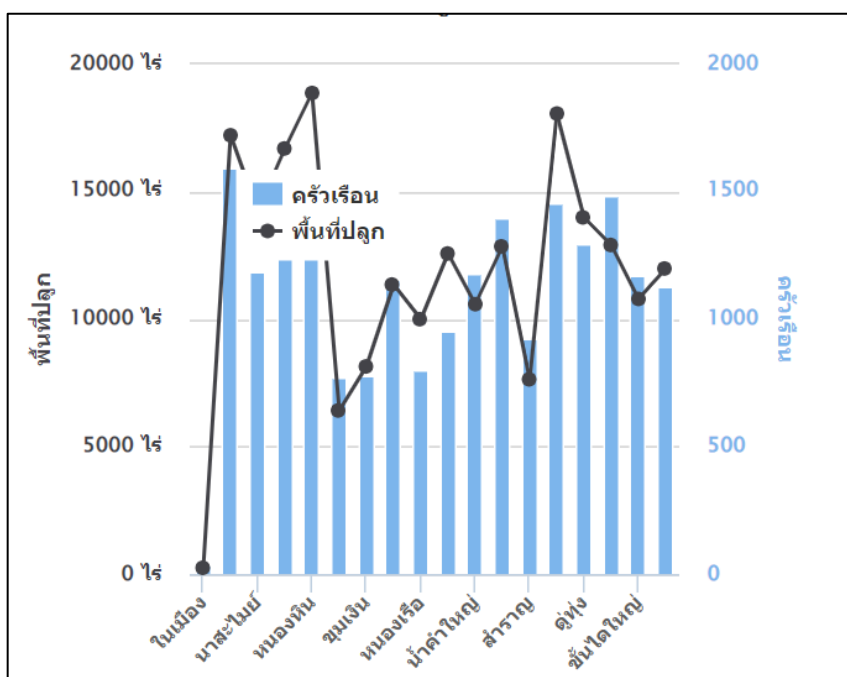
อำเภอเมืองยโสธรมีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๒๑๔,๕๑๑ ไร่ ๑๙,๐๓๑ ไร่ โดยมีการปลูกข้าวมากตำบลหนองหิน จำนวน ๑๘,๘๖๕ ไร่ จำนวน ๑,๕๙๐ ไร่ รองลงมาคือตำบลค้อเหนือ จำนวน ๑๘,๐๕๙ ไร่ ๑,๔๕๒ ไร่ และตำบลสิงห์ จำนวน ๑๗,๒๐๗ ไร่ ๑,๕๙๒ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เกี่ยวเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ในเมือง	๓๘.๐๐	๒๔๓.๐๐	๒๔๓.๐๐	๙๗.๒๐	๐.๔๐
น้ำคำใหญ่	๑,๑๘๑.๐๐	๑๐,๕๘๓.๐๐	๑๐,๕๘๐.๐๐	๔,๘๔๕.๖๔	๐.๔๖
ตาดทอง	๑,๓๙๙.๐๐	๑๒,๘๕๑.๐๐	๑๒,๘๕๖.๐๐	๔,๔๙๙.๖๐	๐.๓๕
สำราญ	๙๒๒.๐๐	๗,๖๓๖.๐๐	๗,๖๓๔.๐๐	๒,๗๔๘.๒๔	๐.๓๖
ค้อเหนือ	๑,๔๕๒.๐๐	๑๘,๐๕๙.๐๐	๑๘,๗๖๓.๐๐	๖,๗๕๔.๖๘	๐.๓๖
ดู่ทุ่ง	๑,๒๘๘.๐๐	๑๓,๙๘๗.๐๐	๑๓,๙๘๖.๐๐	๕,๑๐๔.๘๙	๐.๓๗
เดียด	๑,๔๘๑.๐๐	๑๒,๙๐๔.๐๐	๑๒,๙๐๒.๐๐	๔,๖๔๔.๗๒	๐.๓๖
ขันโตใหญ่	๑,๑๗๑.๐๐	๑๐,๗๘๙.๐๐	๑๐,๗๘๙.๐๐	๓,๙๙๑.๙๓	๐.๓๗
ทุ่งแต้	๑,๑๓๐.๐๐	๑๑,๙๘๑.๐๐	๑๑,๙๘๑.๐๐	๔,๓๑๓.๑๖	๐.๓๖
สิงห์	๑,๕๕๒.๐๐	๑๗,๒๐๗.๐๐	๑๗,๒๒๗.๐๐	๖,๕๑๑.๘๑	๐.๓๘
นาสะไมย์	๑,๑๘๗.๐๐	๑๔,๒๔๘.๐๐	๑๔,๒๔๔.๐๐	๕,๔๘๓.๙๔	๐.๓๙
เขื่องคำ	๑,๓๕๖.๐๐	๑๖,๖๘๙.๐๐	๑๖,๖๘๘.๐๐	๖,๘๕๒.๐๘	๐.๔๑
หนองหิน	๑,๕๙๐.๐๐	๑๘,๘๖๕.๐๐	๑๘,๘๗๑.๐๐	๗,๒๘๔.๒๑	๐.๓๙
หนองคู	๗๗๐.๐๐	๖,๔๑๓.๐๐	๖,๔๕๒.๐๐	๒,๓๒๒.๗๒	๐.๓๖

ขุมเงิน	๗๗๗.๐๐	๘,๑๔๐.๐๐	๘,๑๔๕.๐๐	๓,๒๙๘.๗๓	๐.๔๑
ทุ่งนางโือก	๑,๑๕๕.๐๐	๑๑,๓๕๒.๐๐	๑๑,๓๕๑.๐๐	๔,๓๑๓.๓๘	๐.๓๘
หนองเรือ	๘๐๒.๐๐	๙,๙๙๔.๐๐	๙,๙๙๙.๐๐	๓,๙๙๙.๖๐	๐.๔๐
หนองเป็ด	๙๕๖.๐๐	๑๒,๕๗๐.๐๐	๑๒,๕๗๐.๐๐	๖,๓๖๐.๔๒	๐.๕๑
รวม	๑๙,๐๓๑.๐๐	๒๑๔,๕๑๑.๐๐	๒๑๕,๒๘๑.๐๐	๘๓,๕๒๙.๐๓	๐.๓๙

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๓ และสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๖ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๓

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

- วิธีปลูก โดยวิธีการปักดำและการหว่าน
- พันธุ์ ข้าวเหนียว กข.๖, กข.๑๐, สันป่าตอง๑ พันธุ์ข้าวเจ้า ขาวดอกมะลิ ๑๐๕, กข.๑๕ (ข้าวนาปี)
- การใช้ปุ๋ย ปุ๋ยที่ใช้ คือปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕, สูตร ๑๖-๒๐-๐, สูตร ๑๖-๑๖-๘ , สูตร ๑๖-๘-๘ มี การใส่ ๒ ครั้ง คือ ตอนรองพื้นและช่วงข้าวตั้งท้อง และมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์มากขึ้นเนื่องจากมีราคาต่ำกว่าปุ๋ยเคมี ส่วนปุ๋ยคอกจะมีการใส่เพียงเล็กน้อยส่วนใหญ่ใส่ช่วงก่อนทำการปลูกในฤดูถัดไป ประมาณ ๑-๒ เดือน และมีการไถกลบตอซังข้าว ปลูกพืชปุ๋ยสดคลุมดินเพื่อเพิ่มธาตุอาหารในดินเป็นการปรับปรุงบำรุงดิน
- การใช้สารเคมี เมื่อก่อนมีการใช้สารเคมีพวกฟูราดาน ต่อมาในภายหลังมีการแนะนำรณรงค์การปลูกพืชปลอดภัยจากสารพิษ และรณรงค์ให้ทราบโทษของสารเคมี เกษตรกรจึงนิยมหันไปใช้สารสกัดจากสมุนไพรธรรมชาติ เช่น สารสกัดจากสะเดา, ตะไคร้หอม และสารชีวภัณฑ์ ป้องกันกำจัดโรคและแมลง

จำนวนมาก โดยมีหลายบริษัทเป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสริมอาหารให้กับพืช และเกษตรกรบางรายสามารถผลิตน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้เอง

- การเก็บเกี่ยว ใช้แรงงานคนเกี่ยวเพื่อให้เกิดรายได้ในชุมชน และมีการใช้รถเกี่ยวขนาดข้าว ค่าจ้างประมาณ ๖๐๐ - ๘๐๐ บาท/ไร่

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเมืองยโสธร มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑.ข้าวนาปี					←		△				→	▽
๒.ข้าวนาปรัง	△	←		→	▽	→						

สัญลักษณ์ ←→ ช่วงฤดูปลูก △ ปลูกสูงสุด
 ←.....> ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
 (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเมืองยโสธร มีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๓,๙๖๕ บาท

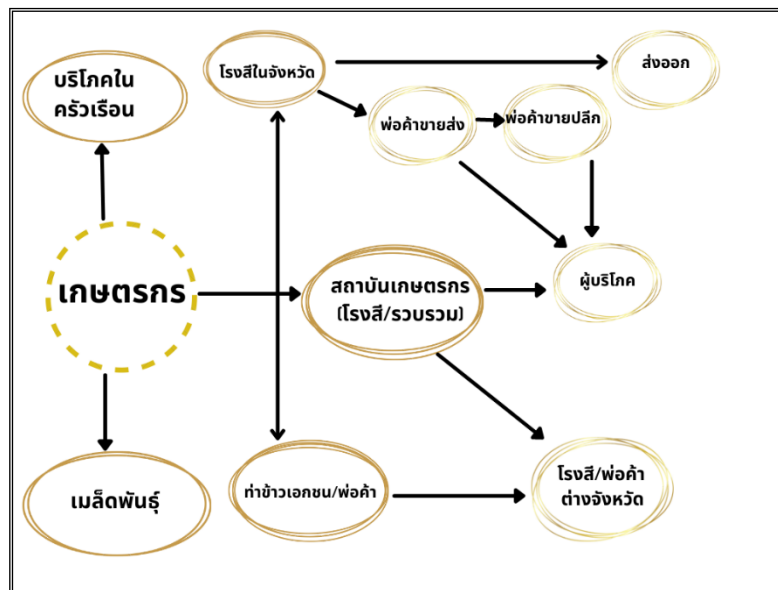
ตารางที่ ๒๓ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๕ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

รายการ	ราคา/ไร่ (บาท)
ค่าเมล็ดพันธุ์	๖๒๕
ค่าปุ๋ยเคมี	๑,๒๖๐
ค่าไถ	๗๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๗๐๐
ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช	๔๐๐
ค่าจ้างพ่นยากำจัดวัชพืช	๑๐๐
ค่าจ้างพ่นเมล็ดพันธุ์	๘๐
ค่าจ้างขนผลผลิต	๑๐๐
รวม	๓,๙๖๕

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

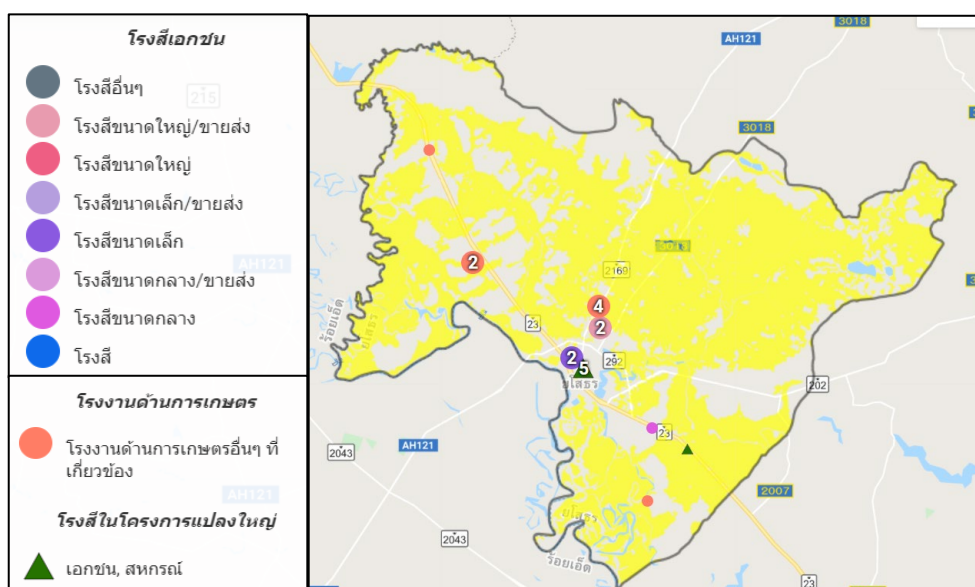
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด
 อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร มีสถาบันเกษตรกรที่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับข้าวและผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย กลุ่มเกษตรกรทำนา ๑๗ กลุ่ม กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตข้าว ๑๗ แห่ง

(๑) วิธีการตลาด

ภาพที่ ๒๘ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
 (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป
 อำเภอเมืองยโสธร มีโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อ และสหกรณ์การเกษตร รวม ๑๗ แห่ง

ภาพที่ ๒๙ แสดงแหล่งรับซื้อและสหกรณ์การเกษตร อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
 (ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ , พ.ศ. ๒๕๖๕)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเมืองยโสธร มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการผลิตข้าว จำนวน ๓ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๑ ราย

องค์ความรู้ที่ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๒๔ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายลา โสมาบุตร	๑๐	คูทุ่ง	เมืองยโสธร	๒๕๖๑	การผลิตข้าว
๒	นายสมาน เสนาพรหม	๒	หนองเรือ	เมืองยโสธร	๒๕๖๑	การผลิตข้าว
๓	นายกำจร โพธิ์ศิริ	๘	ทุ่งแต้	เมืองยโสธร	๒๕๖๑	การผลิตข้าว
๔	นายสวัสดิ์ อาษาสิงห์	๑	ชั้นไต้ใหญ่	เมืองยโสธร	๒๕๖๑	การผลิตข้าว
๕	นายธีระวุฒิ พิลาวุฒิ	๒	เดิด	เมืองยโสธร	๒๕๖๑	การผลิตข้าว
๖	นายชมพู ทิงาม	๑	สิงห์	เมืองยโสธร	๒๕๖๑	การผลิตข้าว
๗	นายวิสิทธิ์ ปุริสา	๖	หนองคู	เมืองยโสธร	๒๕๖๓	การผลิตข้าว

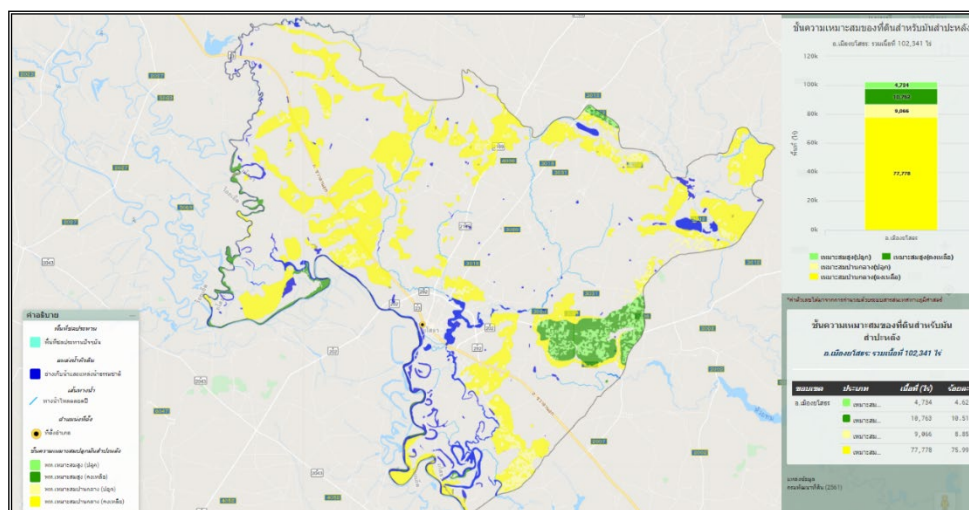
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ชนิดสินค้า มันสำปะหลัง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

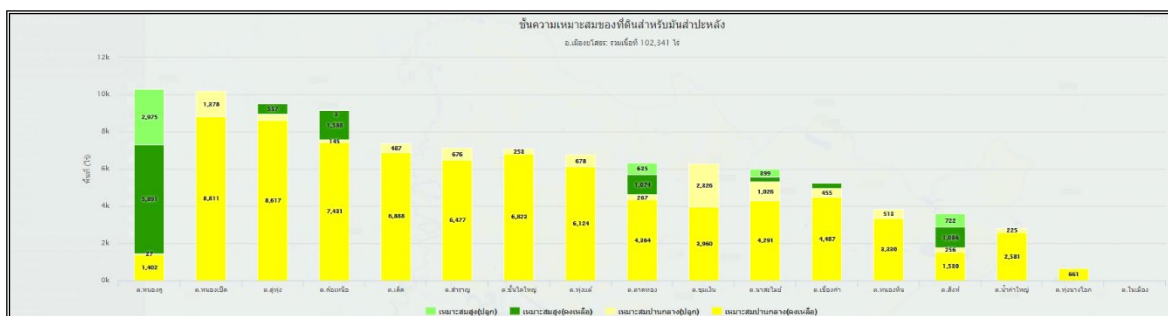
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเมืองยโสธร มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๑๐๒,๓๔๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๐,๗๖๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕๑ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๗๗,๗๗๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๙๙ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน - ไร่ คิดเป็นร้อยละ - และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน - ไร่ คิดเป็นร้อยละ -

ภาพที่ ๓๐ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองยโสธร

(ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์/กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๓๑ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกล้างน้ำสำหรับอำเภอยโสธร (ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

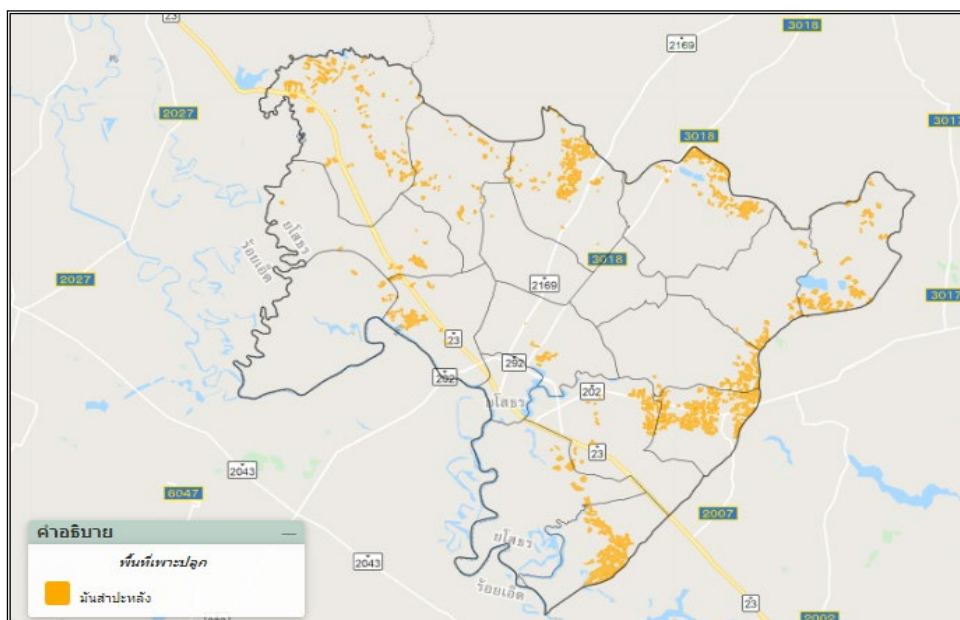
(๒) พื้นที่ปลูกล้างน้ำสำหรับ

อำเภอยโสธร จังหวัดยโสธร มีพื้นที่ปลูกล้างน้ำสำหรับ จำนวน ๗,๖๖๘.๗๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลขุมเงิน จำนวน ๑,๘๘๗.๒๕ ไร่ รองลงมาคือตำบลหนองคู จำนวน ๑,๒๘๑.๕๐ ไร่ และตำบลทุ่งแต้ จำนวน ๘๔๗.๒๕ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๕ แสดงพื้นที่ปลูกล้างน้ำสำหรับอำเภอยโสธร จังหวัดยโสธร

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกล้างน้ำสำหรับ (ไร่)
๑	ในมือง	๐
๒	น้ำคำใหญ่	๒
๓	ตาดทอง	๗๔๗.๗๕
๔	สำราญ	๕๗.๗๕
๕	ค้อเหนือ	๔๙.๒๕
๖	คูทุ่ง	๒๗
๗	เด็ด	๔๔๖.๔๓
๘	ขันไ้ใหญ่	๑๒๐
๙	ทุ่งแต้	๘๔๗.๒๕
๑๐	สิงห์	๓๕๔.๔๒
๑๑	นาสะเมย์	๒๓๒
๑๒	เขื่องคำ	๔๖๐.๔๙
๑๓	หนองหิน	๕๘๓.๗๔
๑๔	หนองคู	๑,๒๘๑.๕๐
๑๕	ขุมเงิน	๑,๘๘๗.๒๕
๑๖	ทุ่งนางโอก	๐
๑๗	หนองเรือ	๐
๑๘	หนองเป็ด	๕๗๑.๙๒
รวม		๗,๖๖๘.๗๕

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๓๒ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเมืองยโสธร
(ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ.๒๕๖๕)

(๓) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม

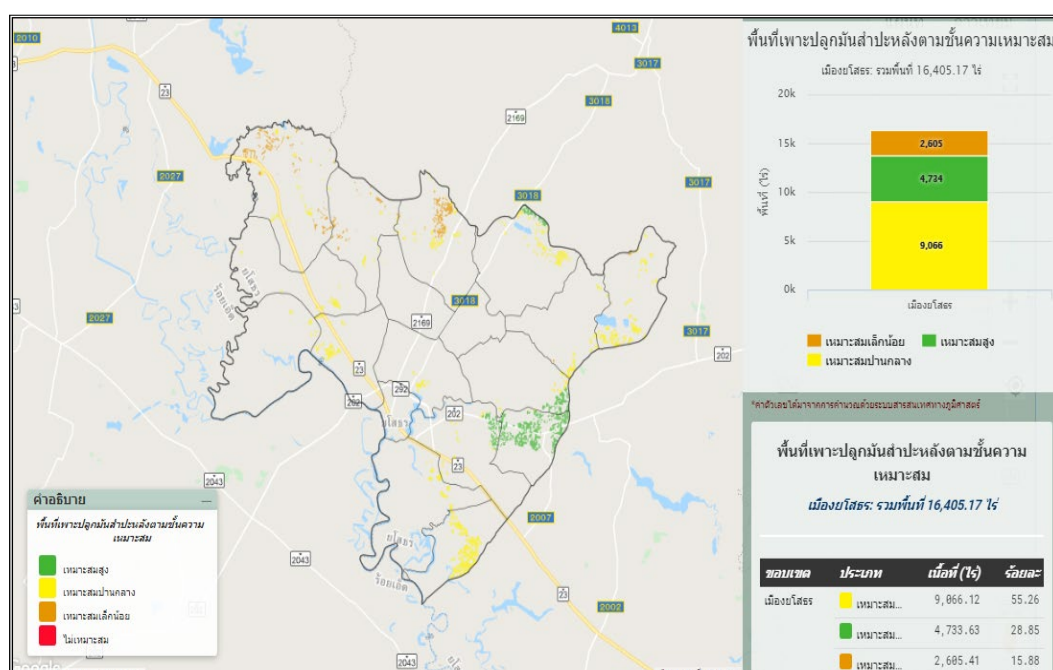
อำเภอเมืองยโสธร มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๖,๔๐๕.๑๗ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๔,๗๓๓.๖๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๘๕ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๙,๐๖๖.๑๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๒๖ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒,๖๐๕.๔๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๘๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน - ไร่ คิดเป็นร้อยละ -

ตารางที่ ๒๖ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ในเมือง	๐	๐	๐	๐	๐
น้ำคำใหญ่	๐	๒๒๔.๙๖	๑.๓๕	๐	๒๒๖.๓๑
ตาดทอง	๖๓๔.๖๒	๒๖๖.๙๑	๐	๐	๙๐๑.๕๓
สำราญ	๐	๖๗๕.๗๘	๐	๐	๖๗๕.๗๘
ค้อเหนือ	๒.๗๓	๑๔๕.๑๐	๐	๐	๑๔๗.๘๓
คูทุ่ง	๐	๓๔๖.๗๑	๐	๐	๓๔๖.๗๑
เดิด	๐	๔๘๖.๗๒	๑๑๖๒.๘๖	๐	๑๖๔๙.๕๘
ขึ้นไต้ใหญ่	๐	๒๕๓.๐๗	๓๔๔.๒๑	๐	๕๙๗.๒๘
ทุ่งแต้	๐	๖๗๗.๗๔	๑๐๑๙.๘๙	๐	๑๖๙๗.๖๓
สิงห์	๗๒๒.๔๒	๒๕๖.๑๒	๐	๐	๙๗๘.๕๔
นาสะไมย์	๓๙๘.๘๙	๑๐๒๖.๓๘	๓.๒๗	๐	๑๔๒๘.๕๔

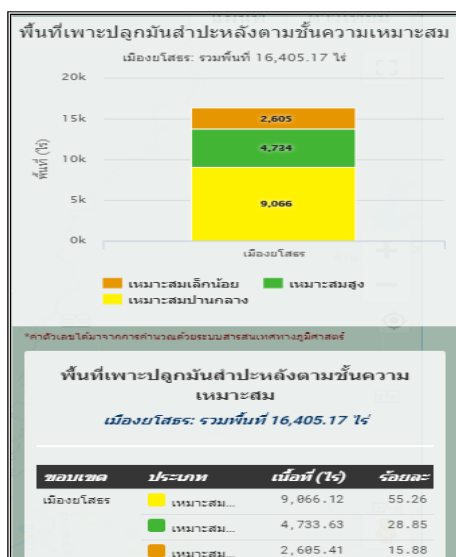
เชิงค้ำ	๐	๔๕๔.๙๒	๑.๓๙	๐	๔๕๖.๓๑
หนองหิน	๐	๕๑๓.๔๓	๑๓.๘๙	๐	๕๒๗.๓๑
หนองคู	๒๙๗๔.๙๗	๒๗.๐๕	๐	๐	๓๐๐๒.๐๒
ชุมเงิน	๐	๒๓๒๕.๘๐	๙.๑๔	๐	๒๓๓๔.๙๔
ทุ่งนางเือก	๐	๗.๓๓	๐	๐	๗.๓๓
หนองเรือ	๐	๐	๐	๐	๐
หนองเป็ด	๐	๑๓๗๘.๑๐	๔๙.๔๒	๐	๑๔๒๗.๕๒
รวมอำเภอเมืองยโสธร	๔๗๓๓.๖๓	๙๐๖๖.๑๒	๒๖๐๕.๔๒	๐	๑๖๔๐๕.๑๗

(ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๓๓ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร

(ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๓๔ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร (ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒) ปริมาณการผลิต

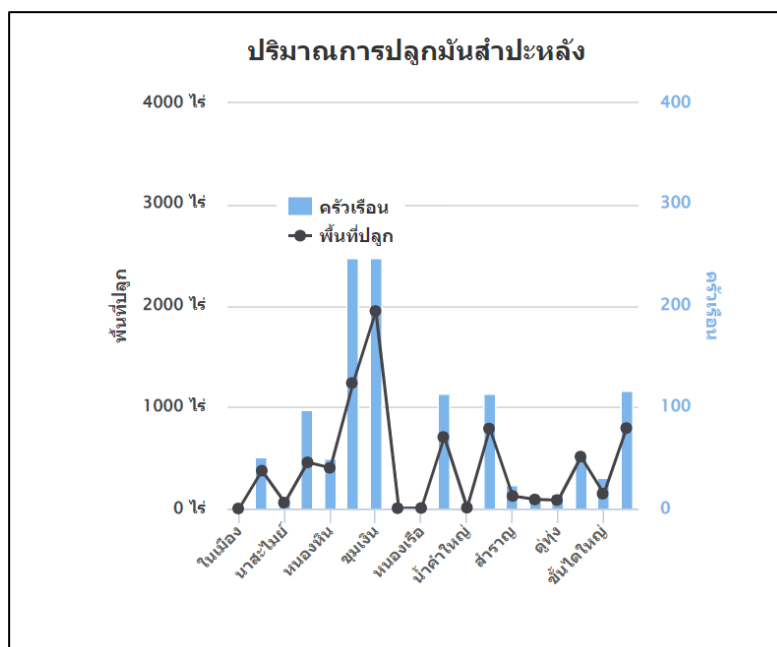
อำเภอเมืองยโสธร มีพื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๗,๗๖๒.๐๐ ไร่ ๑,๒๔๑ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากอยู่ที่ตำบลชุมเงิน จำนวน ๑,๙๔๘.๐๐ ไร่ ๒๘๒ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลหนองคู จำนวน ๑,๒๓๘.๐๐ ไร่ ๒๕๙ ครัวเรือน และตำบลทุ่งแต้ จำนวน ๗๙๓.๐๐ ไร่ ๑๑๗ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๗ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ในเมือง	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
น้ำคำใหญ่	๒.๐๐	๘.๐๐	๘.๐๐	๒๘.๐๐	๓.๕๐
ตาดทอง	๑๑๔.๐๐	๗๘๘.๐๐	๗๘๘.๐๐	๒,๗๕๘.๐๐	๓.๕๐
สำราญ	๒๓.๐๐	๑๒๓.๐๐	๑๒๓.๐๐	๔๓๐.๕๐	๓.๕๐
ค้อเหนือ	๒๓.๐๐	๑๒๓.๐๐	๑๒๓.๐๐	๔๓๐.๕๐	๓.๕๐
คูทุ่ง	๑๕.๐๐	๘๓.๐๐	๘๓.๐๐	๒๙๐.๕๐	๓.๕๐
เดิด	๕๒.๐๐	๕๑๒.๐๐	๕๑๒.๐๐	๑,๗๙๒.๐๐	๓.๕๐
ขันไคใหญ่	๓๐.๐๐	๑๔๕.๗๕	๑๔๕.๗๕	๕๑๐.๑๓	๓.๕๐
ทุ่งแต้	๑๑๗.๐๐	๗๙๓.๐๐	๗๙๔.๐๐	๒,๗๗๙.๐๐	๓.๕๐
สิงห์	๕๑.๐๐	๓๗๓.๐๐	๓๗๑.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
นาสะไมย์	๑๑.๐๐	๕๘.๐๐	๕๘.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
เขื่องคำ	๙๗.๐๐	๔๕๕.๐๐	๔๕๕.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
หนองหิน	๕๐.๐๐	๔๐๑.๒๕	๔๐๑.๒๕	๑,๔๐๔.๓๘	๓.๕๐

หนองคู	๒๕๙.๐๐	๑,๒๓๘.๐๐	๑,๒๓๘.๐๐	๔,๓๓๓.๐๐	๓.๕๐
ชุมเงิน	๒๘๒.๐๐	๑,๙๔๘.๐๐	๑,๙๔๘.๐๐	๖,๘๑๘.๐๐	๓.๕๐
ทุ่งนางโสก	๑.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐	๑๐.๕๐	๓.๕๐
หนองเรือ	๑.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๑๗.๕๐	๓.๕๐
หนองเป็ด	๑๑๓.๐๐	๗๐๕.๐๐	๗๐๕.๐๐	๒,๔๖๗.๕๐	๓.๕๐
รวม	๑,๒๔๑.๐	๗,๗๖๒.๐๐	๗,๗๖๑.๐๐	๒๔,๐๖๙.๕๐	๓.๕๐

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๓ และสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๓๕ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๓

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

การปลูกมันสำปะหลัง

วิธีปลูก โดยวิธีการปลูกด้วยท่อนพันธุ์

พันธุ์ ระยะเวลา ๑,๓,๖๐,๙๐,๕,๗๒,๗,๙,๑๑,๘๖-๑๓, เกษตรศาสตร์ ๕๐, ห้วยบง ๖๐,๘๐,๙๐

๑. การเตรียมดิน หากดินที่ทำการเพาะปลูกมันติดต่อกันหลายปี ควรปรับปรุงดิน เพื่อรักษาระดับผลผลิตในระยะยาว ด้วยการใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักเปลือกมันชนิดเก่าค้างปี (จากโรงแปงทั่วไป) ที่หาได้ในท้องถิ่น หรือ ปลูกพืชตระกูลถั่วต่างๆ หมุนเวียนบำรุงดิน ในกรณีที่ดินที่ประเภทยูคา จากนั้นไถครั้งแรกโดยไถกลบวัชพืชก่อนปลูกด้วยผาน ๓ (อย่าเผาทำลายวัชพืช) ให้ลึกประมาณ ๒๐-๓๐ ซม. แล้วทิ้งระยะไว้ประมาณ ๒๐ - ๓๐ วัน เพื่อหมักวัชพืชเป็นปุ๋ยในดินต่อไป ไถพรวนด้วยผาน ๗ อีก ๑ - ๒ ครั้ง ตามความเหมาะสม และรีบปลูกโดยเร็ว ในขณะที่ดินยังมีความชื้นอยู่

๒. การเตรียมท่อนพันธุ์ ใช้ท่อนพันธุ์มันที่สด อายุ ๑๐ - ๑๒ เดือน ตัดทิ้งไว้ไม่เกิน ประมาณ ๑๕ วัน โดยตัดให้มีความยาวประมาณ ๒๐ ซม. มีตาไม่น้อยกว่า ๕ ตา เพื่อป้องกันเชื้อราและแมลง ควรจุ่มท่อนพันธุ์ในเชื้อราไตรโคเดอร์มา ผสมในน้ำ ๒๐ ลิตร ประมาณ ๕ นาที ก่อนปลูก

๓. การปลูก ปลูกเป็นแถวแนวตรง เพื่อสะดวกในการบำรุงรักษาและกำจัดวัชพืช โดยใช้ ระยะระหว่างแถว ๑.๒๐ ม. ระยะระหว่างต้น ๘๐ ซม. และปักท่อนพันธุ์ให้ตั้งตรงลึกในดินประมาณ ๑๐ ซม.

๔. การฉีดยาคุมเมล็ดวัชพืช สำหรับการปลูกในฤดูฝนสภาพดินชื้น ควรฉีดยาคุมวัชพืช หลังจากการปลูกทันที ไม่ควรเกิน ๓ วัน หรือก่อนต้นมันงอก หากฉีดหลังต้นมันงอกอาจทำให้ต้นมันเสียหายได้

๕. การกำจัดวัชพืชและการใส่ปุ๋ย กำจัดวัชพืช ครั้งที่ ๑ ประมาณ ๓๐ - ๔๕ วัน หลัง การปลูก โดยใช้รถไถเล็กเดินตาม หรือ งานพรวนกำจัดวัชพืช ติดท้ายรถแทรกเตอร์ พร้อมทั้งใส่ปุ๋ย ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๕-๕๐ กก./ไร่ ห่างจากต้นมัน ๑ คืบ (๒๐ ซม.) จากนั้นใช้จอบกำจัดวัชพืชส่วนที่เหลือ พร้อมกับ กลบปุ๋ยไปด้วย หรือใส่ปุ๋ยโดยการขุดหลุม ห่างจากโคนต้น ๑ คืบ แล้วกลบดินตามก็ได้ ข้อสำคัญควรใส่ปุ๋ยขณะที่ดินมีความชื้นอยู่ กำจัดวัชพืช ครั้งที่ ๒ ประมาณ ๖๐ - ๗๐ วัน หลังการปลูก โดยปฏิบัติเช่นเดียวกันกับครั้งแรก กำจัดวัชพืช ครั้งที่ ๓ ตามความจำเป็น โดยใช้จอบถาก หรือฉีดพ่นด้วยสารเคมีกำจัดวัชพืช (ควรใช้ผ้า ครอบหัวฉีด เพื่อป้องกันไม่ให้ยาโดนตาและลำต้นมัน)

๖. การเก็บเกี่ยว ทำการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังในช่วงอายุที่เหมาะสม คือ ประมาณ ๑๐-๑๒ เดือน พร้อมทั้ง วางแผนการเตรียมท่อนพันธุ์มันสำปะหลัง เพื่อการปลูกในคราวต่อไปส่วนของต้นมัน สำปะหลังที่ไม่ใช้ เช่น ใบ กิ่ง ก้าน หรือ ลำต้น ควรสับทิ้งไว้ในแปลง เพื่อให้เป็นปุ๋ยพืชสดในดินต่อไป

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเมืองยโสธร มีการปลูกมันสำปะหลัง ฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึง เดือนพฤศจิกายน ปลูกสูงสุดในเดือนพฤศจิกายน การเก็บเกี่ยวระหว่างกันยายนถึงเดือนตุลาคม เก็บเกี่ยว สูงสุดในเดือนตุลาคม และฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึงเดือนเมษายน ปลูกสูงสุดในเดือนมีนาคม การ เก็บเกี่ยวระหว่างมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนมกราคม โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกมัน สำปะหลัง ในอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มันสำปะหลัง	←▽→		←△→	→					←▽→	←△→		

สัญลักษณ์ ←→ ช่วงฤดูปลูก △ ปลูกสูงสุด
 ←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๖ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลัง ในอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเมืองยโสธร มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง เป็นเงิน ๓,๘๕๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๒๘ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังต่อไร่ ปี ๒๕๖๕ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

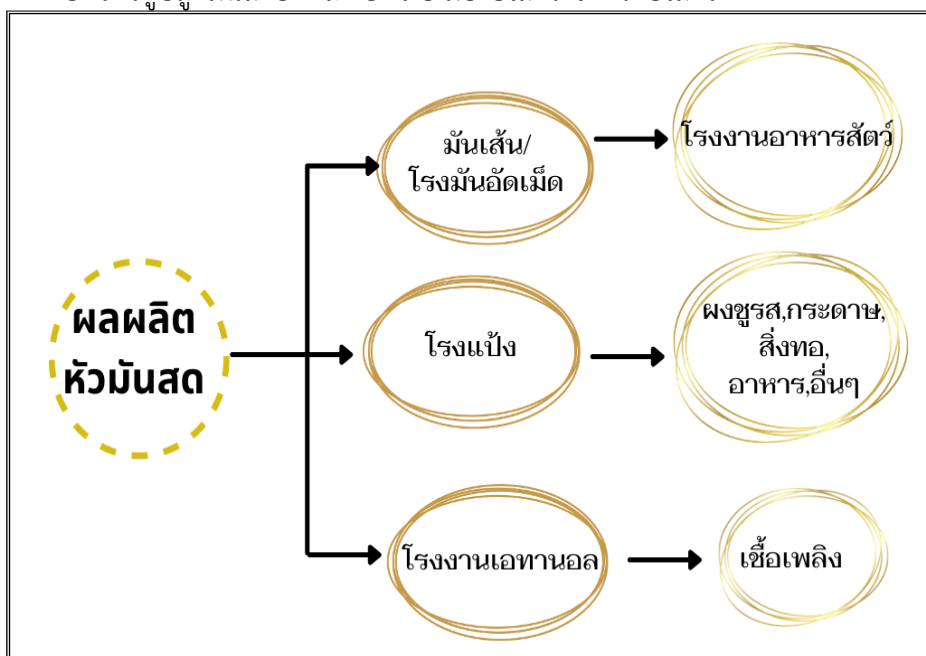
รายการ	บาท
ค่าเตรียมดิน	๓๐๐
ค่าฮอร์โมนบำรุงต้นพันธุ์	๕๐๐
ค่าปุ๋ยบำรุงต้นมันสำปะหลัง	๑,๐๐๐
ค่าจ้างแรงงานปลูก	๓๐๐
ค่าพันธุ์	๘๐๐
ค่าสารเคมีกำจัดแมลง/วัชพืช	๖๕๐
ค่าจ้างแรงงานเก็บผลผลิต	๓๐๐
รวม	๓,๘๕๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาดมันสำปะหลัง

เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ภาพที่ ๓๗ แสดงวิธีการตลาดมันสำปะหลัง ของอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป
อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร มีจุดรับซื้อน้ำมันสำปะหลัง จำนวน ๑๓ แห่ง
ตารางที่ ๒๙ แสดงแหล่งรับซื้อน้ำมันสำปะหลังอำเภอเมืองยโสธร

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่				ชื่อร้าน/สหกรณ์/บริษัท	เบอร์โทรศัพท์
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ		
๑	นายสุระพล บุญทศ		๒	หนองเป็ด	เมืองยโสธร	ลานสุระพลพืชผล	๐๘๔ ๔๑๐ ๕๑๐๙
๒	นางพัทธนัน จรทะนา	๔๕	๔	หนองเป็ด	เมืองยโสธร	ลานรุ่งฟ้าการเกษตร	๐๘๘ ๒๒๘ ๑๖๙๗
๓	นายบำรุง สังสะนา	๑๔๙	๕	เชียงคำ	เมืองยโสธร	สหกรณ์ยโสธร	๐๙๙ ๓๕๐ ๐๙๓๖
๔	นายคลชัย ธนาคุณ	๓๗	๒	ทุ่งแต้	เมืองยโสธร	เท็ลลานมัน	๐๘๗ ๙๕๗ ๙๔๒๔
๕	นายประดิษฐ์ บุญทวี	๒๐๐	๗	ทุ่งแต้	เมืองยโสธร	บุญทวีพืชผล	๐๙๐ ๑๙๑ ๙๔๔๑
๖	นายสุรพล บุญทศ	๙๕	๗	ทุ่งแต้	เมืองยโสธร	สุรพลพืชผล	๐๘๖ ๔๗๘ ๔๐๒๒
๗	นายสุรพล บุญทศ	๒๒๑	๗	หนองคู	เมืองยโสธร	สุรพลพืชผล	๐๘๔ ๔๑๐ ๕๑๐๙
๘	นายชาญวิทย์ แก่นท้าว	๗๖	๑๓	ตาดทอง	เมืองยโสธร	รุ่งเจริญพืชผล	๐๘๗ ๖๙๙ ๘๑๑๓
๙	นางกมลลักษณ์ สาระคำ	๕๙	๕	ตาดทอง	เมืองยโสธร	กมลลักษณ์พืชผล	๐๘๗ ๙๖๖ ๗๘๐๑
๑๐	นางนนท์ สุขแสง	๖๑	๒	ขุมเงิน	เมืองยโสธร	สุขแสงการค้า	๐๘๔ ๔๔๙ ๖๔๓๘
๑๑	นายเสถียร โคตรอาสา	๑๒๗	๒	ขุมเงิน	เมืองยโสธร	ส.วัฒนทรัพย์	๐๘๑ ๐๖๘ ๗๙๙๒
๑๒	นายไพฑูรย์ สลับศรี		๙	หนองหิน	เมืองยโสธร	ชัยประเสริฐ	๐๘๑ ๙๕๕ ๖๙๓๕
๑๓	นายสันติ ก้อนมณี	๑๔๕	๗	นาสะเมย์	เมืองยโสธร	ลานส.เจริญพืชผลพาณิชย์กิจ	๐๘๗ ๒๕๕ ๘๗๘๓

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเมืองยโสธร มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ ด้านการผลิตมันสำปะหลัง จำนวน ๒ ราย

ตารางที่ ๓๐ แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายประยูร เนตรหาญ	๘	ทุ่งแต้	เมืองยโสธร	๒๕๖๓	การผลิตมันสำปะหลัง
๒	นายประเทือง จันทร์เรือง	๘	ทุ่งแต้	เมืองยโสธร	๒๕๖๓	การผลิตมันสำปะหลัง

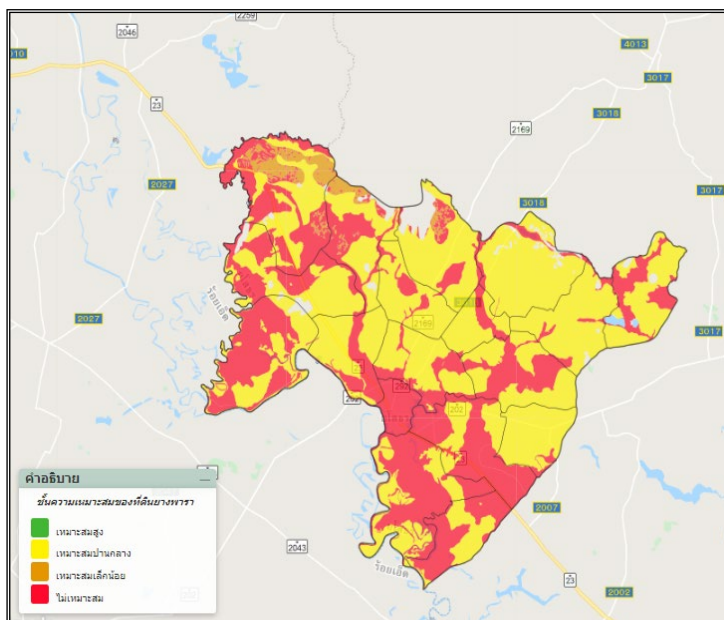
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ชนิดสินค้า ยางพารา

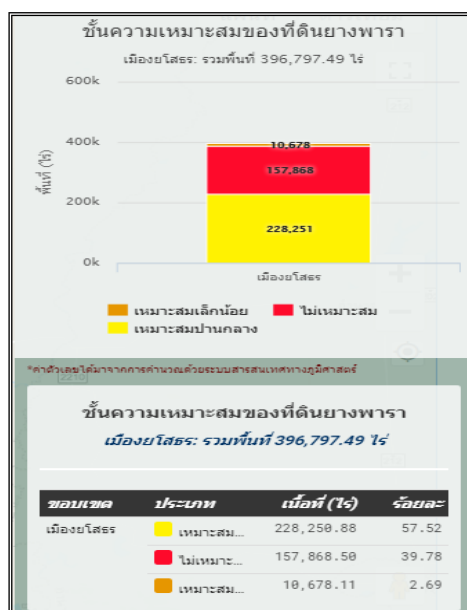
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเมืองยโสธร มีพื้นที่ ที่เหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา จำนวน ๓๙๖,๖๑๓.๙๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะปานกลาง (S๒) จำนวน ๒๒๘,๐๗๙.๖๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๕ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๐๖๗๘.๑๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๖๙ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๕๗,๘๖๘.๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๘

ภาพที่ ๓๘ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอเมืองยโสธร (ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๓๙ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับยางพาราอำเภอเมืองยโสธร (ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

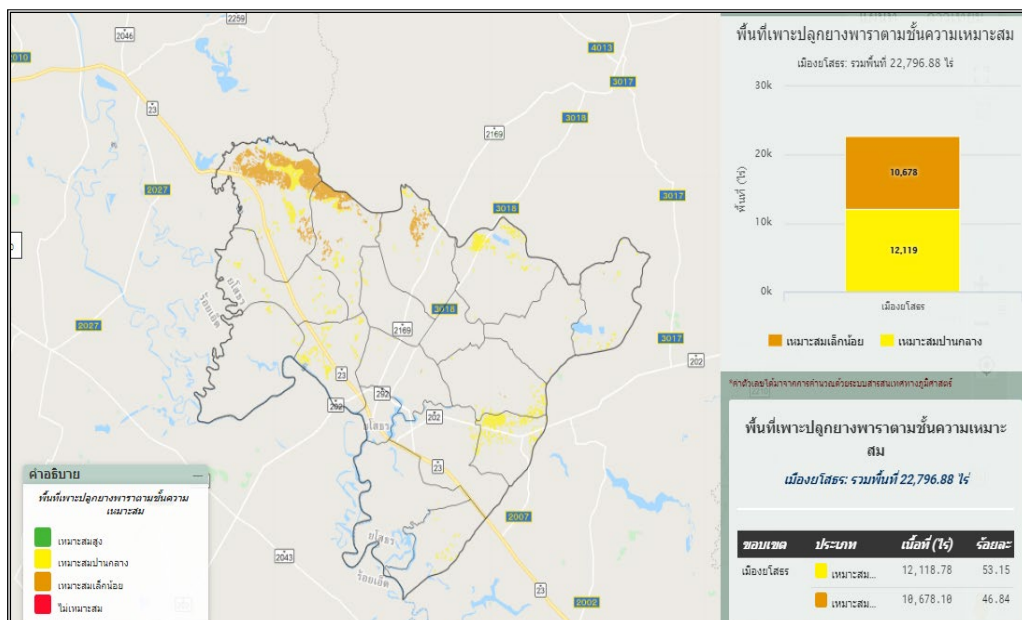
(๒) พื้นที่ปลูกยางพารา

อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร มีพื้นที่ปลูกยางพารา จำนวน ๑๔,๒๐๐.๐๙ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลชั้นไผ่ใหญ่ จำนวน ๔,๔๖๐ ไร่ รองลงมา คือตำบลเด็ด จำนวน ๔,๓๒๗.๐๗ ไร่ และตำบลทุ่งแต้ จำนวน ๑,๕๔๖.๒๕ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกยางพารา (ไร่)
๑	ในเมือง	๐
๒	น้ำคำใหญ่	๘
๓	ตาดทอง	๓๓๓
๔	สำราญ	๙๙๘
๕	ค้อเหนือ	๑๗๘
๖	คูทุ่ง	๕๐
๗	เด็ด	๔,๓๒๗
๘	ชั้นไผ่ใหญ่	๔,๔๖๐
๙	ทุ่งแต้	๑,๕๔๖
๑๐	สิงห์	๒๙๐
๑๑	นาสะไมย์	๙๒๓
๑๒	เขื่องคำ	๐
๑๓	หนองหิน	๓๓
๑๔	หนองคู	๙๐๔
๑๕	ชุมเงิน	๔๓
๑๖	ทุ่งนางโือก	๙
๑๗	หนองเรือ	๑๓
๑๘	หนองเป็ด	๗๕
รวม		

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๓

ภาพที่ ๕๐ แสดงพื้นที่ยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเมืองยโสธร (ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๓) พื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม

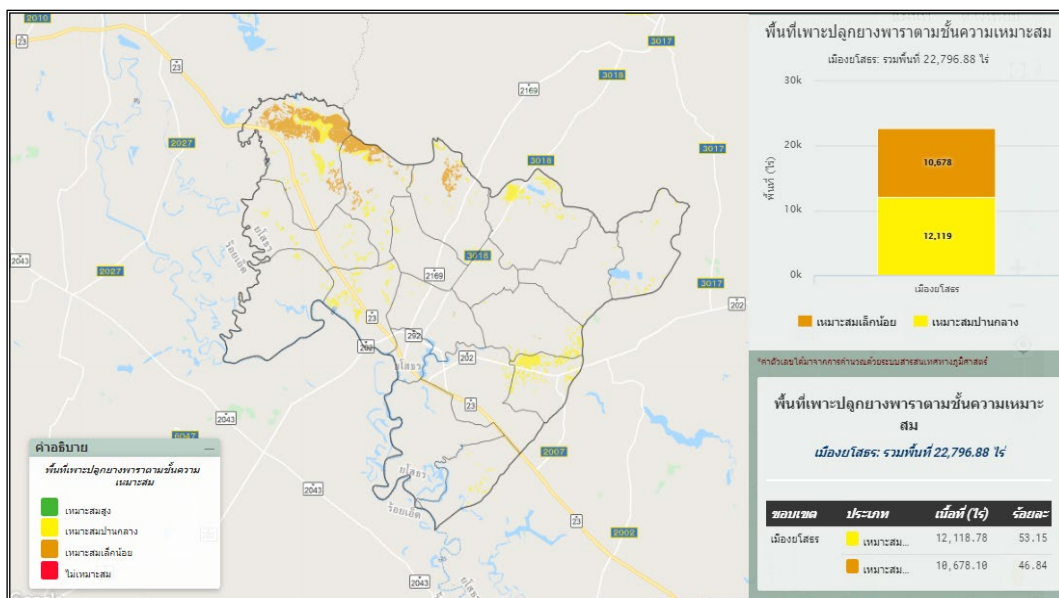
อำเภอเมืองยโสธร มีพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๒๒,๗๙๖.๘๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๒,๑๑๘.๗๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๑๖ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๐,๖๗๘.๐๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๘๔ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐

ตารางที่ ๓๒ แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

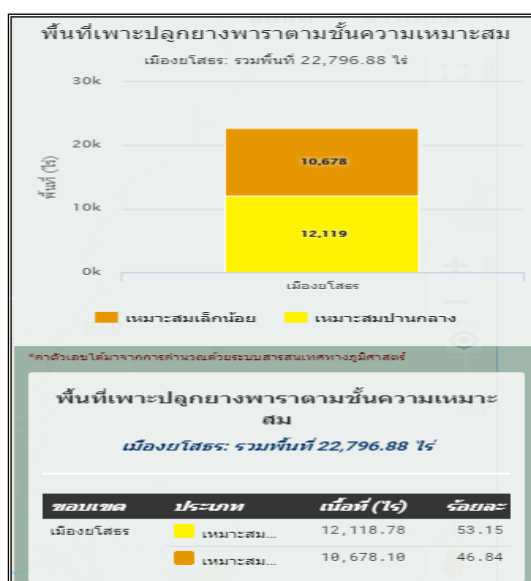
ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ในเมือง	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐	๐.๐๐
น้ำคำใหญ่	๐	๓๗.๒๗	๑๓.๕๓	๐	๕๐.๘๐
ตาดทอง	๐	๒๑๐.๓๘	๐.๐๐	๐	๒๑๐.๓๘
สำราญ	๐	๑,๓๑๕.๑๓	๐.๐๐	๐	๑,๓๑๕.๑๓
ค้อเหนือ	๐	๒๐๑.๗๖	๐.๐๐	๐	๒๐๑.๗๖
คูทุ่ง	๐	๖๘๘.๘๙	๑๖.๑๒	๐	๗๐๕.๐๑
เดิด	๐	๒,๕๐๓.๑๐	๗,๓๐๗.๒๖	๐	๙,๘๑๐.๓๖
ชั้นไคใหญ่	๐	๙๔๕.๖๔	๒,๒๖๕.๘๕	๐	๓,๒๑๑.๔๙
ทุ่งแต้	๐	๓๖๕.๑๙	๑,๐๕๑.๑๒	๐	๑,๔๑๖.๓๑
สิงห์	๐	๘๘๓.๕๒	๑๕.๑๖	๐	๘๙๘.๖๘
นาสะไมย์	๐	๑,๗๔๕.๐๖	๐.๐๐	๐	๑,๗๔๕.๐๖
เขื่องคำ	๐	๘.๕๙	๐.๐๐	๐	๘.๕๙
หนองหิน	๐	๓๙.๗๑	๐.๐๐	๐	๓๙.๗๑

หนองคู	๐	๒,๔๕๑.๖๘	๐.๐๐	๐	๒,๔๕๑.๖๘
ชุมเงิน	๐	๓๑๕.๐๐	๐.๐๐	๐	๓๑๕.๐๐
ทุ่งนางโอก	๐	๘๔.๑๑	๐.๐๐	๐	๘๔.๑๑
หนองเรือ	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐	๐.๐๐
หนองเป็ด	๐	๓๑๓.๗๑	๙.๐๔	๐	๓๒๒.๗๕
รวม	๐	๑๒,๑๑๘.๗๔	๑๐,๖๗๘.๐๘	๐	๒๒,๗๙๖.๘๒

(ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๔๑ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร (ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๔๒ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร (ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

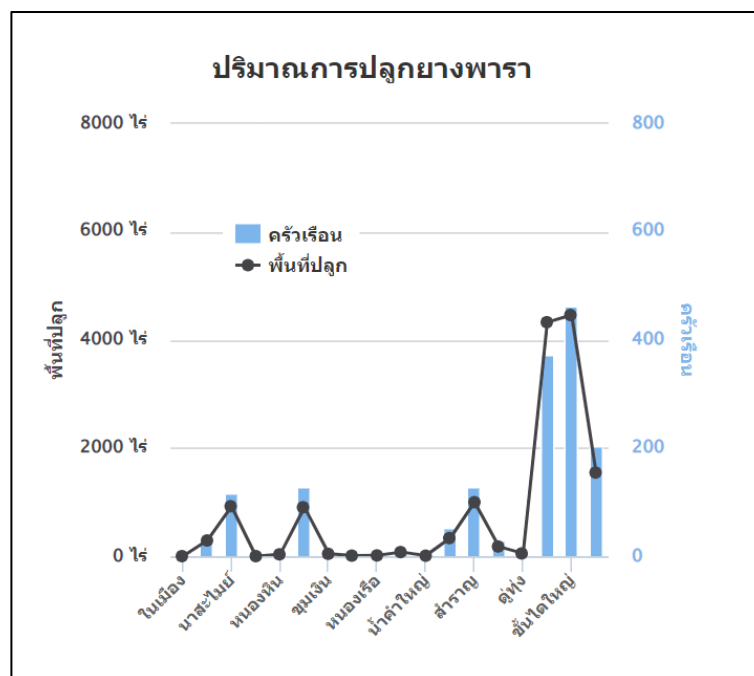
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอเมืองยโสธรมีพื้นที่การปลูกยางพารา จำนวน ๑๔,๑๙๐.๐๐ ไร่ ๑,๕๓๕ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลชั้นไผ่ใหญ่ จำนวน ๔,๔๖๐ ไร่ จำนวน ๔๖๔ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลเดิด จำนวน ๔,๓๒๗ ไร่ ๓๗๒ ครัวเรือน และตำบลทุ่งแต่้ จำนวน ๑,๕๔๖.๒๕ ไร่ ๒๐๕ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๓ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ในเมือง	๐	๐	๐	๐.๐๐	๐.๒๒
สิงห์	๓๑	๒๙๐	๒๖๙	๕๙.๑๘	๐.๒๒
นาสะไมย์	๑๑๕	๙๒๓	๗๕๘	๑๖๖.๗๖	๐.๒๒
เขื่องคำ	๐	๐	๐	๐.๐๐	๐.๒๒
หนองหิน	๖	๓๓	๓๓	๗.๒๖	๐.๒๒
หนองคู	๑๒๗	๙๐๔	๘๒๓	๑๘๑.๐๖	๐.๒๒
ชุมเงิน	๖	๔๓	๔๓	๙.๔๖	๐.๒๒
ทุ่งนางโอก	๓	๙	๙	๑.๙๘	๐.๒๒
หนองเรือ	๒	๑๓	๘	๑.๗๖	๐.๒๒
หนองเป็ด	๑๑	๗๕	๗๔	๑๖.๒๘	๐.๒๒
น้ำคำใหญ่	๒	๘	๖	๑.๓๒	๐.๒๒
ตาดทอง	๕๑	๓๓๓	๓๒๖	๗๑.๗๒	๐.๒๒
สำราญ	๑๒๙	๙๙๘	๙๘๘	๒๑๗.๓๖	๐.๒๒
ค้อเหนือ	๒๘	๑๗๘	๑๔๗	๓๒.๓๔	๐.๒๒
คูทุ่ง	๗	๕๐	๕๐	๑๑.๐๐	๐.๒๒
เดิด	๓๗๒	๔,๓๒๗.๐๐	๔,๒๓๐.๐๐	๙๓๐.๖๐	๐.๒๒
ชั้นไผ่ใหญ่	๔๖๔	๔,๔๖๐.๐๐	๔,๔๖๐.๐๐	๙๘๑.๒๐	๐.๒๒
ทุ่งแต่้	๒๐๕	๑,๕๔๖.๐๐	๑,๕๔๖.๐๐	๓๔๐.๑๒	๐.๒๒
รวม	๑,๕๓๕.๐๐	๑๔,๑๙๐.๐๐	๑๓,๗๗๐.๐๐	๓,๐๒๙.๔๐	๐.๒๒

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๓

ภาพที่ ๔๓ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
(ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

การปลูกยางพารา

- วิธีปลูก โดยวิธีการปลูกด้วยต้นตอตา
- พันธุ์ RRIM ๖๐๐, BPM ๒๔, RRIC ๑๐๑, Haiken ๒, RRIT ๒๕๑, ๒๒๖

๑. การเตรียมพื้นที่สำหรับการปลูก จะต้องทำการไถพลิกดิน จำนวน ๒ ครั้ง และเก็บเศษไม้และวัชพืชออกจากพื้นที่ให้หมด จากนั้นจึงทำการไถพรวนซ้ำอีกครั้งเพื่อให้ดินร่วนซุย และปักไม้ตามระยะปลูกตามที่กำหนดไว้

๒. ขุดหลุมที่จะทำการปลูก มีขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ เซนติเมตร และตากหลุมไว้ ๑๐ ถึง ๑๕ วัน เพื่อให้เกิดการย่อยดินทุกชั้นและผสมปุ๋ยหินฟอสเฟต อัตรา ๑๗๐ กรัมต่อหลุมใส่ลงในหลุมที่เตรียมไว้

๓. ใช้เหล็กหรือไม้ปลายแหลมแทงลงไปหลุม ขนาดเกือบเท่าความยาวของรากแก้ว นำต้นตอตาลงไปปลูกโดยให้แผ่นตาอยู่ในแนวเหนือหรือใต้ จากนั้นอัดดินให้แน่นเท่าที่จะทำได้ แล้วทำการกลบดินให้อยู่ในแนวระดับที่ดินอยู่บริเวณส่วนรอยต่อของรากกับลำต้น และหลังทำการปลูกเสร็จควรพูนดินบริเวณโคนต้นให้สูงขึ้นเล็กน้อย เพื่อป้องกันน้ำซัง คลุมโคนต้นด้วยเศษฟางข้าวหรือวัสดุอื่นๆ เท่าที่จะหาได้ ในกรณีที่ฝนไม่ตกติดต่อกันหลายวันหลังจากปลูกไปแล้วควรใช้น้ำรดต้นไม้ด้วย ด้วยอัตราประมาณ ๕ ลิตรต่อต้น หรือตามความเหมาะสม การดูแลรักษาด้านอื่นๆ เช่น การใส่ปุ๋ย ควรกำหนดสูตรปุ๋ยคือ ปุ๋ยสูตร ๑ = ๑๘-๑๐-๑๖ ปุ๋ยสูตร ๒ = ๑๘-๔-๕ ปุ๋ยสูตร ๓ = ๑๖-๘-๑๔ และปุ๋ยสูตร ๔ = ๔-๔-๘

๔. กำจัดวัชพืชก่อนใส่ปุ๋ยทุกครั้ง

๕. ขณะที่ยางมีอายุ ๑ ถึง ๓ ปี สามารถปลูกพืชแซมยางได้

๖. หากไม่ปลูกพืชแซมยางหรือหลังจากที่ปลูกพืชแซมแล้วควรปลูกพืชคลุมดินตระกูลถั่ว

๗. เริ่มเปิดกรีดเมื่อต้นยางมีขนาดเส้นรอบต้นไม่ต่ำกว่า ๕๐ เซนติเมตร (วัดตรงบริเวณที่สูง

จากพื้นดิน ๑.๕๐ เมตร) และมีจำนวนต้นยางที่ได้ ขนาดเปิดกรีดนั้นไม่ต่ำกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนต้นยางที่จะเปิดกรีดทั้งหมด ปกติจะเริ่มกรีดได้ในปีที่ ๗

๘. ระบบกรีดที่เหมาะสมกัน คือ ครึ่งลำต้นวันเว้นวัน

๙. หยุดกรีดยางขณะยางผลัดใบ โดยหยุดเมื่อใบยางร่วงแล้วครึ่งหนึ่งของใบยางทั้งหมดในต้น หรือเมื่อน้ำยางลดลงครึ่งหนึ่งของที่เคยได้รับตามปกติ และหยุดกรีดเมื่อฝนตกหรือต้นยางเปียก

๑๐. เวลาอาจคลาดเคลื่อนได้บ้างตามฤดูกาลของแต่ละพื้นที่ ไฟไหม้สวนยางพาราในช่วงเริ่มปลูกจนถึงก่อนเปิดกรีดเป็นปัญหา สำคัญของเกษตรกร หากสามารถป้องกันไฟไหม้สวนยางได้ โอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการปลูกสร้างสวนยางจะมีสูงขึ้น

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเมืองยโสธร มีการปลูกยางพารา ฤดูกาลปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนมิถุนายน ปลูกสูงสุดในเดือนมิถุนายน การเก็บเกี่ยวเปิดกรีด (อายุยางพารา ๗ ปี ขึ้นไป) ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง เดือนมกราคมของปีถัดไป ยางพาราเปิดกรีดตลอดแทบทั้งปี ยกเว้นช่วงต้นยางพาราผลัดใบจึงจะพักหน้ายาง โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกและกรีดยางพารา ในอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ยางพารา					←→	△						
	←·····→				←·····→							→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๔๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกยางพารา ในอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร พ.ศ. ๒๕๖๕)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเมืองยโสธร มีต้นทุนการผลิตยางพารา เป็นเงิน ๑๒,๒๔๔ บาท ต่อไร่

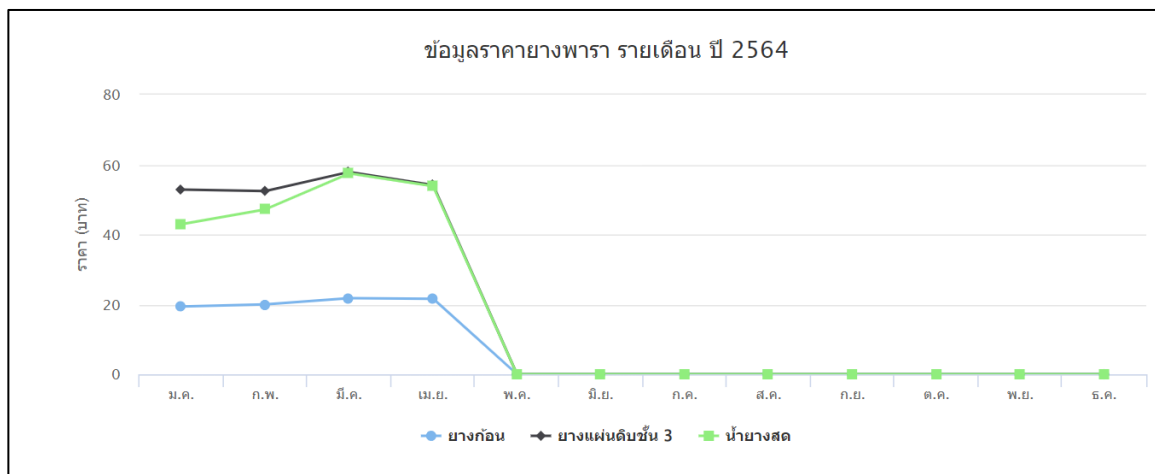
ตารางที่ ๓๔ แสดงต้นทุนการผลิตยางพาราต่อไร่ ปี ๒๕๖๕ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ค่าใช้จ่ายก่อนเปิดกรีด	บาท/หน่วย
๑. การบุกเบิกพื้นที่ (บาท/ไร่)	๒,๐๐๐
๒. วางแนว (บาท/ไร่)	๑๕๒
๓. ขุดหลุม (บาท/ไร่)	๓๘๐
๔. ค่าแรงปลูกเมล็ดพืชคลุม (บาท/ไร่)	๑๐๐
๕. ค่าจ้างแรงงานใส่ปุ๋ย (บาท/ไร่)	๕๐
๖. ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (บาท/ไร่)	๖๐

๗. ค่าจ้างแรงงานฉีดพ่นสารเคมีกำจัดวัชพืช (บาท/ไร่)	๑๐๐
๘. ไม้ชะมบ (บาท/ไร่)	๗๖
๙. ไถ ๓ งาน...๑ ครั้ง (บาท/ไร่)	๕๐๐
๑๐. ๗ งาน๒ ครั้ง (บาท/ไร่)	๕๐๐
๑๑. ไถระหว่างแถว (บาท/ไร่)	๒๕๐
๑๒. แรงงานตากถางระหว่างต้น (บาท/ไร่)	๗๖๐
๑๓. ปักชะมบ ขุดหลุม ปลุก ใส่ปุ๋ยรองกันหลุม กลบ (บาท/ไร่)	๓๘๐
๑๔. ต้นพันธุ์ยางชำถุง (บาท/ไร่)	๓,๐๔๐
ค่าใช้จ่ายขณะเปิดกรีด	บาท/หน่วย
๑. ค่าปุ๋ยบำรุง (บาท/ไร่)	๙๑๒
๒. ค่าจ้างใส่ปุ๋ย (บาท/ไร่)	๑๕๒
๓. การปราบวัชพืช	-
- แรงงานตากถาง (บาท/ไร่)	๒๒๘
- แรงงานฉีดสารเคมี (บาท/ไร่)	๑๐๐
๔. ค่าใช้จ่ายการเก็บน้ำยาง	
๔.๑ ถ้วยรองน้ำยาง (บาท/ไร่)	๓๐๔
๔.๒ ลวดแขวนถ้วยยาง (บาท/ไร่)	๗๖
๔.๓ ถังเก็บน้ำยาง (บาท/ไร่)	๒๕๐
๔.๔ พายกวาดน้ำยาง (บาท/อัน)	๒๐
๔.๕ ถังรวมน้ำยางใหญ่ (บาท/ไร่)	๑,๒๐๐
อุปกรณ์การกรีดยาง	บาท/หน่วย
๑. มีดกรีดยาง (บาท/เล่ม)	๒๒๐
๒. หินลับมีด	-
- หินหยาบ (บาท/ก้อน)	๕๐
- หินละเอียด (บาท/ก้อน)	๔๐
๓. ไฟฉายคาดหัว (บาท/ชุด)	๒๕๐
๔. ลิ่นยาง (บาท/ไร่) ชนิดสั้น	๓๘
ชนิดยาว	๗๖
รวมทั้งสิ้น	๑๒,๒๔๔

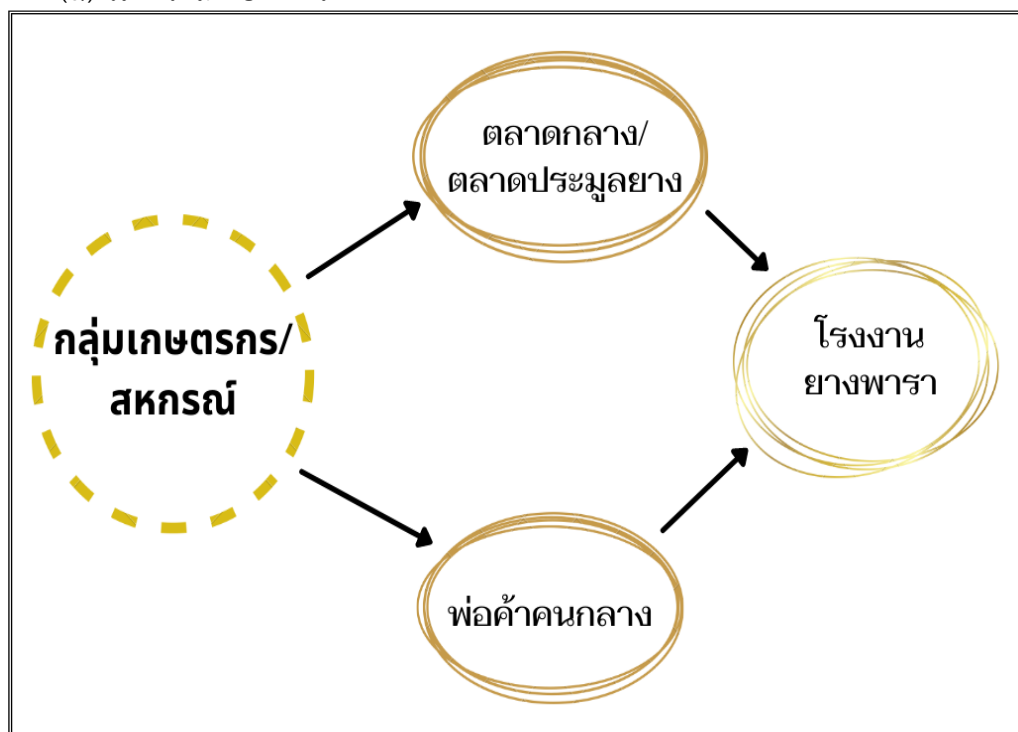
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

ภาพที่ ๔๕ แสดงราคาขายพาราแต่ละประเภท
(ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๔)

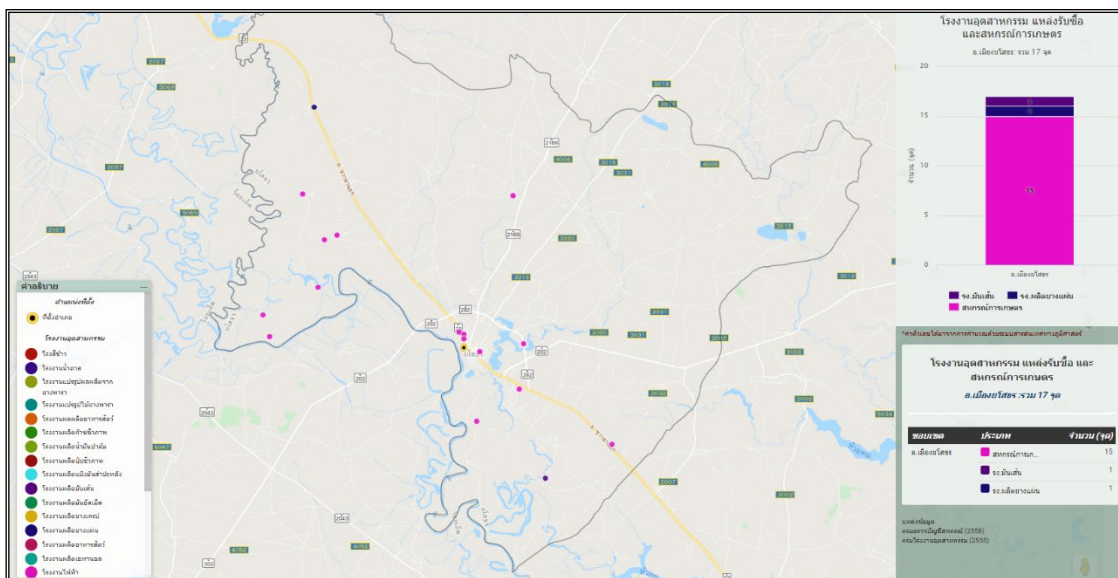
(๑) วิธีการตลาดยางพารา

ภาพที่ ๔๖ แสดงวิธีการตลาดยางพาราของอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอเมืองยโสธร จังหวัด ยโสธรมีจุดรับซื้อยางแผ่น จำนวน ๑ แห่ง โดยตั้งอยู่ในตำบลเด็ด

ภาพที่ ๔๗ แสดงแหล่งรับซื้อยางแผ่น อำเภอเมืองยโสธร
(ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเมืองยโสธร มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการผลิตยางพารา จำนวน ๒ ราย

ตารางที่ ๓๕ แสดงเกษตรกรต้นแบบด้านการผลิตยางพารา อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายวิจิต แก่นพุดม	๘	ชั้นไผ่ใหญ่	เมืองยโสธร	๒๕๖๓	การผลิตยางพารา
๒	นางประสาธ สุทธิบุตร	๙	ชั้นไผ่ใหญ่	เมืองยโสธร	๒๕๖๓	การผลิตยางพารา

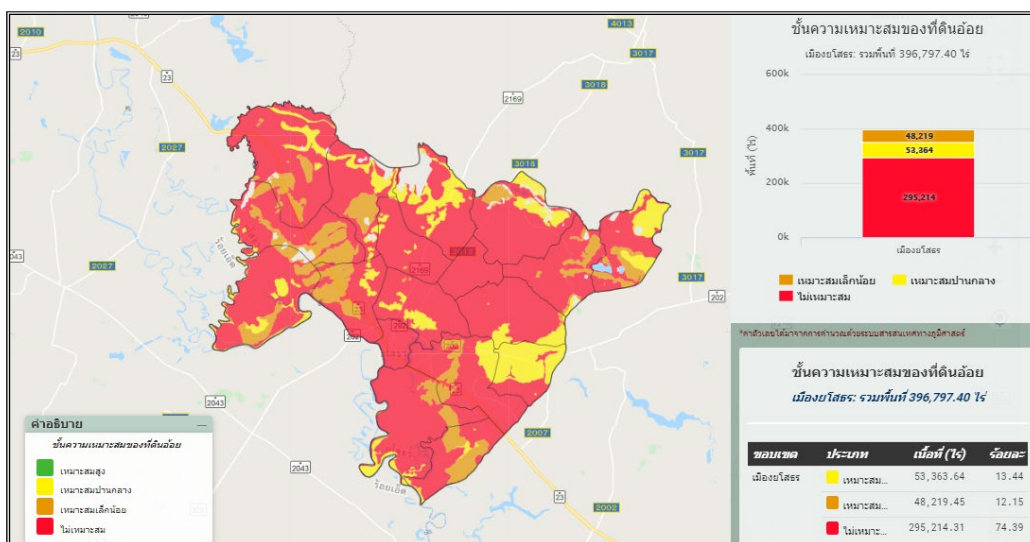
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ชนิดสินค้า อ้อยโรงงาน

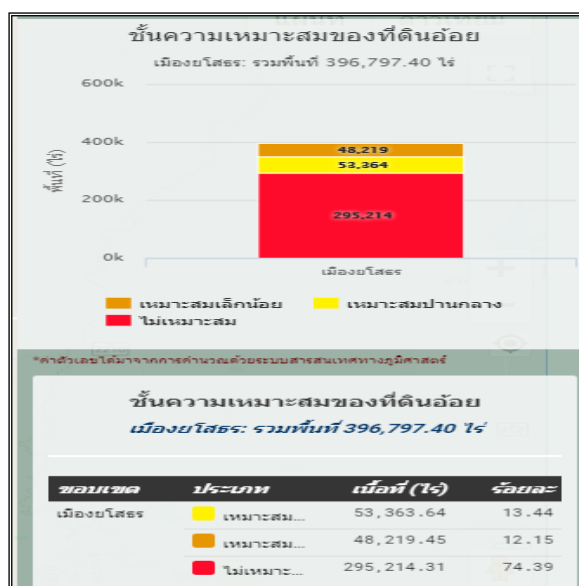
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอเมืองยโสธร มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกอ้อยโรงงาน จำนวน ๓๙๖,๗๙๗.๔๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๕๓,๓๖๓.๖๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๔๔ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๔๘,๒๑๙.๔๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๑๕ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๒๙๕,๒๑๔.๓๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๓๙

ภาพที่ ๔๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอเมืองยโสธร (ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๔๙ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับอ้อยโรงงาน อำเภอเมืองยโสธร (ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๒) พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน

อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร มีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน จำนวน ๑๒๔.๒๕ ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลหนองหิน จำนวน ๔๖.๗๕ ไร่ รองลงมาคือตำบลนาสะเม็ญ จำนวน ๑๙.๒๕ ไร่ และตำบลทุ่งแต้ จำนวน ๑๗.๕๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๖ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน (ไร่)
๑	ในเมือง	๐
๒	สิงห์	๐
๓	นาสะไมย์	๑๙
๔	เชียงคำ	๐
๕	หนองหิน	๔๗
๖	หนองคู	๐
๗	ชุมเงิน	๐
๘	ทุ่งนางโอก	๑๕
๙	หนองเรือ	๐
๑๐	หนองเป็ด	๐
๑๑	น้ำคำใหญ่	๗
๑๒	ตาดทอง	๐
๑๓	สำราญ	๑๓
๑๔	ค้อเหนือ	๐
๑๕	คูทุ่ง	๐
๑๖	เด็ด	๐
๑๗	ชั้นไต้ใหญ่	๕
๑๘	ทุ่งแต้	๑๘
รวม		๑๒๔

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๓

ภาพที่ ๕๐ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเมืองยโสธร

ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕

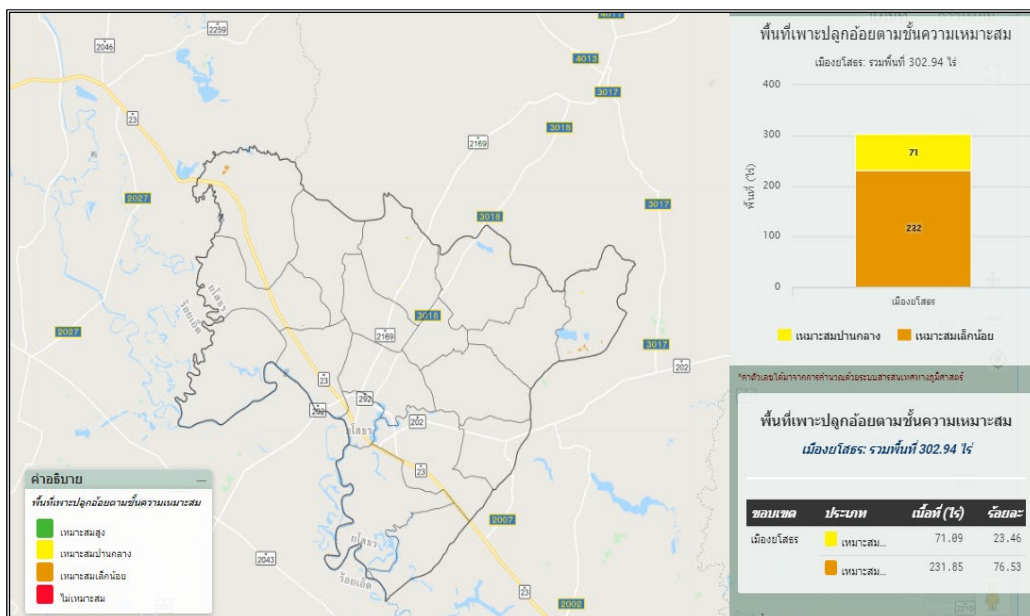
(๓) พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอเมืองยโสธร มีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๓๐๒.๙๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๗๑.๐๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๔๖ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒๓๑.๘๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๕๓ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐

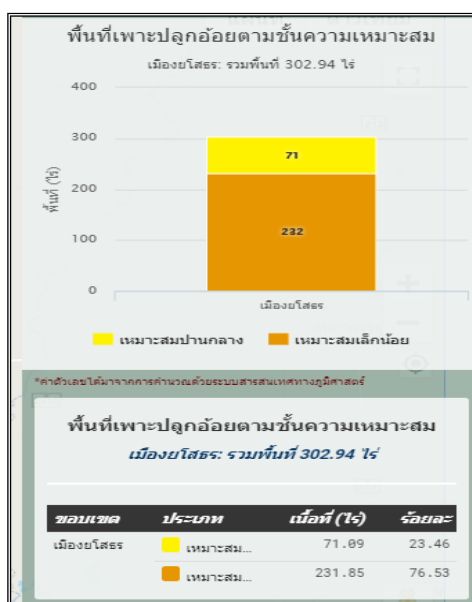
ตารางที่ ๓๗ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อยโรงงาน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ในเมือง	๐	๐	๐	๐	๐
น้ำคำใหญ่	๐	๐	๐	๐	๐
ตาดทอง	๐	๐	๐	๐	๐
สำราญ	๐	๐	๐	๐	๐
ค้อเหนือ	๐	๐	๐	๐	๐
คูทุ่ง	๐	๐	๔.๕๒	๐	๔.๕๒
เดิด	๐	๐	๑๑๓.๕๐	๐	๑๑๓.๕๐
ขันไดใหญ่	๐	๐	๐	๐	๐
ทุ่งแต้	๐	๒๓.๖๘	๖.๖๕	๐	๓๐.๓๒
สิงห์	๐	๐	๐	๐	๐
นาสะไมย์	๐	๒๓.๗๖	๐	๐	๒๓.๗๖
เขื่องคำ	๐	๐	๐	๐	๐
หนองหิน	๐	๐	๐	๐	๐
หนองคู	๐	๐	๐	๐	๐
ชุมเงิน	๐	๐	๐	๐	๐
ทุ่งนางโอก	๐	๐	๐	๐	๐
หนองเรือ	๐	๐	๐	๐	๐
หนองเป็ด	๐	๒๓.๖๕	๑๐๗.๑๗	๐	๑๓๐.๘๒
รวมอำเภอเมืองยโสธร	๐	๗๑.๐๙	๒๓๑.๘๕	๐	๓๐๒.๙๔

(ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๕๑ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยโรงงานตามระดับขั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร (ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๕๑ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกกล้วยโรงงานตามระดับขั้นความเหมาะสม อำเภอเมืองยโสธร (ที่มา : Agri-Map กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, พ.ศ. ๒๕๖๕)

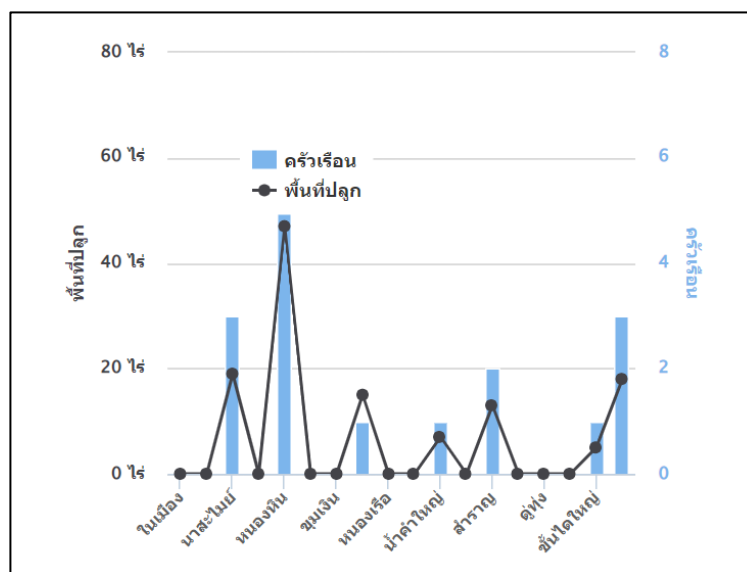
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอเมืองยโสธรมีพื้นที่การปลูกกล้วยโรงงาน จำนวน ๑๒๔.๒๕ ไร่ ๑๘ ครั้วเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลหนองหิน จำนวน ๔๖.๗๕ ไร่ จำนวน ๖ ครั้วเรือน รองลงมาคือตำบลนาสะเม้ง จำนวน ๑๙.๒๕ ไร่ ๓ ครั้วเรือน และตำบลทุ่งแต่ จำนวน ๑๗.๕๐ ไร่ ๓ ครั้วเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๘ แสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ในเมือง	๐	๐	๐	๐	๐
น้ำคำใหญ่	๑	๗	๗	๗๐	๑๐
ตาตทอง	๐	๐	๐	๐	๐
สำราญ	๒	๑๒.๗๕	๑๒.๗๕	๑๒๗.๕	๑๐
ค้อเหนือ	๐	๐	๐	๐	๐
คูทุ่ง	๐	๐	๐	๐	๐
เด็ด	๐	๐	๐	๐	๐
ชั้นไคใหญ่	๑	๕	๕	๕๐	๑๐
ทุ่งแต่	๓	๑๗.๕๐	๑๗.๕๐	๑๗๕	๑๐
สิงห์	๐	๐	๐	๐	๐
นาสะไมย์	๓	๑๙.๒๕	๑๙.๒๕	๑๙๒.๕	๑๐
เขื่องคำ	๐	๐	๐	๐	๐
หนองหิน	๖	๔๖.๗๕	๔๖.๗๕	๔๖๗.๕	๑๐
หนองคู	๐	๐	๐	๐	๐
ขุมเงิน	๐	๐	๐	๐	๐
ทุ่งนางโอก	๑	๑๔.๕๐	๑๔.๕๐	๑๔๕	๑๐
หนองเรือ	๐	๐	๐	๐	๐
หนองเป็ด	๑	๑.๕๐	๑.๕๐	๑๕	๑๐
รวม	๑๘	๑๒๔.๒๕	๑๒๔.๒๕	๑๒๔๒.๕	๑๐

ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๓ และสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๓

ภาพที่ ๕๓ แสดงปริมาณการปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

(ที่มา : ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๓)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

การปลูกอ้อยโรงงาน

- เทคโนโลยีการปลูก

- การเลือกทำเลพื้นที่ปลูก

๑. ควรเลือกที่ดอน น้ำไม่ขัง ดินร่วนซุย มีความอุดมสมบูรณ์ดี หน้าดินลึกอย่างน้อย ๒๐ นิ้ว pH ๕-๗.๗ แสงแดดจัด ปริมาณน้ำฝนควรมากกว่าปีละ ๑,๕๐๐ มิลลิเมตร และมีการกระจายของฝนสม่ำเสมอ ถ้าฝนน้อยกว่านี้ควรจะมีการชลประทานช่วย การคมนาคมสะดวก และอยู่ห่างจากโรงงานน้ำตาลไม่เกิน ๕๐ กิโลเมตร

๒. ควรปรับระดับพื้นที่และแบ่งแปลงปลูกอ้อย เพื่อความสะดวกในการใช้เครื่องจักรในการเตรียมดินปลูก และเก็บเกี่ยว ตลอดจนการระบายน้ำ

๓. การไถ ควรไถอย่างน้อย ๒ ครั้ง หรือมากกว่า ความลึกอย่างน้อย ๒๐ นิ้ว หรือ มากกว่า เพราะอ้อยมีระบบรากยาว ประมาณ ๒ - ๓ เมตร และทำร่องปลูก

- การเตรียมท่อนพันธุ์

ปัจจุบันพันธุ์อ้อยมีหลายพันธุ์ ควรเลือกพันธุ์ที่มีลักษณะการเจริญเติบโตดี ให้ผลผลิตสูงและมีความหวานสูงด้วย โดยพิจารณาจากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

๑. พันธุ์อ้อยมีความสมบูรณ์ตรงตามพันธุ์ อายุประมาณ ๘-๑๐ เดือน ควรเป็นอ้อยปลูกใหม่ มีการเจริญเติบโตดีปราศจากโรคและแมลง

๒. ตาอ้อยต้องสมบูรณ์ ควรมีกาบใบหุ้มเพื่อป้องกันการซำรดของตาและเมื่อจะปลูกจึงค่อยลอกออก

๓. ขนาดท่อนพันธุ์ที่ใช้ปลูกควรมีตา ๒-๓ ตา หรือจะวางทั้งลำก็ได้

- วิธีการปลูก

๑. ปลูกด้วยแรงคน คือหลังจากเตรียมดินยกร่อง ระยะระหว่างร่อง ๑-๑.๕ เมตร แล้ว นำท่อนพันธุ์มาวางแบบเรียงเดี่ยวหรือคู่ ปัจจุบันนิยมปลูกโดยวางอ้อยทั้งลำเลื้อมกันลงในร่อง เสร็จแล้วกลบดินให้หนาประมาณ ๓-๕ เซนติเมตร ถ้าปลูกปลายฤดูฝนควรกลบดินให้หนาเป็น ๒ เท่าของการปลูกต้นฤดูฝน

๒. การปลูกอ้อยโดยใช้เครื่องปลูก จะช่วยประหยัดแรงงานและเวลา เพราะจะใช้แรงงานเพียง ๓ คน เท่านั้น คือคนขับ คนป้อนพันธุ์อ้อย และคนเตรียมอุปกรณ์อย่างอื่นถ้าเป็นเครื่องปลูกแถวเดี่ยว แต่ถ้าเป็นเครื่องปลูกแบบ ๒ แถว ก็ต้องเพิ่มคนขึ้นอีก ๑ คน โดยจะรวมแรงงานตั้งแต่ยกร่อง สับท่อนพันธุ์ ใส่ปุ๋ย และกลบร่อง มารวมในครั้งเดียว ซึ่งเกษตรกรสามารถปลูกอ้อยได้วันละ ๘-๑๐ ไร่ แต่จะต้องมีการปรับระดับพื้นที่และเตรียมดินเป็นอย่างดีด้วย

- การใส่ปุ๋ยอ้อย

เป็นสิ่งจำเป็น ควรมีการใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยพืชสดร่วมกับปุ๋ยเคมี เพื่อปรับสภาพทางกายภาพของดิน ปริมาณปุ๋ยที่ใส่ควรดูตามสภาพความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการเจริญเติบโตของอ้อย ถ้ามีการวิเคราะห์ดินด้วยก็ดี ปุ๋ยเคมีที่ใส่ควรมีธาตุอาหารครบทั้ง ๓ อย่าง คือ ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม (N P K) ควรแบ่งใส่ ๒ ครั้ง คือ

๑. ใส่ปุ๋ยรองพื้น ใส่ก่อนปลูกหรือพร้อมปลูก ใช้ปุ๋ยที่มีธาตุอาหาร N P K ทั้ง ๓ ตัว เช่น ๑๕-๑๕-๑๕, ๑๖-๑๖-๑๖ หรือ ๑๒-๑๐-๑๘ อัตรา ๕๐-๑๐๐ กิโลกรัม/ไร่

๒. ใส่ปุ๋ยแต่งหน้า อ้อยอายุไม่เกิน ๓ - ๔ เดือน ควรเป็นปุ๋ยไนโตรเจนอย่างเดียว เช่น ๒๑-๐-๐ อัตรา ๕๐ กิโลกรัม/ไร่

- การกำจัดวัชพืช

การกำจัดวัชพืชสำหรับอ้อยเป็นสิ่งจำเป็นในช่วง ๔ - ๕ เดือนแรก อาจใช้แรงงานคน แรงงานสัตว์ หรือสารเคมีกำจัดวัชพืชก็ได้ นิยมใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช ดังนี้

๑. ยาคุม ไซเมโทปัลลิกอ้อยใหม่ๆ ก่อนหญ้าและอ้อยงอก ได้แก่ อาหาราซีน อมีทริน และเมทริบิวซีน อัตราตามคำแนะนำที่สลาก

๒. ยาฆ่าและคุม อ้อยและหญ้างอกอายุไม่เกิน ๕ สัปดาห์ ได้แก่ อมีทริน อมีทรินผสมอาหาราซีน และเมทริบิวซีนผสมกับ ๒,๔-ดี อัตราตามคำแนะนำที่สลาก

- การใช้สารเคมี

การใช้สารเคมีวัชพืชให้มีประสิทธิภาพ ต้องรู้จักวิธีใช้ให้ถูกต้อง ฉีดสารเคมีกำจัดวัชพืชในขณะที่ดินมีความชื้น หัวฉีดควรเป็นรูปพัด นอกจากนี้สามารถคุมวัชพืชโดยปลูกพืชอายุสั้นระหว่างแถวอ้อย เช่น ข้าวโพด ถั่วเขียว และถั่วเหลือง เป็นต้น นอกจากจะช่วยคุมวัชพืชแล้ว อาจเพิ่มรายได้และช่วยบำรุงดินด้วย

- การตัดและขนส่งอ้อย

การตัดและขนส่งอ้อยจะต้องปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ผลตอบแทนสูงสุด ซึ่งเกษตรกรจะต้องรู้ว่าอ้อยของตัวเองแก่หรือยัง โดยดูจากอายุ ปริมาณ น้ำตาลในต้นอ้อย และวางแผนการตัดอ้อยร่วมกับโรงงาน ควรตัดอ้อยให้ชิดดินเพื่อให้เกิดลำต้นใหม่จากใต้ดิน ซึ่งจะแข็งแรงกว่าต้นที่เกิดจากตาบนดิน

- การบำรุงตออ้อย

๑. ทำการตัดแต่งตออ้อยหลังจากตัดทันที หรือเสร็จภายใน ๑๕ วัน ถ้าตัดอ้อยชิดดิน ก็ไม่ต้องตัดแต่งตออ้อย ทำให้ประหยัดเงินและเวลา

๒. ใช้พรวนเอนกประสงค์ ๑ - ๒ ครั้ง ระหว่างแถวอ้อยเพื่อตัดและคลุกใบ หรือใช้คราดคราดใบอ้อยจาก ๓ แถวมารวมไว้แถวเดียว เพื่อพรวนดินได้สะดวก

๓. ใช้รีเปอร์หรือไถสั้วลงระหว่างแถวอ้อย เพื่อระเบิดดินดาน ต้องระมัดระวังในเรื่องความชื้นในดินด้วย

๔. การใส่ปุ๋ย ควรใส่มากกว่าอ้อยปลูก ใช้สูตรเช่นเดียวกับอ้อยปลูก

๕. ในแปลงที่ไม่เผาใบอ้อยและตัดอ้อยชิดดิน ก็จะปล่อยทิ้งไว้ตามธรรมชาติ และเริ่มคายนหญ้าใส่ปุ๋ยเมื่อเข้าฤดูฝน

๖. การไว้ตออ้อยได้นานแค่ไหนขึ้นกับหลุมตายของอ้อยว่ามีอย่างน้อยเพียงใด ถ้ามีหลุมตายมาก ก็จรรีปลูกใหม่

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเมืองยโสธร มีการปลูกอ้อยโรงงาน ฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน ถึงเดือนพฤศจิกายน ปลูกสูงสุดในเดือนตุลาคม การเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนธันวาคม ถึงเดือนเมษายนของปีถัดไป เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือนธันวาคม โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงาน ในอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
อ้อยโรงงาน									←	△	→	↕

สัญลักษณ์ ←→ ช่วงฤดูปลูก △ ปลูกสูงสุด
 ←⋯⋯⋯→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๕๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงานในอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
 (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเมืองยโสธร มีต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน เป็นเงิน ๓,๙๐๐ บาท ต่อไร่

ตารางที่ ๓๙ แสดงต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงานต่อไร่ ปี ๒๕๖๕ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

รายการ	บาท
ค่าเตรียมดิน	๓๐๐
ค่าจ้างปลูก	๓๐๐
ค่าปุ๋ย	๑๐๐๐
ค่าดูแลรักษา	๔๐๐
ค่าพันธุ์	๔๐๐
ค่าสารเคมีกำจัดแมลง/วัชพืช	๕๐๐
ค่าจ้างแรงงานเก็บผลผลิต	๑๐๐๐
รวม	๓๙๐๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

อ้อย : ราคาอ้อยโรงงาน รายเดือนที่เกษตรกรขายได้ที่ไร่นา ทั้งประเทศ ปี 2545 - 2565

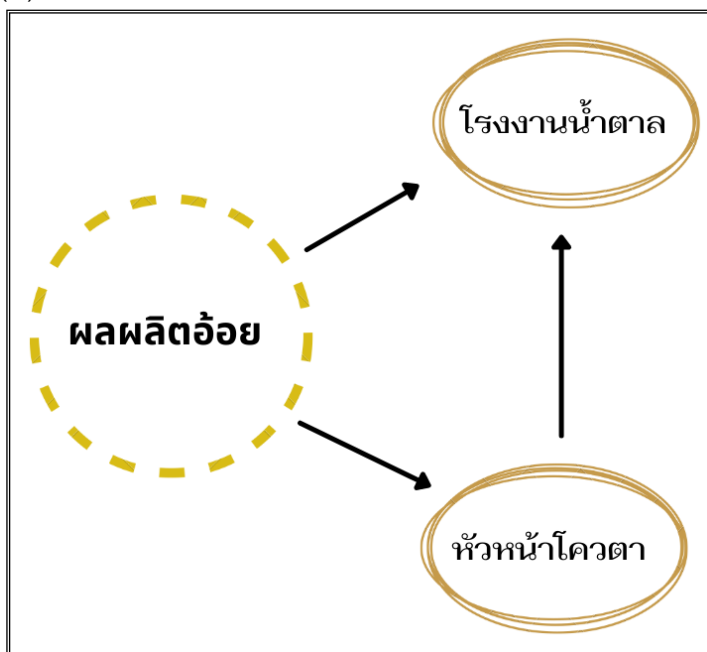
หน่วย : บาท/ตัน

ปี	*ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เฉลี่ย มค.-มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	เฉลี่ย มค.-มิย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	เฉลี่ย มค.-กย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย มค.-ธค.	เฉลี่ยปีเพาะปลูก ต.ค. - ก.ย.
2545	427	437	454	437	-	-	-	437	-	-	-	437	-	-	451	441	434
2546	470	491	471	477	-	-	-	477	-	-	-	477	-	-	365	444	469
2547	360	372	377	368	-	-	-	368	-	-	-	368	-	-	520	412	367
2548	520	517	529	521	-	-	-	521	-	-	-	521	-	-	684	569	521
2549	675	704	715	693	-	-	-	693	-	-	-	693	-	-	680	689	691
2550	692	694	663	686	-	-	-	686	-	-	-	686	-	-	543	644	684
2551	581	597	586	587	-	-	-	587	-	-	-	587	-	-	685	616	574
2552	691	707	724	704	-	-	-	704	-	-	-	704	-	-	845	745	698
2553	839	851	938	866	-	-	-	866	-	-	-	866	-	-	899	876	860
2554	911	948	939	929	-	-	-	929	-	-	-	929	-	-	928	929	920
2555	950	958	958	954	-	-	-	954	-	-	-	954	-	-	888	935	947
2556	901	913	940	914	-	-	-	914	-	-	-	914	-	-	820	887	906
2557	866	865	875	868	-	-	-	868	-	-	-	868	-	-	841	860	854
2558	829	854	868	846	-	-	-	846	-	-	-	846	-	-	720	809	844
2559	749	759	765	756	-	-	-	756	-	-	-	756	-	-	901	798	745
2560	941	975	1,011	968	-	-	-	968	-	-	-	968	-	-	748	904	949
2561	754	773	788	768	-	-	-	768	-	-	-	768	-	-	605	720	762
2562	575	597	605	589	-	-	-	589	-	-	-	589	-	-	629	601	594
2563	676	695	713	691	-	-	-	691	-	-	-	691	-	-	808	725	673
2564	875	913	930	900	-	-	-	900	-	-	-	900	-	-	989	926	873
2565	1,034			1,034				1,034				1,034				1,034	1,013

* ราคา Update ล่าสุดเดือนมกราคม 2565

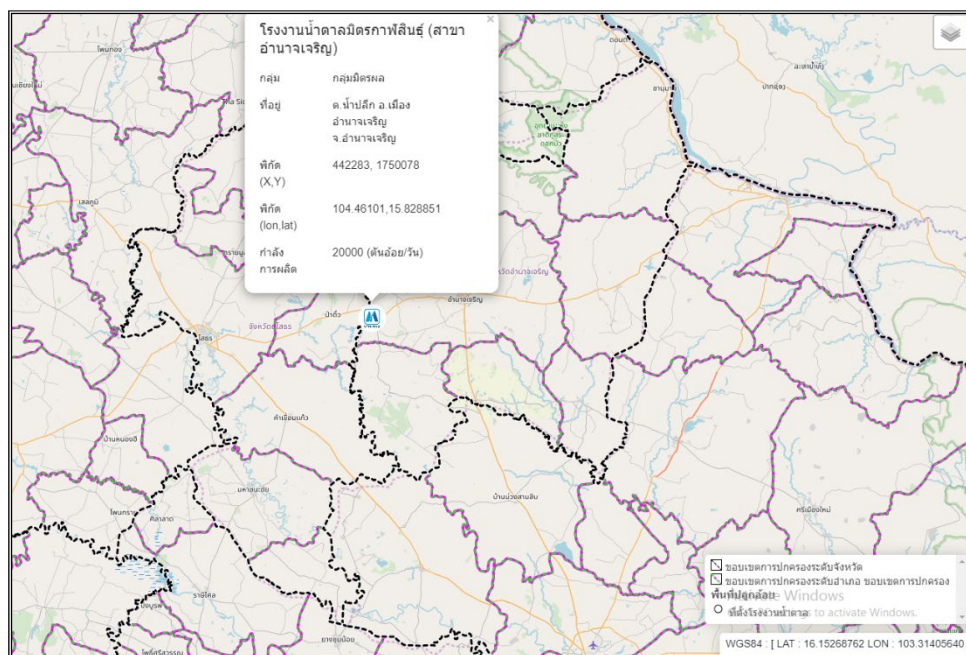
ภาพที่ ๕๕ แสดงราคาอ้อยโรงงานที่เกษตรกรขายได้ที่ไร่นา
ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ๒๕๖๕

(๑) วิธีการตลาดอ้อยโรงงาน

ภาพที่ ๕๖ แสดงวิธีการตลาดอ้อยโรงงานของอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป
 อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ไม่มีโรงงานน้ำตาล จุดรับซื้อที่ใกล้คือ อำเภอเมืองอำนาจเจริญ
 จังหวัดอำนาจเจริญ

ภาพที่ ๕๗ แสดงแหล่งรับซื้ออ้อยโรงงาน อำเภอเมืองยโสธร

(ที่มา : ระบบสารสนเทศอ้อยและน้ำตาลทราย สำนักงานและคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย กระทรวงอุตสาหกรรม, <http://canemap.ocsb.go.th/>)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเมืองยโสธร มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการปลูกอ้อยโรงงาน จำนวน - ราย

ตารางที่ ๔๐ แสดงรายชื่อเกษตรกร ต้นแบบด้านการปลูกอ้อยโรงงาน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
-	-	-	-	-	-	-

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๔๑ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๑. ข้าว ๒. ยางพารา ๓. มันสำปะหลัง ๔. อ้อยโรงงาน	๑. ราคาผลผลิตตกต่ำ ๒. อยู่ห่างไกลแหล่งรับซื้อ ๓. ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง	<ul style="list-style-type: none"> - ประกอบอาชีพเสริม - สร้างตลาดแบบขายตรง (ขายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภคโดยตรง) - เลือกขายสินค้าให้กับจุดรับซื้อที่อยู่ใกล้ที่สุด - ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน - ลดการใช้สารเคมี - กำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน 	ทุกตำบล	
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. การรวมกลุ่ม	๑. เกษตรกรขาดการรวมกลุ่ม ๒. กลุ่มเกษตรกรไม่มีความเข้มแข็ง (ขาดการทำกิจกรรมที่ต่อเนื่อง)	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร - ส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มมีการทำกิจกรรมที่ต่อเนื่อง 	ทุกตำบล	
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๑. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	๑. ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการแปรรูป ๒. ไม่มีความรู้เกี่ยวกับด้านบรรจุภัณฑ์	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการรวมกลุ่มจัดอบรมให้ความรู้เกษตรกร ในด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า 	ทุกตำบล	

๒.๓ การจัดทำ TOWS Matrix

ตารางที่ ๔๒ แสดงการวิเคราะห์ TOWS Matrix ข้าว อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

<p style="text-align: center;">ปัจจัยภายใน</p> <p style="text-align: center;">ปัจจัยภายนอก</p>	<p>จุดแข็ง (Strengths : S)</p> <p>๑. มีพื้นที่ปลูกข้าวเยอะ ทุกหมู่บ้าน/ตำบล</p>	<p>จุดอ่อน (Weaknesses : W)</p> <p>๑. ขาดการรวมกลุ่มของ เกษตรกร ๒. เกษตรกรไม่มีความรู้เรื่องการ แปรรูป ๓. การทำกิจกรรมไม่ต่อเนื่อง</p>
<p>โอกาส (Opportunities : O)</p> <p>๑. มีแหล่งรับซื้อผลผลิต ค่อนข้างมาก</p> <p>๒. มีหน่วยงานราชการให้ความรู้ เช่น กรมพัฒนาที่ดินให้ความรู้ เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรกรมให้ความรู้เรื่องการ จัดรูปที่ดินให้เหมาะสม</p> <p>๓. มีสถาบันการศึกษาในพื้นที่ให้ ความรู้เรื่องการแปรรูปผลผลิต ข้าว</p> <p>๔. พื้นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การ เพาะปลูก</p>	<p>กลยุทธ์เชิงรุก (SO)</p> <p>๑. การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว (S๑+O๒)</p> <p>๒. แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่ม มูลค่าสินค้า (S๑+O๓)</p> <p>๓. การจัดรูปที่ดินในพื้นที่ไม่ เหมาะสม (S๑+O๒)</p>	<p>กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)</p> <p>๑. การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อ ผลิตข้าวพันธุ์ดี W๑+O๒)</p> <p>๒. การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อแปรรูป ผลผลิตจากข้าว (W๑+O ๓)</p>
<p>ภาวะคุกคาม (Threats : T)</p> <p>๑. ราคาผลผลิตแปรปรวน</p> <p>๒. บางพื้นที่มีน้ำท่วมขัง</p>	<p>กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)</p> <p>๑. สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภค โดยตรง) (S๑+T๑)</p> <p>๒. สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน (S๑+T๒)</p>	<p>กลยุทธ์เชิงรับ (WT)</p> <p>๑. รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้าง อาชีพเสริม เช่น การปลูกพืช อายุสั้น (W๑+T๒)</p>

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก
 - ๑.๑ การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว
 - ๑.๒ แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า
 - ๑.๓ การจัดรูปที่ดินในพื้นที่ไม่เหมาะสม
๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข
 - ๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตข้าวพันธุ์ดี
 - ๒.๒ การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อแปรรูปผลผลิตจากข้าว
๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน
 - ๓.๑ สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง)
 - ๓.๒ สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน
๔. กลยุทธ์เชิงรับ
 - ๔.๑ รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้น

ตารางที่ ๔๓ แสดงการวิเคราะห์ TOWS Matrix ยางพารา อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (Strengths : S)	จุดอ่อน (Weaknesses : W)
ปัจจัยภายใน	๑. มีพื้นที่ปลูกยางพารา ทุกตำบล	๑. ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกร ๒. เกษตรกรไม่มีความรู้เรื่องการ แปรรูป
ปัจจัยภายนอก	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ๑. การเพิ่มปริมาณผลผลิตน้ำ ยางพารา(S๑+O๒) ๒. แปรรูปผลผลิตจากยางพารา เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า (S๑+O๓) ๓. การจัดรูปที่ดินในพื้นที่ไม่ เหมาะสม (S๑+O๒)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ๑. การรวมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ เพื่อต่อรองด้านการตลาด W๑+O๒) ๒. การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อแปรรูป ผลผลิตจากยางพารา(W๑+O๓)
โอกาส (Opportunities : O) ๑. มีหน่วยงานราชการให้ความรู้ เช่น กรมพัฒนาที่ดินให้ความรู้เรื่อง การปรับปรุงบำรุงดิน สำนักงานการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้ ความรู้เรื่องการจัดรูปที่ดินให้ เหมาะสม ๒. มีสถาบันการศึกษาในพื้นที่ให้ ความรู้เรื่องการแปรรูปผลผลิตทาง การเกษตร		

ภาวะคุกคาม (Threats : T) ๑. ราคาผลผลิตแปรปรวน ๒. ราคาปัจจัยการผลิตมีราคาสูงขึ้น	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) ๑. สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง) (S๑+T๑) ๒. ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน (S๑+T๒)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) ๑. รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้น (W๑+T๒)
--	--	--

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก
 - ๑.๑ การเพิ่มปริมาณผลผลิตน้ำยางพารา
 - ๑.๒ การจัดรูปที่ดินในพื้นที่ไม่เหมาะสม
๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข
 - ๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่เพื่อรองรับด้านการตลาด
 - ๒.๒ การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อแปรรูปผลผลิตจากยางพารา
๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน
 - ๓.๑ สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง)
 - ๓.๒ ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
๔. กลยุทธ์เชิงรับ
 - ๔.๑ รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้น

ตารางที่ ๔๔ การวิเคราะห์ TOWS Matrix มั่นสำปะหลัง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (Strengths : S) ๑. มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังมาก	จุดอ่อน (Weaknesses : W) ๑. ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกร ๒. เกษตรกรไม่มีความรู้เรื่องการแปรรูป
โอกาส (Opportunities : O) ๑. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตใกล้พื้นที่ ๒. มีหน่วยงานราชการให้ความรู้และช่องทางการตลาด ๓. มีสถาบันการศึกษาในพื้นที่ให้ความรู้เรื่องการแปรรูป	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ๑. การเพิ่มปริมาณผลผลิตมันสำปะหลัง (S๑+O๒) ๒. แปรรูปผลผลิตจากมันสำปะหลังเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า (S๑+O๓)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ๑. การรวมกลุ่มเกษตรกรปลูกมันสำปะหลัง เพื่อผลิตมันเส้น (W๑+O๒) ๒. จัดตั้งกลุ่มแปลงใหญ่มันสำปะหลัง (W๑+O๓)

	๓. การพัฒนาความรู้ให้เกษตรกร (S๑+O๒)	
ภาวะคุกคาม (Threats : T) ๑. ราคาผลผลิตแปรปรวน ๒. ภัยแล้ง	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) ๑. สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง) (S๑+T๑) ๒. สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน (S๑+T๒)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) ๑. รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้นก่อนปลูกมันสำปะหลัง (W๑+T๓)

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก
 - ๑.๑ การเพิ่มปริมาณผลผลิตมันสำปะหลัง
 - ๑.๒ การพัฒนาความรู้ให้เกษตรกร
๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข
 - ๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกรปลูกมันสำปะหลัง
 - ๒.๒ จัดตั้งกลุ่มแปลงใหญ่มันสำปะหลัง
๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน
 - ๓.๑ สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง)
 - ๓.๒ ใช้จ่ายตามค่าวิเคราะห์ดิน
๔. กลยุทธ์เชิงรับ
 - ๔.๑ รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้น

ตารางที่ ๔๕ การวิเคราะห์ TOWS Matrix อ้อยโรงงาน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (Strengths : S) ๑. มีพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานไม่เยอะ	จุดอ่อน (Weaknesses : W) ๑. ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกร ๒. เกษตรกรไม่มีความรู้เรื่องการแปรรูป
โอกาส (Opportunities : O) ๑. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตใกล้พื้นที่ ๒. มีหน่วยงานราชการให้ความรู้และช่องทางการตลาด	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ๑. การเพิ่มปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงาน (S๑+O๒)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ๑. การรวมกลุ่มเกษตรกรปลูกอ้อยโรงงาน เพื่อผลิตน้ำตาล (W๑+O๒)

๓. มีสถาบันการศึกษาในพื้นที่ให้ความรู้เรื่องการแปรรูป	๒. แปรรูปผลผลิตจากอ้อยโรงงาน เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า (S๑+O๓) ๓. การพัฒนาความรู้ให้เกษตรกร (S๑+O๒)	๒. จัดตั้งกลุ่มแปลงใหญ่อ้อยโรงงาน (W๑+O๓)
ภาวะคุกคาม (Threats : T) ๑. ราคาผลผลิตแปรปรวน ๒. ภัยแล้ง	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) ๑. สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง) (S๑+T๑) ๒. สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน (S๑+T๒)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) ๑. รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้นก่อนปลูกอ้อยโรงงาน (W๑+T๓)

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ การเพิ่มปริมาณผลผลิตอ้อยโรงงาน
- ๑.๒ การพัฒนาความรู้ให้เกษตรกร

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกรปลูกอ้อยโรงงาน
- ๒.๒ จัดตั้งกลุ่มแปลงใหญ่อ้อยโรงงาน

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๓.๑ สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง)
- ๓.๒ ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้น

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า

๓.๑.๑ ข้าว

เป้าหมาย : เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวที่มีคุณภาพ

กลยุทธ์ : การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว

โครงการที่ ๑ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและความต้องการของข้าว

โครงการที่ ๒ การผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อใช้ป้องกันและกำจัดโรค แมลงศัตรูข้าว

เป้าหมาย : ขยายพื้นที่ข้าวหอมมะลิอินทรีย์ที่มีมาตรฐาน

กลยุทธ์ : ผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ที่มีมาตรฐาน

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์มาตรฐาน PGS

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์มาตรฐาน BOS

โครงการที่ ๓ พัฒนาการแปรรูปผลผลิตเกษตรอินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน

๓.๑.๒ มันสำปะหลัง

เป้าหมาย : เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตมันสำปะหลัง

กลยุทธ์ : การเพิ่มปริมาณผลผลิตมันสำปะหลัง

โครงการที่ ๑ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

๓.๑.๓ ยางพารา

เป้าหมาย : เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตยางพารา

กลยุทธ์ : การเพิ่มปริมาณผลผลิตยางพารา

โครงการที่ ๑ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา

เป้าหมาย : เพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิตยางพารา

กลยุทธ์ : การพัฒนาคุณภาพผลผลิตยางพารา

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาคุณภาพผลผลิตยางพารา

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกร

เป้าหมาย : เพื่อจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร

กลยุทธ์ : การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อเพิ่มผลผลิตพืชเศรษฐกิจหลัก

โครงการที่ ๑ โครงการกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

โครงการที่ ๒ โครงการนาแปลงใหญ่

เป้าหมาย : เกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ : พัฒนาศักยภาพเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๓.๑ ที่ดิน

เป้าหมาย : เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์

กลยุทธ์ : ปรับปรุง ฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรดิน

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการไถกลบตอซังข้าว

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลังนา

๓.๓.๒ แหล่งน้ำ

เป้าหมาย : เพื่อสร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน ให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร

กลยุทธ์ : สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน

โครงการที่ ๑ การสร้างฝายชะลอน้ำ

ภาคผนวก

โครงการ การใช้ปุ๋ยให้ตรงตามค่าวิเคราะห์ดินและความต้องการของข้าว

๑. หลักการและเหตุผล

การใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกร นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญในการทำการเกษตรเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตในการปลูกพืชทุกชนิด ถึงแม้ว่าในทุกปีเกษตรกรจะเพิ่มปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีขึ้น ก็ยังไม่สามารถเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อให้เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยที่ถูกต้องตามความต้องการของพืช ซึ่งต้องมีการตรวจวิเคราะห์หาธาตุอาหารในดินพื้นที่นั้นๆ วิธีการนี้ช่วยลดต้นทุนการผลิตแก่เกษตรกร ดังนั้น อำเภอเมืองยโสธร จึงจัดทำโครงการ “การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและความต้องการของพืช” โดยบรรยายให้ความรู้เรื่องปุ๋ยเคมีและฝึกปฏิบัติการเก็บตัวอย่างดิน การตากดิน การนำดินตัวอย่างมาทดสอบเพื่อหาธาตุอาหารในดิน แล้วนำผลที่ได้วิเคราะห์การใช้สูตรปุ๋ยเฉพาะพื้นที่ ซึ่งจะตรงกับความต้องการของพืชในพื้นที่นั้นจริงๆ สามารถเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วย ใช้ปุ๋ยอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อสร้างเสริมทักษะพื้นฐานการตรวจเก็บตัวอย่างดินและวิเคราะห์ดินอย่างง่ายให้แก่เกษตรกร
- ๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิต ใช้ปุ๋ยเคมีอย่างรู้คุณค่าและมีประสิทธิภาพ
- ๒.๓ เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว

๓. เป้าหมาย

- ๓.๑ เกษตรกร ๑๗ ตำบล ในอำเภอเมืองยโสธร มีส่วนร่วมในการตรวจเก็บตัวอย่างดินและวิเคราะห์ดินอย่างง่าย อย่างน้อยตำบลละ ๑๐ คน
- ๓.๒ อำเภอเมืองยโสธร มีการจัดตั้งศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนขึ้นอย่างน้อย ตำบลละ ๑ ศูนย์

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนมกราคม – ธันวาคม ๒๕๖๕

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ ๑๗ ตำบลของอำเภอเมืองยโสธร

๖. กิจกรรม

ตารางที่ ๔๖ แผนการดำเนินกิจกรรมโครงการการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและความต้องการของข้าว

ที่	กิจกรรม	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑	จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ								
๒	ประชุมชี้แจงคณะกรรมการบริหารศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตรตำบล ผู้นำชุมชนและสมาชิก อบต.								
๓	ประสานงานกับกลุ่มอารักขาพืช สنج. เกษตรจังหวัด								
๔	ฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ								
๕	มอบปัจจัยการผลิต								
๖	ดำเนินการตามโครงการฯ								

๗	ติดตามและประเมินผล								
---	--------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ (จากแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล)
- ๗.๒ ประชุมชี้แจงคณะกรรมการบริหารศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตรตำบล ผู้นำชุมชนและสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๗.๓ ประสานงานกับกลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร
- ๗.๔ ฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ
- ๗.๕ มอบปัจจัยการผลิต
- ๗.๖ ดำเนินการตามโครงการฯ
- ๗.๗ ติดตามและประเมินผล

๘. งบประมาณ

- ค่าอุปกรณ์ชุดตรวจวิเคราะห์ดิน จำนวน ๑๗ กล่องๆละ ๖,๐๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑๐๒,๐๐๐ บาท
- ค่าอุปกรณ์เครื่องเขียนแบบพิมพ์ จำนวน ๑๗๐ คนๆละ ๑๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑๗,๐๐๐ บาท
- แม่ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ จำนวน ๑๗ กระสอบๆละ ๖๕๐ บาท	เป็นเงิน ๑๑,๐๕๐ บาท
- แม่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๘-๔๖-๐ จำนวน ๓๔ กระสอบๆละ ๑,๑๔๐ บาท	เป็นเงิน ๓๘,๗๖๐ บาท
- แม่ปุ๋ยเคมีสูตร ๐-๐-๖๐ จำนวน ๓๔ กระสอบๆละ ๙๐๐ บาท	เป็นเงิน ๓๐,๖๐๐ บาท
- ค่าอาหารกลางวัน ๑ มื้อๆละ ๗๐ บาท	เป็นเงิน ๑๑,๙๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๒ มื้อๆละ ๒๕ บาท	เป็นเงิน ๘,๕๐๐ บาท
- ค่าวิทยากร	เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
- ค่าติดตามประเมินผล	เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๒๕,๖๑๐ บาท (สองแสนสองหมื่นห้าพันหกร้อยสิบบาทถ้วน)	

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรผู้ร่วมโครงการทุกครั้งเรือนได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ภารกิจ และการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
- ๙.๒ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล/อำเภอ มีเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดีใช้ในการผลิตทุกครั้งเรือน
- ๙.๓ เกษตรกรมีความรู้ในการตรวจเก็บตัวอย่างดินและวิเคราะห์ดินอย่างง่าย
- ๙.๔ เกษตรกรมีผลผลิตเพิ่มขึ้นทุกครั้งเรือน และทำให้มีรายได้เพิ่มปีละ ๑,๐๐๐-๓,๐๐๐ บาทต่อครัวเรือน

๑๐. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร

โครงการ การผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อใช้ป้องกันและกำจัดโรค แมลงศัตรูข้าว

๑. หลักการและเหตุผล

การเพาะปลูกพืช ทั้งไม้ผล พืชไร่ และพืชสวน ทุกชนิดล้วนมีการใช้สารเคมีในการป้องกันการเกิดโรคและกำจัดแมลง เพื่อให้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพดี ซึ่งการเกิดโรคเป็นปัญหาหนึ่งสร้างความเสียหายแก่ผลผลิตพืชทำให้ผลผลิตลดลงและราคาตก จึงจำเป็นต้องมีการป้องกันกำจัด การใช้สารเคมีเป็นวิธีหนึ่งที่เกษตรกรนำมาใช้ในการควบคุมโรคพืช ซึ่งในปัจจุบันมีการนำเข้าสารเคมีจากต่างประเทศเป็นจำนวนมากทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น และมีสารพิษตกค้างเป็นอันตรายกับสิ่งแวดล้อมและมนุษย์ นักวิจัยได้มีการศึกษากลุ่มจุลินทรีย์ที่มีคุณสมบัติเป็นปฏิปักษ์ต่อเชื้อสาเหตุ ที่มีความสามารถป้องกัน หรือยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อสาเหตุโรคพืชได้ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่น่ามาใช้ในการเกษตรซึ่งจะทำให้การผลิตพืชผลทางการเกษตรที่ปลอดภัยจากสารเคมี และรักษาสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

ปัจจุบันผู้บริโภคมีความต้องการเลือกบริโภคอาหารที่ปลอดภัยและมีคุณภาพตามมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหาร ซึ่งเป็นไปตามความต้องการของผู้บริโภคในแต่ละประเทศและเป็นที่มาของกฎระเบียบที่กำหนดขึ้นเพื่อปกป้องชีวิตและสุขภาพของผู้บริโภคโดยอ้างอิงมาตรการสุขอนามัย และสุขอนามัยพืชที่ใช้ในการควบคุมสินค้าเกษตรและอาหารที่ผลิตและนำเข้าด้านพืชยังไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค มีสารเคมีตกค้าง มีศัตรูพืชและจุลินทรีย์ปนเปื้อน คุณภาพความปลอดภัยของผลผลิตยังไม่เป็นตามมาตรฐานสากล และประเทศผู้นำสินค้าทางการเกษตรเกษตรกรในฐานะผู้ผลิตสินค้าเกษตรยังขาดความรู้ในเรื่องระบบนิเวศโรค-แมลงศัตรูพืช และยังมี การใช้สารเคมีในการควบคุมโรค-แมลงศัตรูพืชเป็นสิ่งสำคัญ ขาดทักษะและความชำนาญในการผลิตที่มีการควบคุม และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานระบบการผลิต จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเกษตรกรให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย โดยส่งเสริมให้เกษตรกรลด ละ เลิกการใช้สารเคมี เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์กระทรวง/กรม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเกษตรกรให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรกร เรื่องการผลิตการขยายเชื้อราบิวเวอเรียมา และการนำไปใช้ประโยชน์ในการดูแลรักษาพืช เชื้อราบิวเวอเรีย (*Beauveria bassiana*) และเชื้อราไตรโคเดอร์มา (*Trichoderma*) เป็นจุลินทรีย์ประเภทเชื้อราที่มีคุณสมบัติเป็นเชื้อปฏิปักษ์ สามารถทำลายแมลงหรือทำให้เกิดโรคแมลงหลายชนิด ลักษณะของเส้นใย และสปอร์มีสีขาวหรือสีครีมซีด จัดเป็นเชื้อประเภทแซบโปรไฟท์ (*Saprophyte*) อาศัยและกินเศษซากที่ผุพังในธรรมชาติ สามารถควบคุมแมลงศัตรูพืชได้หลายชนิด เช่น เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล หนอนผีเสื้อศัตรูพืชต่างๆ หนอนห่อใบข้าว เพลี้ยอ่อน เพลี้ยจักจั่นต่างๆ เพลี้ยไฟ ไรแดง แมลงหริ้วขาว ดั้วงวงต่างๆ เป็นต้น

การส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยและได้มาตรฐาน เพื่อให้ผลผลิตและผลิตภัณฑ์แปรรูปปลอดภัยสารเคมีหรืออยู่ในระดับที่ปลอดภัยกับผู้บริโภค เพื่อเป็นการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AEC) อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ในนาข้าว เพื่อให้เกษตรกรรู้จักวิธีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวโดยชีววิธี ในการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ เพื่อเป็นการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเกษตรสู่เกษตรกรและผู้สนใจนำไปใช้ประโยชน์ทางการเกษตรเพื่อเพิ่มคุณภาพและผลผลิตพืช รวมทั้งเป็นการลดต้นทุนการผลิต และลดการใช้สารเคมีอีกทั้งยังสามารถผลิตจำหน่ายให้เกษตรกรทั่วไป เป็นการเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตสารชีวภัณฑ์ในการป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว

๒.๒ เพื่อให้เกษตรกรรู้จักวิธีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวโดยชีววิธีให้การผลิตข้าวอินทรีย์

๒.๓ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๓. กลุ่มเป้าหมาย

ดำเนินการในพื้นที่ ๑๗ ตำบล ของอำเภอเมืองยโสธร เกษตรกรจำนวน ๑๗๐ คน

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนพฤษภาคม – กรกฎาคม ๒๕๖๕

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ ๑๗ ตำบลของอำเภอเมืองยโสธร

๖. กิจกรรม

ตารางที่ ๔๗ แผนการดำเนินกิจกรรมโครงการการผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อใช้ป้องกันและกำจัดโรค แมลงศัตรูข้าว

ที่	กิจกรรม	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.
๑	ประชุมประสานการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง			
๒	เสนอโครงการเพื่ออนุมัติ			
๓	คัดเลือกกลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ			
๔	ดำเนินการตามโครงการฯ			
๕	ติดตามและประเมินผล			

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชุมประสานการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๗.๒ เสนอโครงการเพื่ออนุมัติ

๗.๓ คัดเลือกกลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๗.๔ ดำเนินการตามโครงการฯ

๗.๕ ติดตามการดำเนินงานและประเมินผล

๘. งบประมาณ

๘.๑ กิจกรรม การอบรม เกษตรกรการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชด้วยสารชีวภัณฑ์ จำนวน ๑๗๐ คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑. ค่าอาหารสำหรับเกษตรกร จำนวน ๑๗๐ คน จำนวน ๒ วันๆละ ๗๐ บาท เป็นเงิน ๒๓,๘๐๐ บาท

๒. ค่าอาหารว่าง/เครื่องดื่ม จำนวน ๑๗๐ คน จำนวน ๒ วันๆละ ๒ มื้อๆละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๑๗,๐๐๐ บาท

๓. ค่าวิทยากรในการอบรม ๒ วันๆละ ๓ คนๆละ ๒ ชั่วโมงๆละ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน ๗,๒๐๐ บาท

๔. ค่าป้ายโครงการฝึกอบรม เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

๕. ค่าวัสดุอุปกรณ์/เอกสารในการฝึกอบรม ๑๗๐ คนๆละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๓,๔๐๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๕๒,๔๐๐ บาท

๘.๒ กิจกรรมการผลิตสารชีวภัณฑ์

๑. หัวเชื้อราบีวีเรีย จำนวน ๘๕ ขวดๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๘,๕๐๐ บาท

๒. หัวเชื้อราไตรโคเดอร์มา จำนวน ๑๗๐ ขวดๆละ ๑๕๐ บาท เป็นเงิน ๒๕,๕๐๐ บาท

๓. ค่าถุงพลาสติกก้อนขนาด ๖X๑๑ จำนวน ๑๗ กิโลกรัมๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๗๐๐ บาท

๔. ยางวงรัดของจำนวน ๙ กิโลกรัมๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๙๐๐ บาท

๕. ข้าวสาร ๑๗๐ กิโลกรัมๆละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๓,๔๐๐ บาท

๖. เอทิลแอลกอฮอล์จำนวน ๑๗ ขวดๆละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๘๕๐ บาท

๗. กระปุกน้ำฉีดพ่นฝอย ๙ อันๆละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๔๕๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๔๑,๓๐๐ บาท

รวม ๒ รายการ เป็นเงินทั้งสิ้น ๙๓,๗๐๐ บาท (เก้าหมื่นสามพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน)

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตสารชีวภัณฑ์ในการป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว

๙.๒ เกษตรกรรู้วิธีป้องกันกำจัดศัตรูข้าวโดยชีววิธีให้การผลิตข้าวอินทรีย์

๙.๓ เกษตรกรลดการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๑๐. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา

๑. หลักการและเหตุผล

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สามารถส่งออก ทำรายได้ให้แก่ประเทศปีละไม่ต่ำกว่าแสนล้านบาท แต่การผลิตยางพาราที่ผ่านมา พบว่าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ค่อนข้างต่ำ เฉลี่ย ๒๑๗ กก./ไร่/ปี เนื่องจากเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายประการ เริ่มตั้งแต่พันธุ์ยาง ศัตรูพืช การดูแลบำรุงรักษาสวนยางหลังเปิดกรีตการใช้ปุ๋ยในสวนยางพารา การเพิ่มประสิทธิภาพน้ำยางพารา และการกรีตยาง ล้วนยังไม่มีประสิทธิภาพมากนัก จึงมีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา อย่างเป็นระบบตามหลักทางวิชาการและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่ โดยการส่งเสริมกิจกรรมในพื้นที่ ประกอบด้วย การสร้างแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ต้นตอ การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ทำแปลงขยายพันธุ์ยางพันธุ์ดี การแนะนำปุ๋ยยางพาราตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับปรุงคุณภาพดินในพื้นที่ปลูกยาง การเพิ่มผลิตภาพน้ำยางพาราโดยใช้น้ำหมักชีวภาพ การฝึกอบรมการกรีตยาง และการปลูกพืชแซมยางเพื่อเพิ่มรายได้เกษตรกร ทั้งนี้ เพื่อสร้างให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และเพิ่มทักษะในการผลิตยางพาราที่ถูกต้องตามหลักวิชาการซึ่งสามารถเพิ่มผลผลิตยางพาราให้มากขึ้น เป็นการช่วยให้เกษตรกร ลดต้นทุนการผลิตลงได้ร้อยละ ๔๐ และการส่งเสริมการปลูกพืชแซม/พืชร่วมยางพาราก็เป็นอีกแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยสามารถทำให้เกษตรกรในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่ง

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อสร้างสวนยางพันธุ์พื้นเมือง สำหรับเป็นแหล่งต้นตอยางพาราที่มีคุณภาพ

๒.๒ เพื่อจัดระบบการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ทำแปลงขยายพันธุ์ยางพันธุ์ดี

๒.๓ เพื่อให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเพิ่มศักยภาพการให้ผลผลิตของยางพารา โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

๒.๔ เพื่อลดต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกร

๒.๕ เพื่อให้เกษตรกรมีทักษะในการกรีตยางพาราที่ถูกต้อง

๒.๖ เพื่อให้เกษตรกรมีแปลงเรียนรู้ต้นแบบในการเพิ่มผลผลิตยางพาราในพื้นที่

๒.๗ เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการปลูกพืชแซม/พืชร่วมยางพารา

๓. เป้าหมาย

- ๑) เกษตรกรผู้ทำสวนยางพาราในเขตพื้นที่ อำเภอเมืองยโสธร จำนวน ๑๗๐ ราย
- ๒) หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร การยางแห่งประเทศไทย มหาวิทยาลัย เป็นต้น
- ๓) ผู้ประกอบการแปลงขยายพันธุ์ต้นยางเพื่อการค้าในพื้นที่อำเภอเมืองยโสธร
- ๔) ดำเนินการจัดทำแปลงส่งเสริมนำร่องในพื้นที่ ๑๗ ตำบลๆ ละ ๕ ราย ๆ ละ ๒๐๐ ต้น

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนมกราคม – ธันวาคม ๒๕๖๕

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในเขตพื้นที่ ๑๗ ตำบลของอำเภอเมืองยโสธร

๖. การดำเนินกิจกรรม

- ๖.๑ กิจกรรม การสร้างแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ยางต้นต่อ
 - ๖.๑.๑ กิจกรรมปรับปรุงสภาพพื้นที่และสร้างแปลงรวบรวมพันธุ์
- ๖.๒ กิจกรรม การจดทะเบียนแปลงขยายพันธุ์ยางเพื่อการค้า
- ๖.๓ กิจกรรม อบรมการกรีดยาง และกิจกรรมการปลูกพืชแซมยางเพื่อเพิ่มรายได้เกษตรกร
- ๖.๔ กิจกรรม การแนะนำใช้ปุ๋ยยางพาราตามค่าวิเคราะห์ดิน

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ กิจกรรม อบรมการกรีดยางและการปลูกพืชแซม/ร่วมยางเพื่อเพิ่มรายได้
- ๗.๒ กิจกรรม การแนะนำใช้ปุ๋ยยางพาราตามค่าวิเคราะห์ดิน
- ๗.๓ การบริหารจัดการโครงการ

๘. งบประมาณ

- ต้นพันธุ์ยางพารา จำนวน ๑๗,๐๐๐ ต้นๆละ๕๐ บาท	เป็นเงิน ๘๕๐,๐๐๐ บาท
- ค่าปรับพื้นที่ ไร่ละ ๗๐๐ บาท จำนวน ๑๗๐ ไร่	เป็นเงิน ๑๑๙,๐๐๐ บาท
- ค่าอุปกรณ์ชุดตรวจวิเคราะห์ดิน จำนวน ๑๗ กล่องๆละ๕,๐๐๐ บาท	เป็นเงิน ๘๕,๐๐๐ บาท
- ค่าอุปกรณ์เครื่องเขียนแบบพิมพ์ จำนวน ๑๗๐ คนๆละ ๑๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑๗,๐๐๐ บาท
- แม่ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ จำนวน ๑๗ กระสอบๆละ ๖๕๐ บาท	เป็นเงิน ๑๑,๐๕๐ บาท
- แม่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๘-๔๖-๐ จำนวน ๓๔ กระสอบๆละ ๑,๑๔๐ บาท	เป็นเงิน ๓๘,๗๖๐ บาท
- แม่ปุ๋ยเคมีสูตร ๐-๐-๖๐ จำนวน ๓๔ กระสอบๆละ ๙๐๐ บาท	เป็นเงิน ๓๐,๖๐๐ บาท
- ค่าอาหารกลางวัน ๓ มื้อๆละ ๗๐ บาท	เป็นเงิน ๓๕,๗๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๖ มื้อ ๆละ ๒๕ บาท	เป็นเงิน ๒๕,๕๐๐ บาท
- ค่าวิทยากร	เป็นเงิน ๒๕,๒๐๐ บาท
- ค่าติดตามประเมินผล	เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุฝึกอบรมการกรีดยางของเกษตรกร ๑๗๐ รายๆละ ๓๕๐ บาท	เป็นเงิน ๕๙,๕๐๐ บาท
รวมงบประมาณ ๑,๓๐๑,๓๑๐ บาท (หนึ่งล้านสามแสนหนึ่งพันสามร้อยสิบบาทถ้วน)	

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เพื่อสร้างสวนยางพันธุ์พื้นเมือง สำหรับเป็นแหล่งต้นตอยางพาราที่มีคุณภาพ
- ๙.๒ เพื่อจัดระบบการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ทำแปลงขยายพันธุ์ยางพันธุ์ดี
- ๙.๓ เพื่อให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
- ๙.๔ เพื่อลดต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกร
- ๙.๕ เพื่อให้เกษตรกรมีทักษะในการกรีดยางพาราที่ถูกต้อง เกษตรกรมีความรู้เรื่องยางพารา
- ๙.๖ เพื่อให้เกษตรกรมีแปลงเรียนรู้ต้นแบบในการเพิ่มผลผลิตยางพาราในพื้นที่
- ๙.๗ เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการปลูกพืชแซม/พืชร่วมยางพารา

๑๐. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

๑. หลักการและเหตุผล

ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่ปี ๒๕๔๘-๒๕๕๔ พื้นที่ปลูก ผลผลิตรวม และผลผลิตต่อไร่มันสำปะหลัง มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ ๗.๒๐ ๑๓.๔๐ และ ๕.๗๕ ตามลำดับ เป็นผลจากราคาผลผลิตมันสำปะหลังที่ปรับตัวสูงขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี ๒๕๕๐ เนื่องจากราคาธัญพืชในตลาดต่างประเทศสูงขึ้นจากการนำผลผลิตธัญพืชไปใช้เป็นพลังงานทดแทน ส่งผลให้ราคามันสำปะหลังปรับตัวสูงตามไปด้วย อีกทั้งการส่งเสริมการใช้พันธุ์ดี และการปรับปรุงบำรุงดินในการผลิตของเกษตรกร ทำให้ผลผลิตต่อไร่ของเกษตรกรเพิ่มขึ้น โดยในปี ๒๕๕๒ พื้นที่ปลูกทั้งสิ้น ๘.๒๙ ล้านไร่ ผลผลิต ๓๐.๐๙ ล้านตัน ผลผลิตต่อไร่ ๓.๖๗ ตัน เทียบกับปี ๒๕๕๑ ที่มีพื้นที่ปลูกทั้งสิ้น ๗.๔๐ ล้านไร่ ผลผลิต ๒๕.๑๖ ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่เฉลี่ย ๓.๔๐ ตัน

ปัจจุบันความต้องการผลผลิตมันสำปะหลังในประเทศมีแนวโน้มสูงขึ้นเนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ที่นำผลผลิตมันสำปะหลังไปใช้ทดแทนผลผลิตข้าวโพดที่มีราคาสูง ประกอบกับความต้องการแป้งมันสำปะหลังในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ทั้งอาหาร กระดาษ และสารเพิ่มความหวาน นอกจากนี้ จากราคาที่อ่อนตัวลงเล็กน้อยเป็นเหตุจูงใจให้นำผลผลิตมันสำปะหลังไปใช้ผลิตเอทานอลเพิ่มขึ้น โดยคาดว่าความต้องการผลผลิตหัวมันสดภายในประเทศในปี ๒๕๕๓ จะมีปริมาณ ๙.๑๘ ล้านตัน ซึ่งสูงกว่าปี ๒๕๕๒ ที่มีความต้องการหัวมันสด ๙.๐๑ ล้านตัน

สำหรับการส่งออก มันสำปะหลังของไทยส่วนใหญ่ อยู่ในรูปมันเส้น มันอัดเม็ด และแป้งมัน ในปี ๒๕๕๒ มีการส่งออกผลิตภัณฑ์ดังกล่าวทั้งสิ้น ๖.๖๖ ล้านตัน ซึ่งสูงกว่า ปี ๒๕๕๑ ที่มีปริมาณ ๔.๗๕ ล้านตัน โดยมีสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นตลาดสำคัญ

พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังส่วนใหญ่ของไทยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออก เกษตรกรผู้ปลูกส่วนใหญ่มีฐานะยากจน จึงขาดการใช้ปัจจัยการผลิต เพื่อเพิ่มผลผลิต โดยต้นทุนการผลิต มันสำปะหลังของเกษตรกรส่วนใหญ่จะเป็นค่าจ้างแรงงานในการผลิต เช่น ค่าแรงงานในการเตรียมดิน การกำจัดวัชพืช และการเก็บเกี่ยว ส่วนการลงทุนการปรับปรุงบำรุงดิน เช่น การใช้ปุ๋ยเคมี และการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ยังมีน้อย อย่างไรก็ตามการเพิ่มปริมาณธาตุอาหารในดินอย่างเดียวยังไม่เพียงพอสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มันสำปะหลัง

เพราะดินที่ใช้ผลิตมันสำปะหลังในปัจจุบันหลายพื้นที่มีปริมาณอินทรีย์วัตถุน้อยกว่าร้อยละ ๑.๐๐ ในขณะที่ปริมาณอินทรีย์วัตถุที่เหมาะสมในการปลูกมันสำปะหลัง ควรมีมากกว่าร้อยละ ๔ ของน้ำหนักดิน ฉะนั้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังให้สูงขึ้น จึงควรผลักดันให้เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยพืชสด เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดินควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราที่เหมาะสม และหากมีการบริหารจัดการน้ำให้มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการในช่วงระยะการเจริญเติบโตการสะสมอาหารสร้างหัวมัน จะทำให้เกษตรกรเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังต่อไร่ ไม่น้อยกว่า ๕.๐๐ ตันต่อไร่ และปัญหาในการยกระดับผลผลิตอีกประการหนึ่ง คือ การแพร่ระบาดของทำลายของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังอย่างต่อเนื่องตั้งแต่กลางปี ๒๕๕๒ จนถึงปัจจุบัน ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผลผลิตในแหล่งปลูก โดยคาดว่าปี ๒๕๕๓ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ จะเป็น ๓.๒๗ ตันต่อไร่ ซึ่งลดลงจากปี ๒๕๕๒ ซึ่งมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๓.๖๗ ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๑ ทั้งนี้ การระบาดของทำลายของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังที่ขยายวงกว้าง สาเหตุที่สำคัญ คือ ท่อนพันธุ์ปลูกของเกษตรกรมีการปนเปื้อนเพลี้ยแป้งดังกล่าว หากเกษตรกรไม่มีความรู้ในการบริหารจัดการท่อนพันธุ์ที่ดี และวิธีการป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งที่ถูกต้องจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อการผลิตมันสำปะหลัง

ดังนั้นในปี ๒๕๖๔ ได้มีโครงการความร่วมมือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง ทั้งในด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังและควบคุมการแพร่ระบาดของเพลี้ยแป้งในมันสำปะหลัง ในการดำเนินงานของสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร ในการบริหารจัดการเพลี้ยแป้งมีการดำเนินงาน โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ โดยส่งเสริมให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในระดับชุมชนผ่านกลไกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนที่มีการจัดตั้งขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการศัตรูพืชของชุมชน โดยใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถบริหารจัดการศัตรูพืชได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืนและครบวงจร

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเพิ่มศักยภาพการให้ผลผลิตของมันสำปะหลังโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกร

๒.๓ เพื่อให้เกษตรกรมีทักษะในการปลูกมันสำปะหลังที่ถูกต้อง

๒.๔ เพื่อให้เกษตรกรมีแปลงเรียนรู้ต้นแบบในการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่

๓. เป้าหมาย

๑) เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังในเขตพื้นที่ อำเภอเมืองยโสธร จำนวน ๑๗๐ ราย

๒) ดำเนินการจัดทำแปลงส่งเสริมนำร่องในพื้นที่ ๑๗ ตำบลๆ ละ ๕ ราย ๆ ละ ๕ ไร่

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนมกราคม – ธันวาคม ๒๕๖๕

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในเขตพื้นที่ ๑๗ ตำบลของอำเภอเมืองยโสธร

๖. การดำเนินกิจกรรม

ตารางที่ ๔๘ แผนการดำเนินกิจกรรมโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

ที่	กิจกรรม	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑	จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ								
๒	ประชุมชี้แจงคณะกรรมการบริหารศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตรตำบล ผู้นำชุมชนและสมาชิก อบต.								
๓	ประสานงานกับ สนง.เกษตรจังหวัด								
๔	ฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ								
๕	มอบปัจจัยการผลิต								
๖	ดำเนินการตามโครงการฯ								
๗	ติดตามและประเมินผล								

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ (จากแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล)
- ๗.๒ ประชุมชี้แจงคณะกรรมการบริหารศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตรตำบล ผู้นำชุมชนและสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๗.๓ ประสานงานกับสำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร
- ๗.๔ ฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ
- ๗.๕ มอบปัจจัยการผลิต
- ๗.๖ ดำเนินการตามโครงการฯ
- ๗.๗ ติดตามและประเมินผล

๘. งบประมาณ

- ค่าต้นพันธุ์มันสำปะหลัง จำนวน ๘๕,๐๐๐ ต้นๆละ ๒ บาท เป็นเงิน ๑๗๐,๐๐๐ บาท
- ค่าปรับพื้นที่ ไร่ละ ๗๐๐ บาท จำนวน ๔๒๕ ไร่ เป็นเงิน ๒๙๗,๕๐๐ บาท
- ค่าอุปกรณ์ชุดตรวจวิเคราะห์ดิน จำนวน ๑๗ กล่องๆละ๕,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๘๕,๐๐๐ บาท
- ค่าอุปกรณ์เครื่องเขียนแบบพิมพ์ จำนวน ๑๗๐ คนๆละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๗,๐๐๐ บาท
- แม่ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ จำนวน ๑๗ กระสอบๆละ ๖๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๑,๐๕๐ บาท
- แม่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๘-๔๖-๐ จำนวน ๓๔ กระสอบๆละ ๑,๑๔๐ บาท เป็นเงิน ๓๘,๗๖๐ บาท
- แม่ปุ๋ยเคมีสูตร ๐-๐-๖๐ จำนวน ๓๔กระสอบๆละ ๙๐๐ บาท เป็นเงิน ๓๔,๒๐๐ บาท
- ค่าอาหารกลางวัน ๑ มื้อๆละ ๗๐ บาท เป็นเงิน ๑๑,๙๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๒ มื้อๆละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๘,๕๐๐ บาท
- ค่าวิทยากร เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
- ค่าติดตามประเมินผล เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท

รวมงบประมาณ ๖๗๙,๗๑๐ บาท (หกแสนเจ็ดหมื่นเก้าพันเจ็ดร้อยสิบบาทถ้วน)

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรได้ใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเพิ่มศักยภาพการให้ผลผลิตของมันสำปะหลัง
- ๙.๒ ลดต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกร
- ๙.๓ เกษตรกรมีทักษะในการปลูกมันสำปะหลังที่ถูกต้อง
- ๙.๔ เกษตรกรมีแปลงเรียนรู้ต้นแบบในการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่

๑๐. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร

โครงการกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

๑. หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอันดับหนึ่งของอำเภอเมืองยโสธร จากผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของอำเภอเมืองยโสธร เกษตรกรทำนาเป็นอาชีพหลัก โดยมีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๒๓๕,๖๒๒ ไร่ มีจำนวนเกษตรกร ๒๐,๐๙๗ ครัวเรือน ซึ่งโดยปกติสภาพทั่วไปในการทำนามักจะประสบปัญหาต่างๆ เช่น ไม่มีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี มีการปนเปื้อนของโรคแมลง และเกษตรกรมักจะนำมาใช้ทำพันธุ์จึงทำให้ผลผลิตต่ำไม่มีคุณภาพ และเกษตรกรมักจะนำมาใช้ทำพันธุ์ในปีต่อไป

ในปีที่ผ่านมาสภาพการทำนาของอำเภอเมืองยโสธร ประสบสภาพปัญหาสภาวะแห้งแล้ง ทำให้คุณภาพของเมล็ดพันธุ์ลดลง ไม่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นเมล็ดพันธุ์ข้าวดีในปีต่อไป ทั้งนี้ยังขาดปัจจัยสนับสนุนในการผลิตอย่างต่อเนื่อง เช่น การปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้สารอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยน้ำชีวภาพ เป็นต้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องหาวิธีที่ต้องสนับสนุนให้ชุมชนมีการจัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี เพื่อให้เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างเพียงพอในการผลิตข้าวให้มีประสิทธิภาพได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ และเพื่อให้เกษตรกรได้ทดลองจัดทำแปลงสาธิตข้าวพันธุ์ดี เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างเพียงพอในการผลิตข้าวให้มีประสิทธิภาพได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ

๒.๒ เกษตรกรผู้ร่วมโครงการทุกหมู่บ้านจะได้จัดทำแปลงสาธิตข้าวพันธุ์ดี และได้รับความรู้โดยผ่านกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

๒.๓ เพื่อให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเกิดกระบวนการเรียนรู้ในการบริหารกลุ่ม/กองทุน

๓. เป้าหมาย

๓.๑ เกษตรกร ๑๗ ตำบล ในอำเภอเมืองยโสธร มีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างน้อยตำบลละ ๑๐ คน

๓.๒ อำเภอเมืองยโสธร มีกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างน้อย ๑๗ กองทุนๆละ ๑๐,๐๐๐ บาท

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนกุมภาพันธ์ – กันยายน ๒๕๖๕

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ ๑๗ ตำบลของอำเภอเมืองยโสธร

๖. กิจกรรม

ตารางที่ ๔๙ แผนการดำเนินกิจกรรมโครงการกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

ที่	กิจกรรม	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑	จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ								
๒	ประชุมชี้แจงคณะกรรมการบริหารศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตรตำบล ผู้นำชุมชนและสมาชิก อบต.								
๓	ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง								
๔	ฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ								
๕	มอบปัจจัยการผลิต								
๖	ดำเนินการตามโครงการฯ								
๗	ติดตามและประเมินผล								

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ (จากแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล)

๗.๒ ประชุมชี้แจงคณะกรรมการบริหารศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตรตำบล ผู้นำชุมชนและสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๗.๓ ประสานงานกับศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ศูนย์วิจัยข้าว

๗.๔ ฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ

๗.๕ มอบปัจจัยการผลิต

๗.๖ ดำเนินการตามโครงการฯ

๗.๗ ติดตามและประเมินผล

๘. งบประมาณ

- ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี กข. ๖ จำนวน ๑,๗๐๐ กก.ๆละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๔๒,๕๐๐ บาท
- ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ จำนวน ๑,๗๐๐ กก.ๆละ ๒๘ บาท เป็นเงิน ๔๗,๖๐๐ บาท
- ค่าวัสดุโครงการ (พิธีมอบปัจจัยการผลิต, การฝึกอบรม) เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท
- ค่าติดตามประเมินผล เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารกลางวัน ๑ มื้อๆละ ๗๐ บาท เป็นเงิน ๑๑,๙๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๒ มื้อๆละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๘,๕๐๐ บาท
- ค่าวิทยากร เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๒๐,๓๐๐ บาท (หนึ่งแสนสองหมื่นสามร้อยบาทถ้วน)

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรผู้ร่วมโครงการทุกคนได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ ภารกิจ และการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

๙.๒ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล/อำเภอ มีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีใช้ในการผลิตข้าวทุกครัวเรือน ครัวเรือนละไม่ต่ำกว่า ๕ ไร่

๙.๓ เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการกองทุนและมีกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวของตำบลอย่างน้อย ๑ กองทุนฯ ละ ๑๐,๐๐๐ บาท

๙.๔ เกษตรกรมีผลผลิตเพิ่มขึ้นทุกครัวเรือนและทำให้มีรายได้เพิ่มปีละ ๑,๐๐๐-๓,๐๐๐ บาทต่อครัวเรือน

๑๐. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร

โครงการนาแปลงใหญ่

๑. หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอันดับหนึ่งของอำเภอเมืองยโสธร จากผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของอำเภอเมืองยโสธร เกษตรกรทำนาเป็นอาชีพหลัก โดยมีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๒๓๕,๖๒๒ ไร่ มีจำนวนเกษตรกร ๒๐,๐๙๗ ครัวเรือน นอกจากนี้ ข้าวยังเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมต่อเนื่องเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดการจ้างงานในอุตสาหกรรมข้าวหลายล้านครัวเรือน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งมีภารกิจในการส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร และเพิ่มรายได้ของเกษตรกร ตลอดจนดูแลคุณภาพชีวิตของเกษตรกร จัดทำโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ที่มีการบริหารจัดการร่วมกัน ให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน ผลักดันให้เกษตรกรรวมกลุ่มในการผลิตเพื่อร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพดี ราคาถูก และ การใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม เช่น เครื่องจักรกลการเกษตร (Motor Pool) เพื่อลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตลอดจนการจัดการด้านการตลาด ช่วยพัฒนาเกษตรกรให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น มีการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามศักยภาพ ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรตามความต้องการตลาด ด้วยการบูรณาการทุกภาคส่วน โดยหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวก เป็นการเพิ่มอำนาจการต่อรองของเกษตรกรตลอดกระบวนการผลิตตลอดโซ่อุปทาน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำการผลิต มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิตและรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน

๒.๒ เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน ภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

๓. เป้าหมาย

๓.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วยผลผลิตและเพิ่มผลผลิตต่อไร่

๓.๒ พัฒนากลุ่มชาวนา ๑๗ ตำบลๆ ละ ๑ กลุ่ม

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนมกราคม – ธันวาคม ๒๕๖๕

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ ๑๗ ตำบลของอำเภอเมืองยโสธร

๖. กิจกรรม

ตารางที่ ๕๐ แผนการดำเนินกิจกรรมโครงการนาแปลงใหญ่

ที่	กิจกรรม	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑	จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ								
๒	ประชุมชี้แจงคณะกรรมการบริหาร ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบล อาสาสมัครเกษตรตำบล ผู้นำชุมชนและสมาชิก อบต.								
๓	ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง								
๔	ฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ								
๕	ดำเนินการตามโครงการฯ								
๖	ติดตามและประเมินผล								

๗. วิธีการดำเนินงาน/ประเด็นส่งเสริม

๗.๑. จัดทำข้อมูลและคำแนะนำในการผลิต จัดทำทะเบียนสมาชิกและบันทึกข้อมูล ทีมผู้จัดการแปลง และเกษตรกรสมาชิกจัดทำข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกให้สอดคล้องกับข้อมูลทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) ข้อมูลการผลิต-การตลาดของเกษตรกร และข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้องตามแบบเก็บ ข้อมูลของระบบเกษตรแปลงใหญ่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิต รายบุคคล (Individual Farm Production Plan: IFPP) ทั้งนี้ ให้บันทึกข้อมูลในระบบออนไลน์ co-farm.doae.go.th

๗.๒. จัดเวทีชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจของสมาชิกในชุมชน และร่วมกันกำหนด กฎระเบียบของกลุ่ม เลือกตั้งคณะกรรมการ และร่วมพิจารณาแผนการผลิต และกำหนดเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว และเพิ่มคุณภาพผลผลิตข้าว ตั้งแต่การเตรียมดิน การปรับปรุงบำรุงดิน การเลือกเมล็ดพันธุ์คุณภาพดี การปลูก การดูแลรักษา จนถึงเก็บเกี่ยว รวมทั้งเชื่อมโยงและบริหารจัดการเรื่องการตลาด กำหนดจัดแปลงละ ๑ ครั้ง เพื่อสร้างความเข้าใจในชุมชน โดยผู้เข้าร่วมเวทีชุมชนประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่ม ผู้แทนสมาชิก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๗.๓. จัดทัศนศึกษา/ดูงานนาแปลงใหญ่ภายในพื้นที่ใกล้เคียง

๘. งบประมาณ

๘.๑ จัดเวทีจัดทำแผนและปรับปรุงข้อมูลสมาชิกแปลงใหญ่

- ค่าอาหารกลางวันผู้ร่วมประชุม ๑๗ แปลงๆละ ๓๐ รายๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๗๐ บาท

เป็นเงิน ๓๕,๗๐๐ บาท

- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มผู้ร่วมประชุม จำนวน ๑๗ แปลงๆละ ๓๐ รายๆละ ๒ มื้อๆละ ๒๕ บาท

เป็นเงิน ๒๕,๕๐๐ บาท

๘.๒ ค่าจัดทำเอกสาร

- แบบจัดเก็บข้อมูลรายบุคคล จำนวน ๕๑๐ ชุด ชุดละ ๑๐ บาท เป็นเงิน ๕,๑๐๐ บาท
- ๘.๓ ทัศนศึกษา/ดูงานนาแปลงใหญ่ภายในพื้นที่ใกล้เคียง งบประมาณ ๑๐๒,๐๐๐ บาท
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๖๘,๓๐๐ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นแปดพันสามร้อยบาทถ้วน)

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ กลุ่มชาวนาผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพดีได้มาตรฐานไว้ใช้เอง และกระจายในท้องถิ่นในปีต่อไป จำนวน ๑๗ ตัน และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ดีตันละ ๑,๐๐๐ บาท
- ๙.๒ กลุ่มชาวนาผู้ผลิตข้าวคุณภาพ ประมาณ ๕๑๐ ราย พื้นที่ ๕,๑๐๐ ไร่ สามารถผลิตข้าวเปลือกคุณภาพดี ได้ประมาณ ตันข้าวเปลือก ลดต้นทุนการผลิตได้ตันละประมาณ ๑,๐๐๐ บาท
- ๙.๓ สร้างชุมชนชาวนาที่มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน จำนวน ๑๗ กลุ่ม และเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับชุมชนชาวนาอื่นๆ ได้

๑๐. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร

โครงการ การสร้างฝายชะลอน้ำ

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ สถานการณ์ภัยแล้งที่ผ่านมาส่งผลให้เกษตรกรว่างงาน มีรายได้ไม่เพียงพอที่จะใช้จ่ายในครัวเรือนขาดแคลนอาหารและปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เกษตรกรละทิ้งถิ่นฐานไปทำงานในเมืองใหญ่หรือกรุงเทพมหานคร เกิดปัญหาด้านสังคมตามมา เช่น ปัญหาการลักขโมย ปัญหาเด็กและเยาวชนขาดความอบอุ่นหันไปพึ่งยาเสพติด ชุมชนขาดความสามัคคีปรองดองไม่มีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต ชุมชนล่มสลายไม่สามารถพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าในระยะยาวได้

๑.๒ ความสำคัญของการดำเนินงานต่อบริเวณที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ : โครงการพัฒนาแหล่งน้ำการเกษตรแก่ชุมชนเพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้ง เนื่องจากบริเวณพื้นที่ในเขตอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร เป็นพื้นที่ที่มีเกษตรกรมีการเพาะปลูกพืชหลากหลายชนิด ทั้งในช่วงฤดูฝนและฤดูแล้ง ไม่ว่าจะเป็นข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา อ้อยโรงงาน ปาล์มน้ำมัน พืชผักสวนครัว ในช่วงฤดูฝน น้ำฝนจะชะล้างหน้าดินและตะกอนดินไหลลงสู่พื้นที่ทำกินของชาวบ้าน ชาวบ้านไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ในยามหน้าแล้งได้ ทำให้ลำบากยิ่งในการดำรงชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง จากสถานการณ์ดังกล่าวทางศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จึงตระหนักและเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรแก่เกษตรกรและน้ำเพื่ออุปโภค-บริโภคของราษฎรทั่วไป รวมทั้งเป็นแหล่งที่สามารถเลี้ยงปศุสัตว์ได้อีกทางหนึ่ง ฉะนั้นทางศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จึงมีความมุ่งมั่นอย่างยิ่งในการพัฒนาแหล่งน้ำและป้องกันการไหลบ่าของน้ำและการชะล้างพังทลายของหน้าดิน และเชื่อเหลือเกินว่านี่คือแนวทางในการแก้ปัญหาในระยะยาวที่จะสามารถช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนของพี่น้องเกษตรกร เพราะการขุดคลองส่งน้ำขนาดเล็กและทำฝายชะลอน้ำลำธารตามร่องน้ำ เป็นการช่วยชะลอกระแสน้ำและกักเก็บน้ำสำหรับสร้างความชุ่มชื้นให้กับบริเวณต้นน้ำ จึงมีแนวคิดที่จะขุดคลองส่งน้ำขนาดเล็กและทำฝายชะลอน้ำขึ้น เพื่อประโยชน์ของพี่น้องเกษตรกรผู้ได้รับความเดือดร้อน

๑.๒.๑ ผลที่เกิดขึ้นในระยะสั้น จากการดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำการเกษตรแก่ชุมชน เพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้ง เป็นการช่วยเหลือเกษตรกรและชุมชนเกษตรโดยการจ้างแรงงานภาคการเกษตร ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้งตามลำดับความเดือดร้อนเร่งด่วน ทำให้เกษตรกรมีงานทำ มีรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายบรรเทาความเดือดร้อนในครอบครัว

๑.๒.๒ ผลที่เกิดขึ้นในระยะยาว จากการดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำการเกษตรแก่ชุมชนเพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้ง

๑) ด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อจำหน่ายหรือการปลูกพืชฤดูแล้งอย่างอื่น

๒) ด้านการอนุรักษ์และรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินและน้ำ พื้นฟูระบบนิเวศในน้ำและพื้นที่ป่าได้

๓) ด้านสังคม ทำให้เกษตรกรและชุมชนเกษตรกรมีการรวมกลุ่ม เกษตรกร องค์กรเกษตรกร มีความเข้มแข็ง มีความสามัคคีเข้าใจกันพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ การอยู่ร่วมกัน เพิ่มช่องทางเลือกในการประกอบอาชีพแก่เกษตรกร เกิดความรักหวงแหนในถิ่นฐานและชุมชนของตนเอง เกษตรกรและชุมชนพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๑.๓ สรุปข้อเสนอแนวทางการพัฒนาหรือการแก้ไขปัญหา : จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำการเกษตรแก่ชุมชน เพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้งภัยแล้งในระยะยาว

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อกักเก็บรักษาน้ำไว้ใช้ทั้งบริโภคและการเกษตรของชุมชนบริเวณใกล้เคียงได้

๒.๒ เพื่อสร้างความชุ่มชื้นให้กับผืนดินผืนป่าบริเวณโดยรอบ

๒.๓ เพื่อป้องกันและช่วยในการดับไฟ เมื่อเกิดไฟป่าในหน้าแล้ง

๒.๔ เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำนานาชนิด

๒.๕ เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับประชาชนและเยาวชนของชาติ

๒.๖ เพื่อช่วยลดภาวะโลกร้อนได้อีกด้วย

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ ๑๗ ตำบลของอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

๕.๑ ระยะเวลาดำเนินการ เดือนกุมภาพันธ์ – มิถุนายน ๒๕๖๕

๕.๒ ระยะเวลาโครงการ เดือนกุมภาพันธ์ – กันยายน ๒๕๖๕

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ ๑๗ ตำบลของอำเภอเมืองยโสธร

๖. กิจกรรม

๖.๑ กิจกรรมสร้างฝายน้ำล้น ตามจุดพื้นที่เป้าหมาย จำนวน ๑ แห่ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

ตารางที่ ๕๑ แผนการดำเนินกิจกรรมโครงการการสร้างฝายชะลอน้ำ

ที่	กิจกรรม	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑	จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ								
๒	ประชุมชี้แจงคณะกรรมการบริหารศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตรตำบล ผู้นำชุมชนและสมาชิก อบต.								
๓	ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง								
๔	ฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ								
๕	มอบปัจจัยการผลิต								
๖	ดำเนินการตามโครงการฯ								
๗	ติดตามและประเมินผล								

๘. งบประมาณ

- งานเตรียมการ จำนวน ๑๗ ฝายๆละ ๑๔,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๓๘,๐๐๐ บาท
 - หมวดงานฐานรากและโครงสร้างจำนวน ๑๗ ฝายๆละ๑๙๕,๐๐๐บาทเป็นเงิน ๓,๓๑๕,๐๐๐ บาท
 - หมวดค่าใช้จ่ายอื่นๆ จำนวน ๑๗ ฝายๆละ ๔๖,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๗๘๒,๐๐๐ บาท
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔,๓๓๕,๐๐๐ บาท (สี่ล้านสามแสนสามหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๙.๑ เกิดการจ้างงานเกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้ง ไม่น้อยกว่า ๑๗๐ ราย คิดเป็นค่าแรง ไม่น้อยกว่า ๑๐๕,๐๐๐ บาท
- ๙.๒ เกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้ง มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๑๐๕,๐๐๐ บาท
- ๙.๓ สามารถบรรเทาความเดือดร้อนจากภัยแล้งในระยะยาวได้
- ๙.๔ มีน้ำไว้ใช้ทั้งบริโภคและการเกษตรของชุมชนบริเวณใกล้เคียงได้
- ๙.๕ สร้างความชุ่มชื้นให้กับผืนดินผืนป่าบริเวณโดยรอบ
- ๙.๖ ป้องกันและช่วยในการดับไฟ เมื่อเกิดไฟป่าในหน้าแล้งได้
- ๙.๗ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำนานาชนิด
- ๙.๘ ปลุกฝังจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้กับประชาชนและเยาวชนของชาติและลดภาวะโลกร้อนได้อีกด้วย

๑๐. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยโสธร